

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్



ప్రఖర ప్రజ్ఞ



యుగశక్తి గాయత్రి



సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రీత్వా ప్రణమామి ముహుర్ముహః

<p>సంకల్పం సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతా భగవతీ దేవి శర్మ</p>	<p>ఏ ఆదర్శాన్ని అన్నకోవాలి</p>
<p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ వ్రణ్ పండ్యా సంపాదకులు కందర్ప రామచంద్ర రావు</p>	<p>ఆదర్శాన్ని ఎంపిక చేయడంలో ఎంతో మెలకువ అవసరం అవుతుంది. చౌకబారు ఆకర్షణకు లోనయి ఆదర్శాన్ని ఎంపిక చేయకూడదు. ఆ ఎంపిక మరింత ఉన్నతంగా, మరింత గంభీరంగా, మరింత వ్యాపకంగా ఉండాలి. సద్గురువుకన్న, భగవానునికన్న తక్కువ స్థాయికి చెందినది అసలు ఆదర్శమే కాదు. వాస్తవానికి - మనం చివరికి చేసేచూపే పనికి భవిష్యవాణి ఆదర్శం.</p>
<p>సంపుటి 6 సంచిక 5 ఆగస్టు 2005 పార్థివ ఆషాఢం-శ్రావణం విడిప్రతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 85 3సం॥ చందా రూ॥ 250 10 సం॥ చందా రూ॥</p>	<p>మీ ప్రాణం ఎక్కడ ఉన్నది - అని పలువురు సూఫీ సంత అల్ గజలీని అడిగేవారు. ప్రతి వ్యక్తి ప్రాణం అతడి జీవితాదర్శంలో ఉంటుందని ఆయన చెప్పేవారు. వ్యక్తి ఎలా రూపొందాలని అనుకుంటాడో, దేన్ని పొందాలని కోరతాడో - అందులోనే అతడి ప్రాణం ఉంటుంది. ఏవిధంగానూ రూపొందాలని అనుకోని వ్యక్తి, దేనినీ పొందాలని కోరని వ్యక్తి చైతన్య రహితుడు, నిర్జీవి. మనం మన ప్రాణాలను ఎక్కడ ఉంచాలన్నది మన చేతుల్లో ఉంది. ఉన్నత స్థాయిలో ఉంచగోరితే, మన జీవన ధార ఎగువకు ప్రవహిస్తుంది. నిమ్మ స్థాయిలో ఉంచగోరితే, మన జీవన ధార దిగువకు ప్రవహిస్తుంది.</p>
<p>750 కూర్పు సుందర్ గ్రాఫిక్స్</p>	<p>మన ఆదర్శం ఎక్కడ ఉంటే, మన ప్రాణం అక్కడ ఉంటుంది. మన కళ్ళు అక్కడ లగ్నం అవుతాయి. మన ఉచ్చ్వాస నిశ్వాసాలలో స్పృతి ఆవైపు పరుగుతీస్తుంది. ఏ దిశలో స్పృతి పరుగుతీస్తే, ఆ మార్గంలో ఆలోచనకు బీజారోపణ జరుగుతుంది. ఈ ఆలోచనలే ఆచరణకు బీజాలు. నేటి ఆలోచన రేపు అనుకూల సందర్భంలో అంకురించి, ఆచరణగా పరిణమిస్తుంది.</p>
	<p>కనుక - మన ప్రాణం నిలువదగిన ఆదర్శాన్ని ఎంపిక చేయడం జీవితంలో అన్నింటినీ మించిన అంశం. ఆదర్శాన్ని ఎంపిక చేయడంలో అవివేకాన్ని చూపే, పొరపడే వ్యక్తి యొక్క ప్రాణం అతడి శారీరిక వాసనలలోనే కేంద్రితం అయిపోతుంది. తన లోపల దాగి ఉన్న పరమ నిధిని అతడు జీవితంలో కోల్పోతాడు.</p>
	<p>కనుక - మనం అవివేకం నుండి, పొరపడే ధోరణి నుండి బయటపడాలి. మేలుకోవాలి. కళ్ళు తెరవాలి. సద్గురువు అనే జ్ఞాన భాస్కరుని వెలుగులో తళతళ మెరుస్తూన్న, మనల్ని తనవైపు పిలుస్తూన్న హిమాచ్ఛాదిత జీవన శిఖరాలవైపు మనం దృష్టి సారించాలి. ఆ శిఖరాలను చేరాలనే ఆకాంక్షను మనం నేడే, ఈ క్షణంలోనే మన హృదయాలలో రగిలించుకోగలిగితే - ఆ శిఖరాలు మనకు దూరంలో లేవు.</p>
	<p>H H H</p>

మానవ సేవను మించిన సత్కార్యం మరొకటి ఉండజాలదు.

విషయ సూచిక

ముఖ చిత్రం : కృష్ణలీల.-

విష్ణు స్వరూపములుగా మారిన
గోవులు, గోపబాలురు.

1.	సంపాదకీయం :	
	ఏ ఆదర్శాన్ని ఎన్నుకోవాలి	1
2.	విషయ సూచిక	2
3.	వేద మంత్రం	3
4.	ముఖచిత్ర కథనం	
	శ్రీకృష్ణుని దివ్య వ్యక్తిత్వం	4
5.	అరవింద జయంతి వ్యాసం	
	అరవిందుల ఆలీపూర్ 'ఆశ్రమవాసం'	7
6.	తులసీదాసు జయంతి వ్యాసం	
	మహాకవి గోస్వామి తులసీదాసు	10
7.	శ్రావణి పర్వం సందేశం	
	ఋషిత్వానికి ఆవాహన -	
	సర్వతోముఖ ప్రగతికి పిలుపు	18
8.	రక్షాబంధన్ కథ	
	చరిత్రను తారుమారు చేసిన ఆ రక్షాబంధనం	20
9.	ధారావాహిక : గాయత్రీ మహావిజ్ఞానం - 3	
	గాయత్రీ యోగానికి తాళపుచెవి -	
	గాయత్రీ మంజరి - 1	23

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

యుగశక్తి గాయత్రి మాసపత్రికకు చందాను

బహు బా-శంకరాచార్య-శంకరాచార్య ప్రజాభివృద్ధి శాస్త్రపరిషత్ - వివిధ - శాస్త్ర - కళా - పేరుమీద
భ్యాంకు ద్రాఫ్టు ద్వారాకాని, చెక్కుద్వారాకాని పంపగోరుతాము.

10.	ఉపాసన, సాధన, ఆరాధనల త్రివేణి - 2	
	పరాజయం ఎరుగని సాధన	25
11.	దేవసంస్కృతి సారభం	
	మన సాంస్కృతిక చరిత్రను పునర్నిర్మించుకుందాం	28
12.	దేవతా విజ్ఞానం	
	దేవతలు పరమేశ్వరుని అలౌకిక శక్తులు	32
13.	ఆధ్యాత్మిక చికిత్స	
	ప్రార్థనగా మారాలి ప్రతి పనీ	28
14.	ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం - 20	
	'సైనిక' పత్రికకోసం హుంకారం	36
12.	నావారితో నామాట: మహోద్యమం విరాట్ యాత్ర-7	
	స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అగ్రగామిగా గాయత్రీ పరివార్	41
13.	వార్తలు :	
	హైదరాబాదులో జ్ఞానపరీక్ష	
	రాష్ట్రస్థాయి బహుమతుల ప్రదానం	46

ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలలలో పర్వదినాలు

ఆగస్టు :

- 12. తులసీదాసు జయంతి.
- 15. స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం.
 అరవింద జయంతి.
- 19. రక్షాబంధన్, శ్రావణ పూర్ణిమ.
- 26. కృష్ణాష్టమి.

సెప్టెంబరు :

- 9. రాధాకృష్ణన్ జయంతి.
- 7. వినాయక చవితి.
- 15. వామన జయంతి.
- 17. విశ్వకర్మ జయంతి.
- 20. ఉండ్రాళ్ల తదై.
- 21. మాతాజీ జయంతి.
- 25. భాయి పరమానంద బలిదానం.

మహిళ స్థితి ఎలా ఉంటే, జాతి స్థితి అలా ఉంటుంది.

వేద మంత్రం

అయుతో **ఁ**హేహమయుతో మ ఆత్మాయుత మే చక్షురయుతం మే శ్రోత్రమయుతో ।
మే ప్రాణోయుతో మే **ఁ**హేహో **ఁ**హేహో మే వ్యానో **ఁ**హేహో **ఁ**హేహం సర్వః ॥

- అథర్వవేదం 19/51/1

భావార్థం : నేను ఒక్కణ్ణే పదివేల మందితో సమానం. నా ఆత్మబలం, ప్రాణబలం, దృష్టి, శ్రవణశక్తి, పదివేలమంది మనుష్యులతో సమానం. నా అపానం, వ్యానం కూడా పదివేలమందికి సమానం. నేను అన్ని విషయాలలో పూర్తిగా పదివేలమంది మనుష్యులకు సమానం.

సందేశం : ఆత్మబలం, ప్రాణబలం, పుష్టిల కొరకు జీవితంలో ఆనందం, ప్రసన్నత అత్యంతావశ్యకం. దృష్టి, శ్రవణశక్తి, శ్వాస ప్రశ్వాస, శరీరంలోని అన్ని ఇంద్రియములు అంగ, ప్రత్యంగములు పులకితమైనప్పుడే ఇది సంభవం.

పులకితం, ప్రసన్నమగుట అంటే ఏమిటి? సంయమంతో ఉంటూ ప్రపంచంలో అందరి మేలు కోసం పని చేయుటయే మనకు నిజమైన ఆనందము, అంతరంగంలో ప్రసన్నత కలిగిస్తుంది. నైతిక సాధనతో శరీరం శక్తిశాలియై, మానసికంగా సామరస్యం కలిగి, కోరికలు ఆధ్యాత్మికరణమై, ఈశ్వరుని పట్ల ఆత్మ సమర్పణ ద్వారా నిశ్చిత మానసిక స్థితి ఉత్పన్నమైతే - ఇక అంతటా ఆనందమే ఆనందం మిగులుతుంది. చివరికి ఇదే పరమానందప్రాప్తిలో సహాయపడుతుంది.

ఆనందంతో, ప్రసన్నతతో ప్రఫుల్లితుడైన మనుష్యుడు సూర్య సమానుడై తన కిరణాలతో అనేకమంది హృదయాలలో శోకరూపమైన అంధకారాన్ని దూరం చేస్తాడు. మనుష్యుడు ఎల్లప్పుడూ ప్రసన్నంగా ఉండాలి. ప్రసన్నత ఆరోగ్యానికి ఆవశ్యకం. అది ఆత్మలో కూడా అపూర్వ బలాన్ని, శక్తిని నింపుతుంది. ఏ వ్యక్తి ఎల్లప్పుడూ ప్రసన్నంగా ఉంటాడో, ఆ వ్యక్తి దుఃఖాలన్నీ దూరమైపోతాయి.

సుఖంలో అందరూ నవ్వుతూ ఉంటారు. కానీ ఎవడు దుఃఖంలో కూడా ప్రసన్నంగా ఉంటాడో, అఖండానందంతో ఉంటాడో - అతడే ఆదర్శవ్యక్తి. ఏ వ్యక్తి ఆపదలలో, కష్టాలలో చలించడో, పైగా నవ్వుతూ మందహాసం చేస్తూ ఉంటాడో, అతడు మానవుడు కాడు, దేవుడు. ప్రపంచంలోని మహాపురుషులందరూ వినోదప్రియులైయున్నారు. ప్రసన్నంగా ఆనందంగా ఉంటే, ఆత్మబలం వెయ్యిరెట్లవుతుంది. పరిస్థితులను ఎదుర్కోగల ప్రచండశక్తి, సామర్థ్యం అంతఃకరణలో ఉత్పన్నమవుతాయి. మనుష్యుడు దీప్తిమంతుడు, శ్రేష్ఠుడు, ఓజస్వి, తేజస్వి, పరాక్రమవంతుడు అవుతాడు.

భగవాన్ రాముని, యోగీశ్వరుడు కృష్ణుని జీవితాలు చూడండి. ఎన్ని వికట పరిస్థితులు, విపత్తులు వచ్చినా నవ్వుతూ అన్నిటినీ భరించి, అగ్నిపరీక్షలో నుండి వెలికి వచ్చిన బంగారంతో సమానంగా ప్రకాశించారు. మహర్షి దయానందుడు, స్వామి వివేకానందుడు, శ్రీ బాలగంగాధర తిలక్, మహానీయుడు మదనమోహన మాలవ్యా మొదలైన వర్తమాన యుగపు మహాపురుషులు కూడా ఈ ఆంతరంగిక ప్రసన్నతతో పొందిన శక్తి ఆధారంగానే, వేలు లక్షల మందికి కూడా సాధ్యం కాని పనులు చేశారు.

స్వార్థంతో వశిభూతుడైన మనుష్యునిలో ఈ దివ్యత్వ భావన లోపించింది. జీవితాన్ని ఎల్లప్పుడూ ప్రసన్నతతో, ఆనందంతో పరిపూర్ణం చేయి; ఆత్మబలం వేయిరెట్లు పెరుగుతుంది. ఒక ఒంటరి వ్యక్తి పదివేల మందికి సమానమవుతాడు. ఆత్మబలంలో ప్రచండ శక్తి ఉంది.

H H H

ఆర్థిక ఇబ్బందికి అడ్డుకట్ట మితవ్యయం.

ముఖచిత్ర కథనం

శ్రీకృష్ణుని ఐవ్య వ్యక్తిత్వం

ఉపనిషత్తుల కాలంలో ఉద్భవించిన సత్యం, శివం, సుందరం, ప్రేమ పవనాలు, అనంతకాలంలో క్రీ.పూ.1400ల దాపులో ఒక మహితాత్మునిలో కేంద్రీకృతమై, భారతదేశాన్ని ఆధ్యాత్మికంగాను, రాజకీయంగాను ఒక్క ఊపు ఊపినాయి. ఆతని వాక్కులు నేటికి మనసు స్పందింప చేస్తున్నాయి. ఆ వ్యక్తి గీతాకారుడైన శ్రీకృష్ణుడు. భారతీయుల జీవితాన్ని ఆయన ఎంత ప్రగాఢంగా ప్రభావితం చేశాడనగా, దానికి మన దేశంలోనే కాక, మరెక్కడాకూడా సాదృశ్యం కనపడదు.

భారతీయ సంస్కృతిలోనుండి శ్రీకృష్ణుడి పాత్రను తొలగిస్తే, మిగిలేది అత్యల్పం. మన మతధర్మం, తత్త్వశాస్త్రం, భక్తిమార్గం, కావ్యాలు, కవిత్వం, చిత్రలేఖనం, శిల్పకళ, నృత్య సంగీతాలు - ఒకటేమిటి, జాతి సంస్కృతి నాగరికతలకు సంబంధించిన వివిధాంశాలలో ఆతని ముద్ర కనబడుతుంది. ఆతడు సమాజంలో ప్రతి ఒక్కరినీ ఆకర్షిస్తాడు. బాలబాలికల, మహర్షుల, సాధు సజ్జనుల, మేధావుల, కళాకారుల, రాజనీతిజ్ఞుల, అందరి మనస్సులను హృదయాలను దోచుకొన్నాడు. అనంతరకాలంలో రచింపబడిన భాగవతంలో శ్రీకృష్ణుడు స్వయంగా భగవంతుడనీ, మిగతా అవతారాలన్నీ భగవంతుని అంశలు, కళలు మాత్రమేనని ప్రవచించారు.

మంత్రముగ్గుల్ని గావించే వేణుగోపాలుడు

మహాభారత, భాగవతాలలో వర్ణించిన శ్రీకృష్ణుని జీవిత విశేషాలను స్థూలంగా చూస్తే, ఆతడు ఒక నేతగా, గురువుగా, పౌరునిగా, గొప్ప మహర్షిగా దర్శనమిస్తాడు. ఆతడు బాల్య కౌమార దశలను మధురా నగరి సమీపంలోని వ్రజభూమిలో, పచ్చని చెట్లతో కళకళలాడే వల్లసీమలో గడిపాడు. మధురలోని సంక్షుభిత రాజకీయాల మూలంగా పరిసర గ్రామప్రాంతాల పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా ఉంది.

ఆ వాతావరణంలో విషాద ఛాయలు పల్లె ప్రాంతాలను కప్పివేశాయి. కాని తల్లితండ్రుల వాత్సల్యాన్ని, అమాయకులైన గొల్లవారి ప్రేమానురాగాలను చవిచూస్తూ అల్లారుముద్దుగా పెరిగిన బాలకృష్ణుని జీవితం ఎంతో మధురంగా గడిచిపోయింది. మానవులు పరిసర ప్రకృతితోను, పశుగణాదులతోను మమేకమైన జీవితమది. లేళ్ళు, నెమళ్ళు, పశుపక్ష్యాదులు పవిత్ర యమునా నదీతీరాన, చెట్ల నీడల్లో తిరుగాడుతూ మనోల్లాసాన్ని కలిగించేవి. ఆ మనోహర వాతావరణం గోప బాలుర స్వేచ్ఛకు, వ్యక్తి వికాసానికి ఎంతగానో దోహదపడేది. అదే వారి ఒడి.

ఆలమందను ఒక కంట కనిపెట్టి, వేణువు ఊదుతూ, తోటి గొల్ల పిల్లలతో ఆడుతూ పాడుతూ కాలం గడిపిన బాలకృష్ణుని లీలలు ఎన్నో కావ్యాలకు, ఆధ్యాత్మిక రూపకల్పనలకు ఇతివృత్తమైనాయి. ఉల్లాసభరితమైన బాల్యంలోనే ఆతడు వయస్సుకు మించిన పరిపక్వత, పరాక్రమాలను ప్రదర్శించి, సమస్యలను శాంతచిత్తంతో పరిష్కరించేవాడు. హాస్యం, వినోదం, సానుభూతి, అవగాహనా శక్తులు ఆయనకు పెట్టని సొమ్ములు. ఈ గుణసంపదలో ఆయన గొప్ప మానవతా భావం కలిగిన స్నేహశీలిగా పరిణమించాడు. ప్రసన్న వదనంపై ఎల్లప్పుడు తోణికిసలాడే చిరునవ్వు ఆతని స్థిరబుద్ధికి, సున్నితమైన మనస్సుకు చిహ్నం. సంశయాలను, నిస్పృహను, రాగద్వేషాలను చిరునవ్వు బాణాలతో ఎదుర్కొనే వాడు. తాను కారణజన్ముడనే సత్యాన్ని లేత ప్రాయంలోనే గ్రహించాడు. కర్తవ్యపాలనకై కౌమారదశలోనే సుందర బృందావనాన్ని, ఆత్మీయులను విడిచివెళ్ళవలసి వచ్చింది. శేషజీవితమంతా సమీపంలో ఉన్న మధురానగరిలోను, ఆపైన సముద్రతీరాన నూతన నిర్మితమైన ద్వారకాపురిలోను గడిపి, ఎన్నో సమస్యల సుడిగుండాలను ఎదుర్కొన్నాడు. కర్తవ్య

అందరినీ ఆనందపరచాలంటే - దురలవాట్లను వదులుకో.

దీక్ష ఆతనిని ఇంద్రప్రస్థానికి (నేటి ఢిల్లీ) దాని ప్రక్కనే ఉన్న హస్తినాపురికి కొనిపోయింది. ఆ చర్య వలన ఆతడు పాండవులకు, వారి మిత్ర రాజులకు ఆస్తుడైనాడు. ఎన్నో తడవలు ద్వారా ఇంద్రప్రస్థాల మధ్య రాకపోకలు సాగించాడు.

దివ్య వ్యక్తిత్వం

మహాభారతంనాటి కాలం చాలా సృజనాత్మకమైనది. అలనాటి వీరులు రకరకాల వారు. వారిలో ప్రేమాస్పదులు, గర్వితులు, ధర్మాత్ములు, దుష్టులు, సాధుచిత్తులు, అరి వీర భయంకరులు, ప్రశంసనీయులు, ద్వేషార్థులు ఉండినారు. తన సూక్ష్మబుద్ధి, ఔదార్యాల మూలంగా ఇంత మందికి తలమానికమైనవాడు శ్రీకృష్ణుడు. ఆతడు పురజనుల ప్రీతిపాత్రుడు, దుష్టజనభయంకరుడు, శిష్టజన రక్షకుడు. మహర్షుల మన్ననలు పొందినాడు. మహిళల పట్ల, జనసామాన్యం పట్ల దయాద్రవ్యదయం కలవాడు. మహాభారతంలో మనకు దర్శన మిచ్చే శ్రీకృష్ణుడు అద్వితీయ వరాక్రమశాలి. ఆతనిలో ఒక ప్రక్క మానవత్వం తొణికిసలాడగా మరొక ప్రక్క దివ్యత్వం ప్రకాశించింది. నిస్సంగుడై, నిర్విరామంగా కర్మలు ఆచరించిన ఆతడు భారతీయుల మనస్సులను తీర్చిదిద్దాడు. తమ అధినేత శ్రీకృష్ణుడు ఇంద్రప్రస్థ, హస్తినాపురాలకు విచ్చేసినప్పుడు ఆ పురజనులు ఎంతో కోలాహలంతో ఆయనకు స్వాగతం పలికిన తీరును మహాభారతంలో చక్కగా వర్ణించారు.

భగవద్గీత

కృష్ణుని దీర్ఘ జీవితంలో అత్యంత క్రియాశీలకం, సార్థకమునైన కాలం ఇంద్రప్రస్థ ప్రాంతంలో రాజుల మధ్య, మహర్షుల మధ్య, సామాన్య ప్రజలతోనూ గడిచింది. ధర్మపరాయణులైన పాండవుల పక్షం వహించినందుకు రాజకీయాలలో చురుగ్గా పాల్గొని సలహాదారుడుగా రాయబారిగా పాత్రలు నిర్వహించాడు. ఇకపోతే ఆతడు ఎల్లప్పుడు ధర్మపరాయణులకు, నీతిమంతులకు మిత్రుడే;

దీనబంధువు. కురుక్షేత్ర యుద్ధంలో, ఆయుధాలు ధరింప నిరాకరించి, అర్జునుడి రథసారథిగా ఆతడు నిర్వహించిన పాత్ర ఆతని రాజకీయ జీవితానికి తలమానికం. శోకోద్వీగ్నుడైన అర్జునుడికి అప్పుడు చేసిన జ్ఞానబోధ యుగయుగాలకు తరగని సంపదగా నిలిచింది. అర్జునుడికి మనస్తైర్యాన్ని, ప్రశాంతతను చేకూర్చటానికి ఆతడు ప్రవచించిన భగవద్గీత ద్వారా ముగ్ధమోహనమైన ఆ పార్థసారథి రూపం మనుష్యుల మనః ఫలకాలపై చెక్కుచెదరక నిలిచి ఉన్నది. ఆనాటి నుండి నేటి వరకు ఆ వ్యక్తిత్వం, ఆ గీతా వాక్యాలు సారథి పాత్ర నిర్వహిస్తూ, కోట్లాది మానవులకు జీవన సమరంలో చోదక శక్తిని ప్రసాదిస్తున్నాయి.

ఆదర్శప్రాయుడైన గీతాచార్యుడు స్వీయ జీవితంలో అనుష్ఠానం చేసి, నిరూపితమైన జీవనతత్వాన్ని భగవద్గీతలో వివరించాడు. మానవులకు జీవితం పట్ల గల అభిరుచిని సడలించకుండా, గీత జ్ఞాన బోధ చేస్తుంది. మనిషి ఉన్నతాదర్శాలకు కట్టుబడి, అత్యుత్తమంగా తన పనులను నిర్వహించేటట్లు చేస్తుంది. సామాన్యంగా జీవితం పట్ల అభిరుచి స్వార్థాపేక్షతో కూడుకొని ఉంటుంది. మన చర్యలన్నీ మనోవ్యాకులతకు నిదర్శనాలు కాగా, మన ప్రేమ రాగ, మమకారాలతో కూడుకొని ఉంటుంది. స్వలాభమేమీ దొరకకపోతే మనకు జీవితం పట్ల ఆసక్తి, మనుష్యులపట్ల ప్రేమ నశిస్తాయి. మనను కార్యోన్ముఖులను చేసే ప్రేరక శక్తి లోపించి, ఉదాసీనులమవుతాము. మనస్సులో అశాంతి మిగులుతుంది. శ్రీకృష్ణుడు తన జీవితాన్ని ఆదర్శంగా చూపి, నిస్సంగులమయినా జీవితంపట్ల ఎలాగు అభిరుచి కలిగి ఉండవచ్చునో, కార్యశీలురమైనా ఎలాగు శాంతంగా ఉండవచ్చునో బోధిస్తాడు. స్వార్థపరమైన కోరికలు, రాగద్వేషాలు లేనప్పుడే మనం మన పనులను అత్యుత్తమంగా నిర్వర్తించగలుగుతాము. ఇదే నిజమైన ఆధ్యాత్మికత. ఇదే వైతిక జీవన సార్థకత. ఇందులోనే కార్యసిద్ధి జరుగగలదు. వివేకం, స్థిరచిత్తాలతో దృఢంగా వ్యవహరింప గలుగుతాం. ఇటువంటి వ్యక్తులలో బలం, మృదు

నేటి తరంయొక్క విలాస ప్రవృత్తి భావితరానికి ఘాతకం.

స్వభావం, ప్రేమ, నిర్భీకత, వినయం, గొప్పదనం మేళవించి ఉంటాయి. గీతాచార్యుడు తన జీవితంలో ఏది ఆచరించాడో దానినే గీతలో బోధించాడు.

శ్రీకృష్ణుడి గుణసంపత్తి, బహుముఖ ప్రజ్ఞల కారణంగానే ఆతడు ఒక నిశ్చలతత్వాన్ని బోధించాడు. చరిత్ర సృష్టించాడు; ఆతని చుట్టూ ఎన్నో గాథలు అల్లుకొన్నాయి. ఒక జాతి కల్పనా శక్తిని ప్రగాఢంగా ప్రభావితం చేయగల మహాత్ములను ఆ జాతి యావత్తూ తన స్వంతం చేసికొంటుంది. ఆ జాతి వ్యష్టి సమష్టి చైతన్యానికి వారు ఆకర్షణ కేంద్రాలు. ఒక మహానాయకుని చుట్టూ అల్లుకొన్న గాథలు ఆతని జీవిత యధార్థాలకు ప్రతిరూపంగా ఉంటే - అది జాతి ఆత్మోన్నతికి, ఆ నాయకుని ఆత్మోన్నతికి దోహదం చేస్తుంది.

మోహనకృష్ణుడు

పురాణేతిహాసాలలోని కృష్ణుడు మనసు ఈ విధంగా సమ్మోహపరచాడు. ఆతనికి భారతీయులకు ఒక అవినాభావ బాంధవ్యం ఉన్నది. ఈ మహాపురుషుని జీవితంలోను, బోధనలలోను భారతీయుల ఆధ్యాత్మిక లౌకిక ఆకాంక్షలకు సమాధానాలు లభిస్తాయి. ఆ జీవిత ఛాయలు కొన్ని గ్రీకు

చరిత్రలోను, పశ్చిమాసియా చరిత్రలోను ప్రతిబింబించినట్లు తోస్తుంది కాని అది అట్లుండనీయండి. భారతీయ సంస్కృతిలోను, భారతీయుల జీవనసరళిలోను ఆతని ప్రభావాన్ని చూడగలిగితే, అది లాభదాయకం, జ్ఞానదాయకం. శ్రీ కృష్ణుడు మానవ స్పృతి పథంలో మెలుగుతున్న ఒక చారిత్రక వ్యక్తి కాడు, ఆయన నిత్యసత్యం. కాలగతిలో ఆయన మూర్తి, ఆయన కంఠం మరింత బలపడుతున్నాయి. ఆయన జీవితం మూలంగా మనం చారిత్రక కాలానికాలకు రాజీ కుదిర్చాము. ప్రజల తాత్విక ధార్మిక ఆశయాలకు అది ఆధారమైంది. పాశ్చాత్యులు, ప్రాచీనులే కానీండి ఆధునికులే కానీండి, ఇంత ఎత్తైన ఆధ్యాత్మిక శిఖరాల నధిరోహింపలేదు.

భారతజాతి సమైక్యత కృష్ణునితోనే మొదలైందని చెప్పవచ్చు. ఆ తర్వాతకాలంలో బుద్ధ భగవానుడు భారతదేశానికి, ఇతర ఖండాలకు పొత్తు కుదిర్చాడు. సమైక్యత, సమన్వయాలే భారతజాతి ప్రధాన సూత్రాలు. ఆ భావాలకు స్ఫూర్తినిచ్చిన వాడు శ్రీకృష్ణుడు.

-స్వామి రంగనాథానంద

H H H

పనీ, పాటా లేకపోతే...

ఒక వ్యాపారస్తుని కుమారుడు వ్యాపారంలో మునిగిపోయి ఉండేవాడు. ఇల్లు - ఇల్లాలు సంగతే పట్టించుకోడు. అతని భార్య ఎంతో రూపవతి. పనంటూ ఏమీ ఉండేది కాదు. కూర్చుని అలంకరించుకుంటూ ఉండేది. ఒక రోజు ఆమె దాసీతో చెవిలో అన్నది - “అందమైన యువకుణ్ణి ఎవరైనా వెదుకు, మనసు చలిస్తున్నది.” దాసి ఈ మాటలు ఆమె అత్తగారితో చెప్పింది. పనీ పాటాలేని పరిస్థితే దీనికి కారణమని ఆమె భావించింది. రెండోరోజు ఇంటి బాధ్యతలు, పనులు ఆమెకు అప్పగించింది. ఆమె ఉదయమే లేచి రాత్రి దాకా పూర్తిగా పనులలో మునిగిపోయింది. అత్తగారి సూచనమేరకు దాసీ అందమైన యువకుణ్ణి వెతుకుట గురించి మళ్ళీ హెచ్చరించింది. అప్పుడు కోడలు అన్నది - “పనిలో మనస్సు నిమగ్నమైనది. ఇంకేమీ ఆలోచించే తీరిక లేదు”. ఏదైనా పనిలో పూర్తిగా నిమగ్నమగుటవలన బుద్ధి, ఆరోగ్యం, ధనం, నేర్పు, ప్రతిభ మొదలైనవన్నీ పెరుగుటయేకాక శీలరక్షణ కూడా ఒక లాభం.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

సమాజం నుండి పొందిన సుఖ సౌకర్యాల ఋణాన్ని వృద్ధాప్యంలో సమాజసేవతో తీర్చుకో.

అరవింద జయంతి వ్యాసం

అరవిందుల ఆలీపూర్ 'ఆశ్రమవాసం'

1908 మే మొదటివారంలో అరెస్టుయిన అరవిందుడు సరిగ్గా సంవత్సరం, 1909 మే మొదటివారం దాకా కారాగారంలో ఉన్నాడు. దీనిలో ఎక్కువభాగం అలీపూర్ జైలులోనే గడిచింది.

ఆ సంవత్సర కారాగార వాసంతో అరవిందుని భావపరంపరలో తీవ్రమైన మార్పు వచ్చింది. అది ఆయన తరువాతి కొద్దికాలపు కలకత్తా జీవితంలోనూ, ఆకాలంలో ఆయన నడిపిన పత్రికల వ్రాతలలోనూ ప్రతిఫలించటమే కాకుండా, ఆయన జీవితగమ్యాన్నే మార్చివేసింది. తీవ్ర అతివాద రాజకీయవాది, భారత రాజకీయ తత్వవేత్త, యువబెంగాల్ నాయకుడైన అరవిందుడు - 'యోగి అరవిందుడు'గా మారి, ముందు ముందు 'మహాయోగి అరవిందుడు'గా రూపొందటానికి కావలసిన ఆదేశాలు ఈ జైలులు జీవితంలోనే అరవిందుడు పొందాడు. అందుకనే దీనికి 'ఆశ్రమవాసము' అని పేరు పెట్టడం జరిగింది.

ఈ పరిణామం ఎలా వచ్చిందో అరవిందుడే తరువాత వివరించాడు. 'కారాకాహిని' అన్న తన బెంగాలీ గ్రంథంలో ఈ వివరాల నిచ్చాడు. ఆనాటికే ఆయన యోగసాధన ప్రారంభించాడు. కాని దానివలన తన కవిత్వానికీ, రాజకీయాలకూ ఇబ్బంది కలుగకుండా చూచుకుంటున్నాడు. ఈ పరిస్థితులలో అరెస్టుకు కొద్దిరోజులకు ముందు ఈ కార్యక్రమాల నన్నిటినీ ఆపుజేయవలసిందని అంతర్వాణి సూచించింది. కాని ఈ కార్యక్రమాల మీది వ్యామోహాన్ని వదులుకోలేకపోయాననీ, కాబట్టే భగవంతుడు, నీవు తెంచుకోలేని బంధాలను నేను తెంచానన్నట్లుగా ఇలా చేశాడని వివరించాడు.

తానాకాలంలో భగవంతుని సాక్షాత్ దర్శనానికి తహతహలాడుతున్నాననీ, కాని తన నిత్యజీవితంలో అది

కుదరలేదని, కాని ఈ కారాగార వాసంలో అది తనకు లభ్యమయిందనీ, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ చర్య ఫలితంగా తనకిది సిద్ధించిందనీ వ్రాశాడు.

ప్రారంభంలో ఆలీపూర్లో ఏకాంతంగా నిర్బంధింపబడ్డా, కొద్దిరోజుల తరువాత ఇంటివద్ద నుండి గుడ్డలు, పుస్తకాలు తెచ్చుకోవడానికి అనుమతి లభ్యమయింది. భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులు తెప్పించుకున్నాడు. జైలు డాక్టరు డాలీ జోక్యంతో ప్రతిదినమూ ఆరుబయట తిరిగే అవకాశం దొరికింది. సుమారు పదినిమిషాలనుంచి రెండు గంటలదాకా గీతాశ్లోకాలను, ఉపనిషత్ శ్లోకాలను మననంచేస్తూ తిరుగుతుండేవాడు.

ఈ కాలంలో అరవిందునిలో మహత్తరమైన పరిణామాలు సంభవించసాగాయి. గీతాకారుడు బోధించిన సర్వసమర్పణ భావం తనకవగతమవటమే కాకుండా, తానాస్థితిని పొందగలిగానంటాడు. 'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ', 'వాసుదేవస్సర్వమితి' అనే ఉపనిషత్తు వాక్యాల పరమార్థం గోచరింపసాగింది.

సాటి ఖైదీలు, దొంగతనం, దోపిడి మొదలైన నేరాలకుగాను శిక్ష అనుభవించే ఖైదీలు, జైలుగోడలు, తాను ఏ చెట్టు క్రింద నడుస్తున్నాడో ఆ చెట్టు, తాను కప్పుకున్న దుప్పటి, సర్వమూ కృష్ణ నారాయణ, వాసుదేవ రూపాలుగా భాసించసాగాయి. ఆ భగవంతుడే తనను పొదివి పట్టుకున్నట్లుగా తోచింది.

ఇదే భావంతో తన విచారణలో పాల్గొన్నాడు. ప్రాశిక్యూషన్ న్యాయవాది, విచారణ జరిపేందుకు కూర్చున్న జడ్జి తనకు కృష్ణస్వరూపులుగా గోచరించారనీ, భగవంతుడే స్వయంగా తనతో "అందరిలోనూ ఉన్నది నేనే; నా రక్షణ

ఆదర్శవాదాన్ని తెచ్చే దివ్య ప్రయత్నం - యుగనిర్మాణ యోజన.

నీకెప్పుడూ ఉంటుంది; ఇప్పుడు కూడా భయపడుతున్నావా?” అన్నట్లుగా చెప్పాడు అరవిందుడు.

ముద్దాయిల నాదుకునేందుకుగాను, నాటి యువన్యాయవాది, తరువాత 'దేశబంధు' చిత్తరంజన్‌దాస్‌గా ప్రసిద్ధి చెందిన చిత్తరంజనులు తప్ప ఎవ్వరూ లేకపోయారు. నాటికి చిత్తరంజనుని వయస్సు 38 సంవత్సరాలయితే, అరవిందుని వయస్సు 36 సంవత్సరాలు.

తను స్వయంగా రంగంలోకి రాకముందు కూడా, సుమారు పది నెలలు తన మన ధనాలను అరవిందునికై వినియోగించాడు. కేసులో న్యాయవాదిగా ప్రతిఫలాన్నెంత మాత్రం ఆశించలేదు. తన బండిని, గుట్టాలను అమ్మివేసుకోవలసి వచ్చింది. ఆదాయం ఏమీ లేదు. ఖర్చులు మాత్రం తగ్గలేదు. కేసు పూర్తయ్యేనాటికి ఆ కర్మయోగికి మిగిలింది సుమారు ఏభైవేల అప్పు మాత్రమే. కేసు నిర్వహణలో చిత్తరంజనుడెప్పుడూ తన ఆత్మగౌరవాన్ని కుదవబెట్టలేదు.

తన వాదనలో భాగంగా, క్లుప్తంగా అరవిందుని భావనను ఈవిధంగా వివరిస్తాడు: దేశానికి స్వాతంత్ర్యం కావాలని అరవిందుడు ప్రబోధించాడు. అదే చట్టవ్యతిరేకమంటారా అరవిందుడు దోషే. దానికి అరవిందుని శిక్షించవచ్చును. కాని ఏ పనులు ఆయన స్వభావానికే సరిపడవో, మానసికంగా కూడా ఆయన ఏ పనులను ఊహించలేడో, వాటిని ఆయనకు అంటకట్టడం మాత్రం పనికిరాదు. అరవిందుడు స్వాతంత్ర్య మంత్రాన్ని ఉపదేశించాడు. అంతే కాదు. స్వయంగా ఉపాసించాడు. ఆ మంత్ర పురశ్చరణ కోసమే జీవితంలోని సర్వ సౌఖ్యాలను వదులుకొని కలకత్తా వచ్చాడు. శ్రమిస్తున్నాడు. అదే ఆయన నేరమయితే, దానికి ఏ సాక్షులూ అవసరంలేదు. కాని స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రబోధించటం ఏ చట్టానికీ వ్యతిరేకం కాదు. మిగతా నేరాలంటారా, వాటికి క్రమమైన సాక్ష్యం లేనేలేదు.

తరువాత, తన వాదనను ముగిస్తూ కోర్టునుద్దేశించి ఆయన అన్న మాటలు చరిత్ర ప్రసిద్ధి చెందాయి. "నేడీ

నేరారోపణకు గురియైన వ్యక్తి, ఇటువంటి వ్యక్తి, ఈ న్యాయస్థానం ముందే కాదు, చరిత్ర అనే ఉన్నత న్యాయస్థాన ప్రాంగణంలో ఉన్నాడు. మీకు నా విజ్ఞప్తి ఇది. ఈ తతంగమంతా నిశ్శబ్దంగా ముగిసిపోయిన చాలారోజుల తరువాత, ఈ ఉధృతము, ఈ ఉద్యమము ముగిసిపోయిన చాలారోజుల తరువాత, అరవిందుడు గతించి నిష్క్రమించిన చాలారోజుల తరువాత, దేశభక్తి వైతాళికుడుగా, జాతీయవాద ప్రవక్తగా, విశ్వమానవ ప్రేమికుడుగా తప్పక గుర్తింపబడతాడు. ఆయన గతించి నిష్క్రమించిన చాలారోజుల తరువాత ఆయన మాటలు ఒక్క భారతదేశంలోనే కాదు, సప్తసముద్రాల అవతల, అన్ని దేశాలలోనూ ప్రతిధ్వనించి తీరుతాయి. కాబట్టే నేనంటున్నది - ఈ వ్యక్తి ఈ న్యాయస్థానం ముందే కాదు, చరిత్ర అనే ఉన్నత న్యాయస్థాన ప్రాంగణంలో ఉన్నాడు సుమా అని."

ఈ మాటలను పరిశీలించితే, భవిష్యత్‌వాణి చిత్తరంజనుని రూపంలో ఇలా పలికించినా అని మనం ఆశ్చర్యపడక తప్పదు. నిజంగా చివరి దశలలో ఆయన మానవతావాది, విశ్వ ప్రేమికుడు అయ్యాడు. ఈనాడు నిజంగా ఆయన విచారధారను సర్వ ప్రపంచం అధ్యయనం చేయటం ప్రారంభించింది.

విడుదలయిన తరువాత అరవిందుడు 1909 మే 30న ఉత్తరపారాలోని సనాతన ధర్మసంఘం వారి కోరికమీద అక్కడ ప్రసంగించాడు. జెయిలు నుండి విడుదలయిన తరువాత ఆయన ముఖ్య ప్రసంగాలలో ఇదే మొదటిది. కలకత్తాలోని 'సంజీవని' కార్యాలయం నుండి బయలుదేరి, అమరేంద్రనాథ చటర్జీతో కలిసి రైలు మీద మూడుగంటలకు ఉత్తరపారా చేరాడు. కొంచెం టీ సేవించిన తరువాత ఊరేగింపుతో గంగకు పశ్చిమంగా ఒడ్డునే ఏర్పాటు చేయబడిన సభాస్థలికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ పదివేలమంది గల సభలో తన భావాలనన్నిటినీ బహిర్గతం చేశాడు. లౌడుస్పీకర్లు లేని ఆ రోజులలో ఆయన ఉపన్యాసం వినేందుకు ప్రజలు అతి

నిశ్చలంగా కూర్చున్నారు.

ప్రారంభంలో దేశంలో వచ్చిన మార్పులను గురించి మాట్లాడాడు. ఏవిధంగా ఎల్లప్పుడూ తనకు అండగా ఉండే ఒక ప్రముఖుడు బర్మాలో మగ్గుతున్నదీ (లోకమాన్య తిలక్) చెప్పి, తాను జైలుకు పోయేటప్పుడు దేశమంతా నూతనోత్సాహంతో 'వందేమాతరం' నినాదాలతో మార్కొగిందీ వివరించి, తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఏవిధమైన నిస్తబ్ధత దేశంలో కనబడుతున్నదీ విప్పిచెప్పాడు.

తరువాత ఆలీపూర్ జెయిలులోని తన అనుభవాలను వివరించాడు. తన హృదయం ఎలా పూర్తిగా వాసుదేవాధీన మయిందో చెప్పి, తనిప్పుడు కేవలం నిమిత్త మాత్రుడుగా ఎలా పనిచేస్తున్నదీ చెప్పాడు. ముందుగా హిందూమతాన్ని గురించి ప్రస్తావించి, నిజమైన సనాతన ధర్మాన్ని గురించి ప్రసంగించాడు. మిగతా మతాలన్నీ నమ్మకానికీ, ఆచరణకూ సంబంధించినవైతే, సనాతన ధర్మం అసలు జీవితం లాంటిది, అదే జీవితం. ఈ ద్వీపఖండంలో ఆరాధింపబడిన ధర్మమిదే. ఈ ధర్మోద్ధరణకే భారతదేశం లేచి నిలబడాలి. మిగతా దేశాలవలె కేవలం తనకోసం, తాను బలవంతురాలయి మిగతా జాతులను అణగత్రొక్కేందుకుగాను ఈ దేశం నిలబడదు.

తరువాత ఆలీపూర్ జెయిల్ జీవితంలోనే తానెలా హిందూమత బోధనలను సత్యాలుగా గ్రహించగలిగిందీ వివరించి, భగవంతుడు తనకెలా రెండు సందేశాలనిచ్చిందీ చెప్పాడు. మొదటిది : అరవిందుడు తిరిగి ప్రపంచంలోనికి పోయి భగవత్కార్యాన్ని సాధించాలన్నది. రెండవది: ఋషులు, అవతారపురుషులు, యోగులద్వారా అభివృద్ధి పొందిన ఈ ధర్మాన్ని ప్రచారం చేసేందుకే ఈ జాతి నేడు తల పైకెత్తుతున్నది. ఇదే నిజమైన సనాతనధర్మం.

భారతదేశం గొప్పది కావాలంటే అర్థం: సనాతన ధర్మం గొప్పది కావాలని. భారతదేశం పెంపొంది విస్తృతి చెందాలి అంటే అర్థం : సనాతనధర్మం పెంపొంది

ప్రపంచమంతా విస్తరించాలి అని. ధర్మంకోసం, ధర్మంవలననే భారతదేశం జీవిస్తున్నది. మతాన్ని గురించి ఘనంగా మాట్లాడటమంటే, దేశాన్ని గురించి ఘనంగా భావించటమన్నమాట.

అలాగే ప్రసంగం చివరలో హిందూమతమంటే ఏమిటని ప్రశ్నించుకొని సమాధానం చెప్తాడు. హిందూజాతి ఈ సనాతన ధర్మాన్ని కాపాడింది. కాబట్టి అది హిందూ ధర్మమయింది. ఆసేతుశీతనగ పర్యంతం కల ఈదేశంలో, ప్రత్యేకంగా ఈ ధర్మం పరిధివిల్లింది. తరతరాలుగా ఈ ధర్మరక్షణ కార్యక్రమం ఆర్యజాతికి ప్రత్యేకించి అప్పగించబడింది. కాని ఈధర్మం ఈ దేశపు ఎల్లలకే పరిమితం కాలేదు, శాశ్వతంగా ప్రపంచంలో ఏ ఒక్క భాగానికీ అంకితమైపోలేదు. ఈనాడు మనం హిందూమతమని పిలిచేది నిజంగా సనాతన మతం. ఎందువల్ల అది సనాతనమయింది? అన్ని ధర్మాలనూ సమానంగా చూడగలిగింది కాబట్టి, విశ్వజనీనం కాని మతం శాశ్వతమయింది కాలేదు. సంకుచితమైన మతం, పాక్షిక ధోరణి గల మతం, నన్ను ముట్టుకోకు అనే మతం కొద్దికాలంవరకే పరిమితమయిన ఆశయం కోసమే బ్రతికి ఉంటుంది. కాని ఈ ఒక్క మతమే భౌతకవాదంపై విజయం పొందగలుగుతుంది సుమా - అని బోధిస్తాడు.

చివరకు తన ప్రసంగాన్ని ఈవిధంగా ముగించాడు: "ఈ ఉద్యమం రాజకీయ ఉద్యమం కాదు, జాతీయవాదమంటే రాజకీయాలు కావు. అది ఒక మతం. ఒక పద్ధతి, ఒక విశ్వాసం, ఈ మూడే గాదు, ఇదే సనాతన ధర్మం కూడా. హిందూజాతి సనాతన ధర్మంతోపాటు పుట్టింది. దానితో కదులుతున్నది, దానితో పెరుగుతున్నది, సనాతన ధర్మం క్షీణిస్తే జాతి క్షీణిస్తుంది. సనాతన ధర్మమే నాశనమయేదయితే, ఆ ధర్మంతోపాటే ఈ జాతి నశిస్తుంది. సనాతన ధర్మమే జాతీయవాదం"

- కాకుమాను తారానాథ్

రూపు దాల్చిన సమర్పణ, త్యాగములు - మహిళ.

తులసీదాసు జయంతి వ్యాసం

మహాకవి గోస్వామి తులసీదాసు

'రామచరితమానసం' ఉత్తర భారతదేశంలో విశేష ప్రసిద్ధిగాంచిన గొప్ప పౌరాణిక కావ్యం. శ్రీరాముని గాథను పరవశింపజేసే విధంగా హృద్యంగా రసవత్తరంగా వర్ణించాడు తులసీదాసు. అది చదువుతుంటే సీతారామలక్ష్మణులు మన కనులముందే కదలాడుతున్న అనుభూతి మనకు కలుగుతుంది.

తులసీదాసు శ్రీరాముణ్ణి సకల సద్గుణాలకు ప్రతిరూపంగా, సర్వశక్తిమంతునిగా, లోకేశ్వరునిగా, సాక్షాత్తు సరబ్రహ్మ యొక్క అవతార స్వరూపునిగా ప్రజల ముందుంచాడు. ఆయన వారికి 'భక్తి' అనే జ్యోతిని ఇచ్చి వారి మనస్సులో నుండి భయమనే చీకటిని తరిమివేశాడు.

తులసీదాసు ఉత్తరప్రదేశ్ లోని రాజవూర్ లో విక్రమశకం 1554వ సంవత్సరం (క్రీ.శ.1488)లో జన్మించాడు. మరికొందరు పరిశోధకులు ఆయన క్రీ.శ.1532లో జన్మించాడని అంటారు. ఇంకొందరు మరేవో తేదీలు చెబుతుంటారు.

ప్రసాదమే భోజనం

రాజవూర్ లో ఉండే ఆత్మారామ్ దూబే వైదిక సాహిత్యంలోను, జ్యోతిష శాస్త్రంలోను నిష్ణాతుడైన మహా విద్వాంసుడు. ఆయన సతీమణి హులసీబాయి. వారు అన్నివిధాల సుఖ సంతోషాలతో జీవిస్తున్నారు. కానీ బిడ్డలు లేరన్న చింత మిగిలింది. వారు ఆంజనేయుణ్ణి ఆరాధించి తమకొక పుత్రుణ్ణి ప్రసాదించ వలసిందిగా భక్తితో ప్రార్థించారు. వారి ప్రార్థన ఫలించి, ఒక శుభముహూర్తాన హులసీబాయి పండంటి మగ బిడ్డకు జన్మనిచ్చింది.

అప్పుడే పుట్టిన ఆ శిశువు ఏడవటానికి మారుగా 'రాం రాం' అనసాగాడట. అందుచేతనే శిశువుకు రాంబోలా అనే పేరు పెట్టారని చెప్పుకుంటారు. పిల్లవాడికి తులారాం అనే పేరుకూడా వాడుకలో ఉంది. తులారాం రోజుల శిశువుగా ఉండగానే తల్లి కన్నుమూసింది. తండ్రి కూడా బిడ్డను వదిలి వేశాడు. ఆయన పట్టణాన్ని శాశ్వతంగా వదిలేసి ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయారు.

దురదృష్టవంతుడైన బిడ్డను ముసలి నాయనమ్మ పెంచి పెద్దచేసింది.

తులారాం కాళ్లమీద నిలువగలగగానే భిక్షాటన చేస్తూ పట్టణమంతా తిరుగసాగాడు. దొరికినది తింటూ బ్రతికాడు. కొన్నేండ్లకు అతని నాయనమ్మకూడా గతించింది. ఇక మొత్తం పట్టణానికే బిడ్డ అయినాడు. ఆంజనేయుని గుళ్లో ఉంటూ ప్రతిరోజూ అక్కడ దేవునికి నివేదించిన ఆహారాన్ని తింటుండేవాడు.

గురువు

నరహరిదాసు పేరుగాంచిన విద్వాంసుడు, తత్వవేత్త, గొప్ప పౌరాణికుడు. ఒక రోజు ఆయన రాజవూర్ వచ్చాడు. ఆంజనేయ మందిరంలో బస చేసాడు. ప్రజల కోరికపై ఆయన రామాయణంపై ప్రతిరోజు ప్రవచనాలు చేయసాగాడు.

తులారాముణ్ణి ఆనందోద్వేగాలు ముప్పిరిగొన్నాయి. సంగీత సాహిత్యాల మేలుకలయిక అయిన ఇలాంటి ప్రవచనాలు అతనికి వీనులవిందు గూర్చాయి. క్రమం తప్పకుండా ప్రతిరోజూ వీటికి హాజరవుతుండేవాడు. అతని హృదయంలో రామభక్తి బీజం నాటు కుంది. ప్రవచనాలు వింటూఉండగా అది మొలకెత్తసాగింది.

బాలుడైన తులారాముడు ప్రతిరోజూ నరహరిదాసుకు సరిగా ఎదురుగా కూర్చొని ప్రవచనాలు చెవియొగ్గి వింటుండేవాడు. సుమధురంగా గానం చేస్తూ సాధారణ భజన కార్యక్రమంలో కూడా పాల్గొనసాగాడు. పిల్లవాడిపట్ల నరహరిదాసులో ఆసక్తి పెరిగింది. పిల్లవాడి సుందర రూపాన్ని, నాజుకైన దేహాన్ని, విస్ఫూరిత నేత్రాలనూ, విశాలవైన ఫాలభాగాన్ని, తేజస్సు ఉట్టిపడుతున్న ముఖారవిందాన్ని ఆయన చూశాడు. బాలునిలో ఉన్న నిగూఢ శక్తిని పసిగట్టాడు. అనాథ బాలుడని తెలిసి, అతనిపై జాలపడ్డారు. ఒకరోజున పిల్లవాణ్ణి 'నా శిష్యునిగా చేరుతావా?' అని ఆయన ప్రేమగా అడిగాడు.

సమర్పణ మహిళలోని బలహీనత కాదు - ఆమె గొప్పతనం.

తులారాముడు గౌరవభావంతో ఆయన పాదాలను స్పర్శించి కన్నీరు కార్చాడు. నరహరిదాసు అతణ్ణి లేవనెత్తి వీపుతట్టాడు.

ఆనాటినుండే తులారాముడు పండిత నరహరిదాసుకు శిష్యుడయ్యాడు. ఆంజనేయస్వామికి ప్రణమిల్లి గురువు వెంట పయనమైనాడు.

నరహరిదాసు ఎక్కడకు వెళ్ళినా తులారాముడు అనుసరించి వెళ్తుండేవాడు. ప్రవచనాల ప్రారంభ సమయంలో రామ భజన గీతాలను గానం చేయటం అతని దైనందిన విధి. అతడు కర్ణపేయంగా పాడుతుండేవాడు. గురువు అతనికి వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, తత్వశాస్త్రం, పురాణాలు, సంస్కృత, ప్రాకృత భాషలు మొదలైనవి బోధించాడు. రాత్రివేళ భజనలు జరుగుతుండేవి. ఆవిధంగా వధ్నాలుగేళ్ళపాటు వారు ఎక్కడెక్కడనో పర్యటించి, ఉత్తరప్రదేశ్ లోని సోరో అనేచోటు చేరుకున్నారు. అప్పటికి తులారాముడు అన్ని అంశాలలోనూ ఆరితేరాడు. ప్రజల జీవన స్థితిగతుల గురించి అతనికి మంచి అవగాహన ఏర్పడింది. గానకళలో గురువుని మించి పోయాడు. అతడు రామాయణ ప్రవచనాలను ఇవ్వటంలోనే గాక కవితలు అల్లటంలోనూ సమర్థుడైనాడు. తన శిష్యుడు సాధించిన విజయాలను చూసి నరహరిదాసు సంతోషంతో ఉబ్బి తబ్బిబ్బు అవుతుండేవాడు.

వివాహం, సంసార పరిత్యాగం

తులారాముడు సకల విద్యా పారంగతుడైనాడు. గురువు నరహరిదాసే స్వయంగా అతని వివాహానికి ఏర్పాటు చేశాడు. దీనబంధు పాఠక్ అనే బ్రాహ్మణుని కుమార్తె, ప్రజ్ఞావంతురాలు, అపురూప సౌందర్యవతి అయిన రత్నావళిని తులారాముడు వివాహమాడాడు.

సౌందర్యం, యౌవనం, చదువు, గౌరవ ప్రతిష్ఠలు, వీటితో పాటు మంచి ఆదాయం అన్నీ ఉన్నాయి తులారామునికి. అప్పుడప్పుడు ధనవంతులు తమ ఇంట్లకు ఆహ్వానించి సన్మానించి దక్షిణలు సమర్పిస్తుండేవారు.

అతని భార్య రత్నావళి సౌందర్యవతియే గాక, సద్గుణాల రాశి. తులారాముడు ఆమెను గాఢంగా ప్రేమించాడు.

వారు సుఖ సంతోషాలలో ఓలలాడారు. ఆనందం సంతృప్తి నిండిన జీవితంలో మైమరిచిపోయి, అతడు రాను రానూ భగవంతుణ్ణి విస్మరించాడంటే ఆశ్చర్యమేముంది?

ఒకరోజున పండిత తులారాముడు పారుగూళ్ళో ప్రవచనం చేయడానికి వెళ్ళాడు. అదే రోజున రత్నావళి అన్నగారు ఆమెను చూసేందుకు వచ్చాడు. వివాహమైంది మొదలు రత్నావళికి తన పుట్టింటివైపు చూడటమే కుదరలేదు. అన్నగారిని చూడటంతోనే తల్లిదండ్రులు గుర్తుకువచ్చి ఆమె విలపించసాగింది.

నిజానికి అన్నగారు ఆమెను ఇంటికి తీసుకువెళ్ళేందుకే వచ్చాడు. అతడు చెల్లిని ఓదార్చాడు. “రా చెల్లీ! ఇంటికి పోదాం; కొన్నాళ్ళు మాతో ఉండి తరువాత తిరిగి వద్దువుగాని; అమ్మ నీకోసం బెంగ పెట్టుకుంది” - అన్నాడు. రత్నావళికి పుట్టింటి మీద అభిమానం జాస్తి కనుక ఒక క్షణం వెళ్ళడానికి నిశ్చయించింది. అయితే ఆమె తటపటాయించింది.

అయితే అన్నగారు ఆమెతో వాదించి ఒప్పించాడు. రత్నావళి ఇంటికి తాళం వేసి, తాళంచెవి పొరుగింటివారికి ఇస్తూ “దయచేసి మావారు రాగానే ఈ తాళం చెవి వారికిచ్చి నేను ఎల్లండి కల్లా తిరిగివస్తానని చెప్పండి” - అని చెప్పి అన్నగారితో కలిసి వెళ్ళిపోయింది.

పండిత తులారాముడు ఇంటికి వచ్చేసరికి చీకటి పడింది. పొరుగింటాయన తాళం చెవి ఇచ్చి, రత్నావళి చెప్పమన్న మాటలు చెప్పగానే అతనికి బాగా కోపం వచ్చింది. భార్యలేని ఇల్లు గుహ మాదిరిగా కళాహీనంగా ఉంది. పడుకున్నాడు కానీ నిద్ర పట్టలేదు. అర్ధరాత్రి దాటింది. అత్తమామల ఇంటికి పోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. తక్షణమే బయలుదేరాడు.

అది శ్రావణమాసం. ఆకాశాన్ని నల్లని మబ్బులు దట్టంగా కమ్ముకుని ఉన్నాయి. ఎటు చూసినా కటికి చీకటే. అతడు ఇంటి గడప దాటి దాటకుండగానే ఉరుములు, మెరుపులతో కుంభవర్షం ప్రారంభమైంది.

అయినా సరే, తులారాముడు మనసు మార్చుకోలేదు. వానలో తడిసి ముద్ద అయినా అలాగే నడుస్తూ పోయి గంగా

మన ఆత్మీయతనూ, మమతనూ మానవాళికి విస్తరింపజేయడమే వానప్రస్థ లక్ష్యం.

నదీతీరానికి చేరుకున్నాడు. నదికి వరదవచ్చి పరవళ్ళు తొక్కుతోంది. నది దాటించమని ఒక పడవవాణ్ణి అడిగాడు. “ఏమిటి? ఈ వానలో, ఈ గాలిలో వరదలతో పోటెత్తుతున్న నదిని దాటాలనుకుంటున్నావా? అసాధ్యం” - అన్నాడు పడవవాడు.

వరదలతో ఉధృతంగా ప్రవహిస్తున్న గంగావాహినిని చూడగానే తులారాముడికి గుండె బేజారయింది. కానీ భార్యపట్ల అతనికున్న మోహం ముందుకు నెట్టింది. ధైర్యం కూడగట్టుకుని,



ధోవతి గట్టిగా బిగించి నదిలోకి దూకాడు. ప్రవాహానికి ఎదురీది ఆవలి తీరానికి చేరుకున్నాడు.

తడిసిన గుడ్డలను పిండడానికైన ఆగలేదు. భార్య ఉన్న ఇంటికి పరుగు తీసి, “రత్నావళీ! రత్నావళీ!” అంటూ కేక వేశాడు. ఇంతటి కుంభవర్షంలో ఎవరు వచ్చి ఉంటారబ్బా అనుకుంది రత్నావళి. తలుపు తెరచి చూస్తే ఎదురుగా తులారాముడు!

అతని దుస్తులు తడిసి ముద్దగా ఉన్నాయి. నీళ్ళు కారుతున్నాయి. అతడు చలిలో గజగజ వణుకుతున్నాడు. రత్నావళి దిగ్భ్రాంతి చెందింది. తనపట్ల అతనికున్న గాఢ ప్రేమను తలచుకుని ఆమె ఆనందించింది. అదే సమయంలో అతడి పరిస్థితికి జాలిపడింది. ఒక్కరోజు ఒంటరిగా ఉండలేదా? వరదతో ఉప్పొగుతున్న నదికి అడ్డంగా పడి ఈదుకురావడం ఎంత మూర్ఖత్వం! ఈ ఆలోచన ఆమెకు కోపం తెప్పించింది.

“నేనేమి అనగలను నాథా! మిమ్మల్ని చూసి మీకు సిగ్గు వేయడం లేదా? నాకోసం పరుగెడుతూ వచ్చారు మీరు. ఇంత గాఢమైన ప్రేమ మీకు శ్రీరాముడిమీద గనక ఉన్నట్లయితే ఆయనే మీకు ప్రత్యక్షమై ఉండేవాడు కదా! మీకు జన్మ, పునర్జన్మల నుండి ముక్తి లభించి ఉండేది” - అన్నది ఆమె.

తన భార్య పలికిన ఈ మాటలు తులారాముడికి పిడుగు పాటుగా తగిలాయి. వానలో తడిసి వణుకుతూ ఉన్న అతడికి ఇప్పుడు చెమటలు పట్టసాగాయి. మనసు గిర్రున తిరిగింది. హృదయంలో కల్లోలం చెలరేగింది. అతని భక్తిని ఆవరించియున్న బంధపు తెర బదాబదలైపోయింది. వెనక్కు తిరిగి ఒక్కసారైనా చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. రత్నావళిని తులసీదాసు వదలి వెళ్ళిపోయిన మీదట ఆమె ఏమైంది? మనకు తెలియదు. తులసీదాసు తన గ్రంథాలలో ఎక్కడా ఆమె పేరును ప్రస్తావించలేదు.

తులసీదాసు

‘నావంటి మూర్ఖుడు వేరొకడున్నాడా? భార్యయొక్క ప్రేమ పాశంలో చిక్కుకుని శ్రీరామచంద్రుడినే మరచిపోయి, నా కాలాన్నంతటినీ వ్యర్థం చేసుకున్నాను. మళ్ళీ ఎన్నడూ శ్రీరాముణ్ణి మరువను. స్త్రీ గురించి ఎన్నడూ ఆలోచించను. శ్రీరాముడే నా సర్వస్వం’ - అని నిశ్చయించి, తులారాముడు నాటినుంచి ‘తులసీదాసు’ అయినాడు.

తులసీదాసు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు. ఇక చిత్రకూటానికి పయనమయ్యాడు. దారిలో అనేక పుణ్యక్షేత్రాలను దర్శించాడు. భక్తులు సాధువుల సత్సంగం లభ్యమైంది.

రామభక్తులతో సోదర బంధాన్ని ఏర్పరచుకున్నాడు

విద్యాగంధం లేని ధనం వినాశనానికి కారణం.

తులసీదాసు. గీతాలు రచించాడు. గానం చేసాడు. గ్రంథరచన చేసాడు. ప్రజలకు ధర్మబోధ చేసాడు.

సంస్కృతంలో విద్వాంసుడైనా ప్రజల వాడుకభాషలోనే కవిత్వాన్ని అల్లాడు. ప్రజలు మాట్లాడే భాషలోనే భక్తి మహిమను వివరించే ప్రసంగాలు చేసాడు.

భక్తిమార్గం

శ్రీరాముడే పరబ్రహ్మం. ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, పురుషోత్తముడు. ఆయన చేతలు, మాటలు, వ్యవహారశైలి, ప్రవర్తనలే ఆదర్శవంతమైన జీవితానికి అనుసరణీయాలు. ఆయనకు దాసులుగా ఉంటూ ఆయన మహిమను గానం చేయటం ద్వారా మాత్రమే ఆయన కృపకు పాత్రులమై ముక్తిని సాధించగలం. ఆయనను తమ ప్రభువుగా గ్రహించి, భక్తి భావంతో సేవించటమే మానవుల కర్తవ్యం - ఇదే తులసీదాసు భక్తి సాంప్రదాయపు బోధనా సారం.

కొంతకాలం తరువాత తులసీదాసు చిత్రకూటాన్ని విడిచివెళ్ళాలని తలపోయసాగాడు. రాముని జన్మస్థలమైన అయోధ్యకు వెళ్ళాడు. అక్కడ చాలాకాలం తపస్సు చేసాడు. అయినా అక్కడ కూడా అతనికి శ్రీరాముని దర్శనం లభించలేదు. ఆయన మనస్సులో అశాంతి అలుముకుంది. శ్రీరాముని దర్శనం పొందాలన్న కోరిక దినదిన ప్రవర్ధమానం కాసాగింది.

శ్రీరాముణ్ణి దర్శించాలంటే ఆంజనేయస్వామి కృపను పొందటం అత్యవసరమని ఒకరోజున అకస్మాత్తుగా ఆయన మనసుకు మెరుపులా తట్టింది. అందువల్ల అన్నింటికంటే ముందుగా ఆంజనేయస్వామిని దర్శించాలి.

ఆంజనేయునితో సమావేశం

కాశీనగరంలో ఒక ప్రాంతంలో ఆంజనేయుని మందిరం ఒకటుంది. తులసీదాసు అక్కడే నివాసముంటున్నాడు. ఆయన ప్రతిరోజూ గంగానదిలో స్నానం చేసి, విశ్వనాథ మందిరానికి వెళ్ళి ప్రార్థనలు చేస్తుండే వాడు. ఆపై గంటలతరబడి ధ్యానంలో నిమగ్నమైపోతుండేవాడు.

సాయంకాలంపూట ధార్మిక ప్రవచనాలు చేస్తుండేవాడు. ఆవిధంగా కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచాయి.

ఒకరోజున తులసీదాసు యథాప్రకారం తన కలశంలోని నీటిని ఒక చెట్టు పాదాన పోసాడు. తులసీదాసు తలవంచుకుని తిరిగి పోతుండగా అకస్మాత్తుగా ఒక బ్రహ్మారాక్షసుడు ఆయన ముందు ప్రత్యక్షమై నమస్కారం చేశాడు. తులసీదాసు స్పృహతో పవిత్రతనొందిన కలశ జలం



ఆ రాక్షసునిమీద పడడంతో వానికి శాపవిముక్తి లభించింది. బ్రహ్మారాక్షసుడు విముక్తమైన, ప్రసన్నమైన ఆత్మస్వరూపంతో కృతజ్ఞతా భావం నిండిన కంఠస్వరంతో 'స్వామీ! మీకోసం నేనేమి చేయగలనో దయతో ఆజ్ఞాపించండి' - అని తులసీదాసుతో అన్నాడు. తులసీదాసు బ్రహ్మారాక్షసుడితో "నేను ఆంజనేయ స్వామిని కలుసుకునేందుకు సహాయం చేయి" - అన్నాడు.

విముక్తుడైన రాక్షసుడు తులసీదాసుతో "ప్రతిరోజూ దేవాలయంలో నీ ప్రవచనాలు వినటానికి ఒక అనాకారియైన వృద్ధుడు వస్తుంటాడు. అతణ్ణి నీవు గమనించి ఉండక పోవచ్చు.

శత్రువు సైతం పొగడవలసివచ్చే అద్భుతం - సద్గుణం.

అతడు అందరికన్నా ముందువచ్చి, అందరికన్నా ఆలస్యంగా పోతుంటాడు. చూడడానికి అతని రూపం అసహ్యంగా ఉంటుంది. అయితే అతడు ఆంజనేయుడే తప్ప వేరొకరు కాదు. అతనికోసం నిరీక్షించు” - అన్నాడు.

నాటి సాయంత్రం తులసీదాసు భక్తిభావంతో ప్రవచన మందిరంలోకి అడుగుపెట్టాడు. అనాకారి వృద్ధుడు అప్పటికే ఒక మూలన కూర్చోని ఉన్నాడు.

తులసీదాసు మనసులో పరుగున అతనివద్దకు వెళ్ళి పాదాలపై పడి నాకు శ్రీరాముణ్ణి చూపించు అని ఏడవాలని పించింది. అయినా నిగ్రహించుకున్నాడు. రామాయణ ప్రవచనం మొదలైంది.

ప్రవచనం రామభజనతో ముగిసింది. శ్రోతలు ఎవరిదారిన వారు వెళ్ళిపోయారు. వృద్ధుడు కూడా నెమ్మదిగా లేచి వెళ్ళి పోసాగాడు. తులసీదాసు అతణ్ణి అనుసరిస్తూ నడిచాడు. వృద్ధుడు ప్రధాన రహదారి వదలి అడవివైపు పోయే మార్గానికి తిరిగాడు. తులసీదాసు మనసులో ఆంజనేయుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ సవ్యడి చేయకుండా అతని వెనుకనే నడుస్తున్నాడు. వారిప్పుడు అరణ్యం మధ్యలోకి వచ్చారు. తులసీదాసు ఒక్క ఉదుటున వృద్ధునివద్దకు పరుగిడి “నా స్వామీ! దయచేసి నాకు శ్రీరాముణ్ణి చూపించండి. ఆంజనేయస్వామీ! నామీద కరుణ చూపు” అని వేడుకుంటూ ఆయన పాదాలపై పడ్డాడు. వృద్ధుడు తనకేమీ తెలియనట్లు నటించాడు. తులసీదాసును విదిలించి కొట్టాడు. అయినా తులసీదాసు పట్టు వదలలేదు.

“నా ప్రాణాలు పోయినా సరే నీపాదాలు విడిచిపెట్టను.”- అంటూ తులసీదాసు ఎన్నో విధాలుగా అతణ్ణి బ్రతిమాలి మొరపెట్టుకున్నాడు. అప్పుడు ఆంజనేయుడు తన నిజరూపంలో కనిపించి, “చూడు. ఇక్కడ ఈ పాదల మాటున దాగుకొని ఉండు. కొద్ది సేపట్లో శ్రీరామలక్ష్మణులు ఇద్దరూ ఇటే వస్తారు. అప్పుడు వారిని కన్నులారా తిలకించవచ్చు.”- అన్నాడు.

శ్రీరామలక్ష్మణులు

తులసీదాసు సంతోషానికి పట్టపగ్గాల్లేకుండా పోయింది. అతడు మరోమారు భక్తి ప్రవత్తులతో ఆంజనేయుడి పాదాలను

స్పర్శించాడు. శ్రీరాముని పవిత్ర నామ సంకీర్తనం చేస్తూ ఆనంద తన్మయత్వంతో నాట్యం చేశాడు. ఆంజనేయుడు ఆదేశించినట్టే పాదల మాటున నక్కాడు. కళ్ళు ఆర్చకుండా ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

తులసీదాసు ఎంతోసేపు అలాగే ఎదురు చూసాడు. ఎవరో ఇద్దరు రాకుమారులు అశ్వారూఢులై ఆ మార్గాననే వెళ్ళారు. తులసీదాసు శ్రీరామచంద్రునిపై మనసు లగ్నం చేసి అక్కడే కూర్చుని ఉన్నాడు. కానీ శ్రీరామలక్ష్మణులు అటుగా రానే లేదు. చాలాసేపు అలా గడిచిన తరువాత ఆంజనేయుడు మళ్ళీ వెనుకటి వృద్ధుడి రూపంలో ప్రత్యక్షమైనాడు. తులసీదాసు మళ్ళీ ఆయన కాళ్ళు పట్టుకుని “ఆంజనేయస్వామీ! ఎంతో సేపు ఎదురుచూశాను. కానీ శ్రీరామలక్ష్మణులు రాలేదు. కనీసం ఇప్పుడైనా నాకు నీవు శ్రీరామలక్ష్మణులను చూపించవా!” అన్నాడు. ఆంజనేయుడు చిరునవ్వుతో “బలే వాడివే! ఇద్దరు రాకుమారులు గుర్రాలమీద ఇటుపోవడం నీవు చూడలేదా? వారే శ్రీరామలక్ష్మణులు” అని చెప్పాడు. తన అజ్ఞానాన్ని గ్రహించి, తులసీదాసు ఎంతగానో విచారించాడు. మరోసారి ఆంజనేయుణ్ణి ప్రార్థించాడు. ఆకాశం నుంచి ఆంజనేయుడి కంఠస్వరం “అయోధ్యకు వెళ్ళు. అక్కడ శ్రీసీతారామ లక్ష్మణులు తమ దివ్యరూపాలలో నీకు దర్శనమిస్తారు” - అనటం వినవచ్చింది.

మరి కొన్నేండ్ల తరువాత తులసీదాసుకు శ్రీరాముణ్ణి దర్శించే మరో అవకాశం లభించింది. శ్రీరాముడు తన నుదుట గంధపు బొట్టు పెట్టమని ఆయనను అడిగి బొట్టు పెట్టించుకున్నాడు.

‘రామచరిత మానసం’లో ఒక సన్నివేశముంది. యమునానది దాటి, సీతారామలక్ష్మణులు చిత్రకూటాన అడుగు పెట్టగానే ఒక యువ సన్యాసి వారి పాదాలకు సాష్టాంగ ప్రణామం ఆచరిస్తాడు. సీతాదేవి అతనిపై ఆశీస్సులు వర్షిస్తుంది.

ఈ సన్నివేశం వచ్చిన చోట తులసీదాసు తాను శ్రీరాముణ్ణి దర్శించిన విధానాన్ని స్మరణకు తెచ్చుకున్నాడని అంటుంటారు. తులసీదాసు తనకు తానే ఆ యువసన్యాసిగా చిత్రీకరించుకున్నాడని చెబుతుంటారు.

ధర్మం యొక్క లక్ష్యం - సర్వే సుఖినః సంతు సర్వే సంతు నిరామయా.

రామచరితమానసం

తులసీదాసు కాశీ వదలి అయోధ్యకు వెళ్ళాడు. ఆయన కాశీలో ఉండగా రెండు కవితలను కూర్చినట్లు తెలుస్తున్నది. అవి 'జానకీ మంగళం', 'పార్వతీ మంగళం' అనేవి. అయోధ్యలో ఆయన కొంతకాలం ఏకాంతంగా ఉంటూ కఠోరమైన తపస్సు చేశాడు. ఆపైన 'రామచరితమానసం' రచించాలని సంకల్పించాడు. ఈ మహా పౌరాణిక కావ్యంలో ఆయన శ్రీసీతారామలక్ష్మణులను స్వయంగా దర్శించి పాఠకులకు కూడా వారి దర్శనాన్ని కలుగజేశాడు.

మానవ రూపంలో అవతరించిన పరమాత్ముడైన శ్రీరామచంద్రుడు ఏవిధంగా తానే ఉదాహరణగా నిలిచి, ఈలోకంలోని ప్రజలందరిముందూ ఒక ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పాడో 'రామచరితమానసం'లో తులసీదాసు అత్యంత ప్రభావోపేతంగా చిత్రీకరించాడు. శ్రీరాముణ్ణి ఆదర్శనేతగానూ, రాజుగాను చిత్రీకరించినట్లే సీతాదేవిని ఆదర్శ స్త్రీరత్నంగా చిత్రించాడు. అటు పుట్టింటికీ ఇటు మెట్టినింటికీ రెండింటికీ వెలుగులు వెదజల్లుతూ ఆమె గడప మీద పెట్టిన దీపం మాదిరిగా ఉజ్వలంగా ప్రకాశిస్తుంది.

తల్లిదండ్రులకే కాక సేవకులకు కూడా ఆమె అభిమానసాక్షురాలే. ఆమెను భర్త గృహానికి సాగనంపుతున్న సమయంలో రాణులు, సఖీ బృందం అంతా విచారవదను లవుతారు. బంగారు పంజరాలలోని చిలకలు పైతం "అయ్యో సీత ఏదీ?" అని దుఃఖిస్తాయి. సీతాదేవిలోని అసామాన్యతను, సౌజన్యాన్ని తులసీదాసు చిత్రించిన విధం వాల్మీకి చేసిన చిత్రణ కంటే విభిన్నమైనదని చూపేందుకు ఇదొక ఉదాహరణ మాత్రమే. ఇతర రామాయణాల్లో కనిపించని, హృదయాన్ని స్పృశించే సన్నివేశాలు కొన్ని 'రామచరితమానసం'లో కనిపిస్తాయి.

కవియొక్క ఊహాశక్తికి సంబంధించిన ఈ కోమల కుసుమాలు సుమధుర భక్తి సౌరభాన్ని విరజిముతుంటాయి. అలాంటి సన్నివేశం ఒకటి గుహుని భక్తిని వెల్లడిస్తుంది. పడవలు నడిపే వనవాసుల ముఖ్యనాయకుడు, శ్రీరాముని పరమ భక్తుడు అతడు.

శ్రీరాముడు సీతా లక్ష్మణులతో కలిసి అరణ్యాలకు వచ్చినపుడు గుహుడు వారిని ఎన్నో విధాలుగా సేవించాడు. మరునాడు గుహుడు పడవలో వారిని నది దాటించవలసి ఉంది. శ్రీరాముడు పడవలో పాదం మోపబోతున్నపుడు గుహుడు ప్రవర్తించిన తీరు మొదట్లో కొంత విచిత్రంగా కనిపిస్తుంది. అతడు రాముడితో "నా ప్రభూ! నన్ను క్షమించండి. మీరు పాద ప్రక్షాళనం చేసుకోనిదే మిమ్మల్ని నా పడవలోకి అనుమతించలేను. మీ పాదపు ధూళి సోకినంత మాత్రాన ఒక శిల స్త్రీగా మారిపోయింది. ఇప్పుడు మీ పాద ధూళి తాకి నా పడవ ఓ పడుచుగా మారితే ఇక నా గతి ఏమికాను?" అంటాడు. (అహల్య ఒక శాప ఫలితంగా శిలగా మారింది. శ్రీరాముని పాదస్పర్శ ఆమెను తిరిగి స్త్రీగా మార్చింది.)

ఈ సన్నివేశాన్ని తులసీదాసు మనసుకు హత్తుకునే విధంగా వర్ణించాడు. గుహుని మాటల్లో చక్కని హాస్యచతురత, మూఢ భక్తి, రాముని దివ్యత్వం అన్నీ ఒకేసారి ప్రతిబింబిస్తాయి.

అలాగే సోదరునిపట్ల భరతునికి గల ప్రగాఢ ప్రేమను తన కుమారుని పట్ల దశరథునికున్న వాత్సల్యాన్ని, సుమిత్ర యొక్క నిరాడంబర సామాన్యతను, శబరి, జటాయువులను ఆదరించడంలో రాముని ఔదార్య ప్రవృత్తిని, హుందా తనాన్ని అలాంటి మరి అనేక సదృశాలను తులసీదాసు చక్కగా చూపించాడు.

తులసీదాసు రచించిన 'రామచరిత మానసం' సాంప్రదాయక విలువలైన సత్య, ధర్మాలను బోధిస్తూనే వాటిని కొత్త పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మరింత తేజోవంతంగా ప్రతిపాదిస్తుంది. ప్రజానీకం ధైర్యాన్ని కోల్పోయి, అంధకారంలో అలమటిస్తుండగా - తులసీదాసుని 'రామచరిత మానసం' వారికి సాంస్కృతిక కరదీపంగా భాసిల్లి మార్గదర్శనం చేసింది. భక్తి అనే ఉజ్వల కాంతిలో శ్రీరాముని దివ్య స్వరూపాన్ని వారికి దర్శింపజేసింది.

సవాలు

తన కావ్య ప్రాచుర్యానికి కాశీయే తగిన చోటని తులసీదాసు భావించాడు. అందుకే మళ్ళీ కాశీకి వెళ్ళాడు.

ఆశ వెలుగుల వెల్లువ. నిరాశ చిమ్మ చీకటి.

వెనుకటి కుటీరంలోనే పగలు అదేవిధమైన కార్యక్రమాలు, సాయంత్రంవేళ ప్రవచనాలు మళ్ళీ మొదలైనాయి. అయితే ఈసారి తాను స్వయంగా రచించిన 'రామచరితమానసం'లోని భాగాలను చదివి వినిపిస్తూ వాటిని వివరించటం మొదలుపెట్టాడు.

గోస్వామి తులసీదాసు యొక్క ప్రజ్ఞా పాటవాలు కాశీపురవాసుల అభినందనల నందుకున్నాయి. ఆయనను వాల్మీకి అపరావతారంగా వారు భావించారు. ఎందరెందరో విద్వాంసులు ఆయనకు శిష్యులైనారు. భక్తి యొక్క మహిమను గ్రహించి వేలాదిమంది శ్రీరామభక్తులుగా మారారు.

దురాత్ములు, అసూయాగ్రస్తులు లేని కాలం ఏదైనా ఉన్నదా? వ్యతిరేకులంతా చేతులు కలిపారు. రామచరితమానసాన్ని అవమానించి దాని ప్రజాదరణను పటాపంచలు చేయాలని వారు కుట్రపన్నారు. ఒకరోజున విశ్వనాథుని మందిరంలో పండిత ప్రకాండుల సదస్సు ఏర్పాటుయింది. ప్రసిద్ధ సాహిత్య, ధార్మిక, తాత్విక గ్రంథాలనన్నింటినీ చదవటం జరిగింది. రామచరిత మానసాన్ని కూడా చదివి వినిపించారు. ఆపైన ఆ గ్రంథాలనన్నింటినీ ఒక కుప్పగా పేర్చారు. బుద్ధిపూర్వకంగా అవమానించే ఉద్దేశంతోనే వంచకులు రామచరిత మానసాన్ని అట్టడుగున పెట్టారు. మరునాటి ప్రాతఃకాలాన మందిర ద్వారాలను తెరచి చూస్తే రామచరిత మానసం అన్ని గ్రంథాల కంటే అగ్రభాగాన నిలిచి ఉండడం కనిపించింది. దానితో 'రామచరితమానసం' యొక్క శ్రేష్ఠతను, తులసీదాసు గొప్ప తనాన్ని అందరూ గ్రహించారు.

అలాంటిదే మరో సంఘటన జరిగింది. తులసీదాసు వ్యతిరేకులంతా ఒకటైనారు. వారు 'రామచరితమానసం' ప్రతిని ఒకదానిని తీసుకుని మహోత్తమ ఆచార్యుడూ, అద్వైత వేదాంత ప్రయోక్త అయిన మధుసూదన సరస్వతి చేతికి ఇచ్చి, "దయచేసి ఈ గ్రంథం గురించి మీ విలువైన అభిప్రాయాన్ని తెలియజేయండి స్వామీ!" అన్నారు.

మధుసూదన సరస్వతి ఒక అద్వైతి. తులసీదాసు మాత్రం ఈ తాత్విక సంప్రదాయానికి చెందినవాడు కాదు. అందువల్ల మధుసూదన సరస్వతి తప్పకుండా ఈ గ్రంథాన్ని ఖండిస్తాడని ఆ వంచకులు అనుకున్నారు.

పండిత మధుసూదన సరస్వతి మొత్తం గ్రంథాన్ని శ్రద్ధగా చదివి, 'కవిత్వమనే ఉద్యానవనంలో తులసి అనే పూలచెట్టు ఒకటుంది. దాని కొమ్మలకు విరబూసిన కమనీయ కవితా కుసుమాల చుట్టూ తన రెక్కలు టపటపలాడిస్తూ పరిభ్రమిస్తున్న తేనెటీగ శ్రీరామచంద్రుడు' - అని వ్యాఖ్యానించాడు.

మారుతి సంకల్పం

గోస్వామి తులసీదాసు కీర్తి ప్రతిష్ఠలు ఒక్క కాశీనగరానికే పరిమితం కాలేదు. ఉత్తర భారతమంతటా వ్యాప్తి చెందాయి. చాలామంది ముస్లింలు కుడా తులసీదాసుకు అనుచరులై రాముణ్ణి ఆరాధించారు. తులసీదాసు యశస్సు జహంగీరు వీనుల వరకూ వచ్చింది. ఆయన తులసీదాసును దర్శించాలనుకున్నాడు.

తులసీదాసు ఆగ్రాను సందర్శించినపుడు పాదుషా ఆయనను ఆహ్వానించి ఎంతో గౌరవ మర్యాదలతో అతిథి సత్కారాలు చేసాడు. "నీవు మహిమలు చూపిస్తావని విన్నాను. ఏదీ నాకో మహిమ చూపించు చూద్దాం" - అన్నాడు పాదుషా. తులసీదాసు వినయంగా "నేనేమీ మహిమలు చూపించను. అన్ని మహిమలూ, సిద్ధులూ శ్రీరామునికే చెందుతాయి" అన్నాడు.

పాదుషా మొండివాడు. ఏదో ఒక మహిమ చూపనిదే నిన్ను పోనివ్వను - అన్నాడు. తులసీదాసును సలీంగఢ్ (గ్వాలియర్) కోటలో నిర్బంధించాడు. అంతా ఆంజనేయుని సంకల్పం అంటూ తులసీదాసు చేతులు జోడించి కూర్చున్నాడు. అంతలో అకస్మాత్తుగా ఒక పెద్ద కోతుల మూక రాజప్రాసాదంలోకి చొరబడింది. కోతులు రాణుల అంతఃపురంలోకి దూసుకుపోయి, పెద్ద గలభా సృష్టించాయి. సైనికుల్ని చూసికూడా అవి ఏమాత్రం బెదరలేదు. తులసీదాసును వదిలిపెట్టిన తరువాతనే పాదుషాకు ఈ కోతుల బెడద తప్పింది.

అప్పటినుంచీ పాదుషా మళ్ళీ ఎన్నడూ తులసీదాసు జోలికికానీ, ఆయన శిష్యుల జోలికికానీ పోలేదు. ఈ కాలంలో తులసీదాసు "సాత్సాయి" అనే ఏడువందల పద్యాలున్న గ్రంథాన్ని వ్రాసాడని చరిత్రకారులు చెబుతుంటారు.

మనిషి గొప్పతనానికి గీటురాయి మాట కాదు, చేత.



కృష్ణుడూ, రాముడూ ఇద్దరూ ఒక్కరే

రాసు రాసు తులసీదాసు అనుచరుల సంఖ్య లెక్కకు మిక్కిలిగా పెరిగిపోయింది. నాభాదాసు, ప్రాణచంద్, చౌహాన్, హృదయరామ్, అగ్రాదాసు వంటి కవులు ఆయనకు శిష్యులైనారు.

తులసీదాసు ఒకసారి శ్రీకృష్ణ భక్తులకు కేంద్రస్థానమైన మధురకు వచ్చాడు. కృష్ణ మందిరానికి వెళ్ళాడు. అక్కడి సాధుసంతులు ఎంతో ఆదరంతో ఆయనకు స్వాగత సత్కారాలు నెరిపారు. వారు ఆయనతో “స్వామీ మీరు శ్రీరామునికి అసమాన భక్తులని విశ్వసిస్తున్నాం. మీరు శ్రీరాముణ్ణి తప్ప మరే ఇతర దైవాలను ఎన్నడూ కీర్తించనిమాట సత్యమేనా?” - అని అడిగారు.

తులసీదాసు “లేదు. అది నిజం కాదు. వాస్తవానికి శ్రీరాముడే శ్రీకృష్ణుడు” - అంటూ అక్కడికక్కడనే శ్రీకృష్ణునిపై ఒక గీతాన్ని ఆశువుగా అల్లి గానం చేశాడు. అది శ్రీకృష్ణుని కీర్తనే అయినప్పటికీ అందులో వర్ణించిన గుణగణాలన్నీ

శ్రీరాముడివే. అక్కడ సమావేశమై ఉన్న సాధు సంతులందరూ ఎంతగానో ఆనందించారు. తదనంతరం తులసీదాసు ‘కృష్ణగీతావళి’ని రచించాడు.

గోస్వామి తులసీదాసు అన్ని పుణ్య క్షేత్రాలనూ దర్శించాడు. ఆయన తన అంతిమ దినాలను కాశీలో గడిపాడు. ఆ చివరిరోజుల్లో ఆయన చేతులనొప్పితో బాధపడ్డాడని తెలుస్తుంది. 136 సంవత్సరాల ఫలవంతమైన సాధు జీవితాన్ని గడిపి కాశీనగరంలోని అసిఫాట్లో విక్రమశకం 1680 (క్రీ.శ.1623)లో తులసీదాసు తనువు చాలించాడు.

గోస్వామి తులసీదాసు 37 గ్రంథాలు రచించినట్లు పండితులు చెబుతుంటారు. అయితే వాటిలో 12 మాత్రమే మిగిలి మనకు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

మహానీయుడు

తులసీదాసు ఒక మహాపురుషుడు. చాలా గొప్ప విద్వాంసుడు. భారతీయ తత్వశాస్త్రాన్ని, సాహిత్యాన్ని అపోసన పట్టినవాడు. కానీ ఆయన పాండిత్యం ఆయనను అపాంకారిగా చేయలేదు. రాముని ధ్యానమే ఆయన దృష్టిలో అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది. ఎన్ని కష్ట నష్టాలు వాటిల్లినప్పటికీ జీవితం పట్ల రుచిని వదులుకో కూడదు. కులము, పదవి, హోదా మొదలైన తేడాలు చూడక అందరినీ భగవంతుని బిడ్డలుగానే భావిస్తూ ఎల్లప్పుడూ పరోపకార పరాయణులై ఉండాలి. ఆయన ఇతరులకు చూపిన మార్గం ఇదే. ఆయన జీవించిన తీరు ఇదే.

అమరజీవి

తులసీదాసు భక్తిమార్గాన్ని చూపాడు. ఈనాటికీ అనుసరణీయమైన సన్మార్గమది. ఆయన చిత్రించిన పాత్రలు హైందవ సాంస్కృతిక ఆదర్శానికి ప్రతీకలు. గోస్వామి తులసీదాసు వంటి మహాకవి, మహోన్నత సాధు పురుషుడు ఈ దేశంలో పుట్టినందుకు, ఇక్కడే జీవించి, ఇక్కడనే తన జీవన కార్యం కొనసాగించినందుకు మనం సగర్వంగా ఆనందించాలి.

- రసిక, పుట్టిగ

H H H

మన లోపాలకూ, వికారాలకూ ఫలితం దుఃఖం.

శ్రావణి పర్వం సందేశం

ఋషిత్వానికి ఆవాహన - సర్వతోముఖ ప్రగతికి పిలుపు

శ్రావణ మాసపు వానజల్లుల మధ్య ప్రారంభమయ్యే ఉల్లాస వర్షానికి సాంద్రరూపం శ్రావణిపర్వం. శ్రావణ పూర్ణిమనాడు వచ్చే ఈ పండుగను రక్షాబంధనంగా జరుపుకునే సంప్రదాయం వ్యాప్తిలో ఉంది. అయితే ఈ పర్వంలో ఆత్మిక జాగరణ అనే అలౌకిక విశిష్టతతోపాటు సంస్కృతి రక్షణ అనే మహత్తర సందేశంకూడ ఇమిడి ఉంది. పర్యావరణ సంరక్షణ, పచ్చదనం పెంపుదలల అవగాహనను కూడ పెంపే పర్వం ఇది.

బ్రాహ్మణులకు కర్తవ్య బోధ

ఈ పర్వానికి సంబంధించిన గాథలను పరిశీలిస్తే - ప్రాచీన కాలంలో బ్రహ్మతేజస్సు కలిగిన బ్రాహ్మణులు జాతి నేతలుగా వ్యవహరించేవారని తెలుస్తుంది. ప్రజా జీవనాన్ని సన్నార్థంలో నడిపించడం వారి కర్తవ్యంగా ఉండేది. అసుర ప్రవృత్తులనుండి సమాజాన్ని రక్షించే బాధ్యత వారిపై ఉండేది. 'వయమ్ రాష్ట్రే జాగ్రయామ పురోహితాః' - అనే వ్రతాన్ని వారు పాటించేవారు. పురోహితులూ, ఆచార్యులూ తమ యజమానులకు రక్ష కట్టేవారు. మానవత్వపు స్థాయిని పెంచడానికి వారు ఏమి చేయాలో చెప్పేవారు. గత సంవత్సరంలో ఈ పనిలో ఏదైనా లోపం వస్తే, దానిని తొలగించుకోవాలని హితవు చెప్పేవారు. బ్రహ్మవేత్తలైన ఈ బ్రాహ్మణులు మహాతపస్వులు; సదా జన కళ్యాణ కార్యాలలో నిమగ్నులు అయినారు.

నేటి భోగవాద జీవితం ఆనాటి గౌరవాన్ని కోల్పోయింది. ఈ పవిత్ర పర్వం సైతం ధన సంపాదనకు సాధనంగా తయారయింది. జాతి పురోహితులు ఇలా తమ కర్తవ్యాన్ని విస్మరించిన స్థితి మన సాంస్కృతిక పతనానికీ, పరాభవానికీ ముఖ్య కారణం. శ్రావణి పర్వం సంస్కృతి రక్షణ పర్వం. అది జాతి పురోహితులకు తమ కర్తవ్యాన్ని గుర్తుచేస్తుంది.

వివేకశీలత, కర్తవ్యనిష్ఠ

యజ్ఞోపవీతం మార్చుకోవడం, ప్రాయశ్చిత్త విధిగా

హేమాద్రి సంకల్పం వంటి కృత్యాలు ఈ రోజున జరుగుతాయి. ఈవిధంగా ఈ పర్వం ఋషిత్వం - బ్రాహ్మణ్యంను పెంపొందించే పండుగ. ఆత్మికమైన కాయకల్పానికి సంకల్పం చేసే పండుగ ఇది.

శిఖా సించన (పిలకను తడపడం) జరిపే పర్వంకూడ ఇదే. శిఖాసించన ద్వారా వివేకశీలతను జీవిత శిఖరాగ్రాన ప్రతిష్ఠించడం, యజ్ఞోపవీతం రూపంలో కర్తవ్యనిష్ఠను స్థిరపరుచుకోవడం - అనగా జ్ఞాన, కర్మల సమన్వయం ద్వారా ప్రగతి పథంలో పురోగమించడం - జరపాలన్నది ఈ పండుగ ఇచ్చే సందేశం.

ప్రాయశ్చిత్తం

ఆ తర్వాత ఆచార్య హేమాద్రి నిర్దేశించిన విధంగా ప్రాయశ్చిత్త సంకల్పం చేయాలి. వ్యక్తి ఎంత జాగ్రత వహించినప్పటికీ - పొరపాటున కాని, అజ్ఞానంవల్ల కాని ఏవో లోపాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. ఈ లోపాలను క్షాళన చేసుకోకపోతే, నవరించుకోకపోతే - వీటి బరువు పెరిగిపోతూ ఉంటుంది. జీవితం కారు చీకటిలో మునిగిపోతుంది. పెరిగిన ఈ పాపరాశియే రకరకాల ఆధి - వ్యాధులుగా, ఆపదలుగా, దుఃఖాలుగా పరిణమించి, జీవితాన్ని నరకప్రాయం చేస్తుంది. కనుక, వీటికి ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవడం అవసరం, ప్రాయశ్చిత్తం అంటే గతంలో జరిగిన లోపాలకు పశ్చాత్తాపం, అవి తిరిగి జరగకుండా చూడాలనే సంకల్పం, దీనితోపాటు సంవత్సరం అంతటిలో జరిగిన లోటును భర్తీ చేయడానికై తగు సత్ ప్రవృత్తిని ధారణచేసే వ్రతం జరపాలి.

వ్రతంద్వారా ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన

వాస్తవానికి ఈ వ్రతనిష్ఠయే మనందరినీ జీవన లక్ష్యంవైపు నడిపిస్తుంది.

వ్రతేన దీక్షామాప్నోతి దీక్షయాప్నోతి దక్షిణామ్ ।
దక్షిణా శ్రద్ధామాప్నోతి శ్రద్ధయా సత్యమాప్యతే ॥

అధ్యాత్మ అనగా - జీవించే కళ.

అన్నది శాస్త్ర వచనం.

అనగా - వ్రతంవల్ల దీక్ష లభిస్తుంది. దీక్షా సమయంలో దక్షిణ ఇస్తారు. దక్షిణవల్ల శ్రద్ధ పెరుగుతుంది. శ్రద్ధవల్ల సత్యం లభిస్తుంది.

వ్యక్తిలో నిద్రిస్తున్న సామర్థ్యాన్ని మేలుకొలిపే శక్తి వ్రతానికి ఉన్నది. అసాధ్యాన్ని సాధ్యం చేసేతీరాలనే నిష్ఠను వ్రతం పెంచుతుంది. నిష్ఠ వ్యక్తియొక్క బుద్ధిలో త్యాగ భావనను జనింపజేస్తుంది. త్యాగంద్వారా వ్యక్తిలోని శక్తులు వికసిస్తాయి. ఫలితంగా శ్రద్ధ పెరుగుతుంది. శ్రద్ధ ఇనుమడించడంవల్ల సత్యమార్గం తెరుచుకుంటుంది. సత్య మార్గం వ్యక్తిని జీవన లక్ష్యానికి చేరుతుంది.

ఈవిధంగా శ్రావణి పర్వం వ్యక్తిలో ఆత్మపరమైన కాయకల్ప చికిత్స జరుపుతుంది.

ద్రౌపదీమాన సంరక్షణం గాథ

శ్రావణి పూర్ణిమ రోజున సోదరీ సోదరుల పవిత్ర ప్రేమకు చిహ్నమైన రక్షా బంధనం జరుగుతుంది. ఈ రక్షాబంధనం వెనుక ఒక గాథ ఉంది.

కృష్ణ భగవానుని చేతికి దెబ్బ తగిలింది. అప్పుడు ద్రౌపది తన చీర కొంగు చింపి, ఆ గుడ్డతో ఆయనకు కట్టు కట్టింది. ఆపద సమయంలో వచ్చి ఆదుకుంటానని కృష్ణుడు ఆమెకు అప్పుడు మాట ఇచ్చాడు. కౌరవ సభలో ద్రౌపదికి మాన సంరక్షణ చేసి, శ్రీకృష్ణుడు తన మాట నిలుపుకున్నాడు.

ఈ రక్షా బంధనం మహిమను తెలిపే గాథలు అనేకం మన ప్రాచీన గ్రంథాలలో, చరిత్రలో ఉన్నాయి. ఈ రక్ష వట్టి దారం కాదు; సోదరీ సోదరుల పవిత్ర బంధానికి ప్రతీక. దీని మహిమను హిందువులేకాక ఇతరులుకూడ గుర్తించారు.

బహదూర్షా తన రాజ్యంపై దాడి జరిపినప్పుడు రాణి దుర్గావతి హుమయాన్ కు రాణి పంపింది. హుమయాన్ దానిని సంతోషంగా స్వీకరించాడు. తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించాడు. ఆ తర్వాత ఇతర పాదుషాలుకూడ రక్షాబంధన్ మహిమను గుర్తించారు. చరిత్ర పుటలలో ఈ వాస్తవం వ్రాయబడి ఉంది.

విలువలు ఘోరంగా దిగజారిపోతూన్న ఈ రోజుల్లో

మహిళ మనుగడ వ్రమాదంలో పడుతోంది. కనుక ఈ రక్షాబంధనం ఆవశ్యకత మరింతగా పెరుగుతోంది. వాస్తవానికి మహిళను పవిత్ర భావంతో, గౌరవ భావంతో చూడడంలోనే వ్యక్తి, సమాజ, సంస్కృతుల ఔన్నత్యం ఇమిడి ఉన్నది.

పచ్చదనాన్ని పెంచే పర్వం

శ్రావణి పర్వంతో పచ్చదనం పెంపుదల అనే పుణ్య కార్యం జోడించబడి ఉంది. పర్యావరణ సంక్షోభం ప్రబలిఉన్న ఈయుగంలో దీని ప్రాధాన్యం ఇనుమడిస్తోంది. నేడు అడవులను నరికివేస్తున్నారు. భూగోళపు రక్షా కవచం నాశనం అయిపోతోంది. వాయు కాలుష్యం, జల కాలుష్యం, వరదలు, ఆమ్లవర్షం, దుర్భిక్షం, భూకంపాలు, మేఘాలు ముక్కలు కావడం - ఇవన్నీ ఈ సంక్షోభానికి వివిధ రూపాలు.

మానవ జీవన సుఖ సమృద్ధులకు, నిరంతర ప్రగతికీ ప్రకృతి సంతులనం ఎంత అవసరమో, అందుకై పచ్చదనాన్ని పరిరక్షించడం ఎంత ముఖ్యమో మన మహర్షులకు, మన పూర్వీకులకూ బాగా తెలుసు. కనుక, మొక్కలు నాటడం పట్లవారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపేవారు. మనుషులవలెనే వృక్ష వనస్పతులు కూడ పృథ్వికి సంతానమని అధర్వవేదంలోని పృథ్విసూక్తం బోధిస్తోంది. వాస్తవానికి ఆరోగ్య అభివృద్ధికీ, వాతావరణ క్షాళనకూ పచ్చదనం అత్యవశ్యకం, మనిషి మానసిక శాంతికీ, వికాసానికీ పచ్చదనంతో అవినాభావ సంబంధం ఉంది. కనుకనే వైదిక సంస్కృతి ఆరణ్యక సంస్కృతి అయింది. శ్రావణి పర్వం మొక్కలు నాటడంలోని ప్రయోజనాన్ని గుర్తు చేస్తోంది. ఆ ప్రక్రియ అమలుకు ప్రేరణ ఇస్తోంది.

ఈవిధంగా శ్రావణి పర్వం ప్రాయశ్చిత్త పర్వంగా ఋషిత్వ అభివృద్ధి, రక్షాబంధన్ పండుగగా మహిళా గౌరవం, సంస్కృతి పరిరక్షణ, పచ్చదనాన్ని పెంచే మహోత్సవంగా పర్యావరణ పరిరక్షణ - అనే మూడు పేటల సందేశాన్ని అందిస్తోంది. ఆంతరిక జీవనంలో, బాహ్య జీవనంలో క్రియాశీలంగా పురోగమించాలని పిలుపు ఇస్తోంది. ఆ పిలుపును అందుకోవడం ద్వారా మనం సర్వతోముఖ వికాసాన్ని సాధించగలుగుతాం.

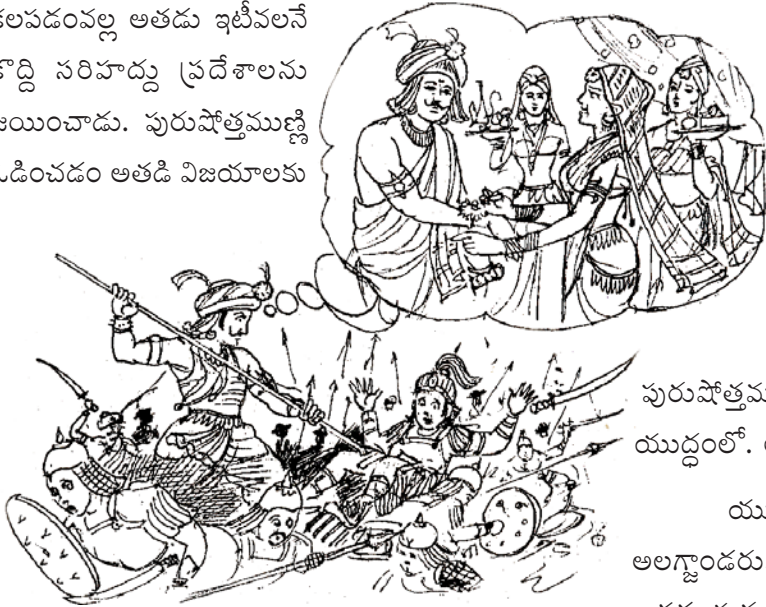
H H H

అశ్లీల చిత్రాలు మన మనుగడకూ, కుటుంబానికీ, సమాజానికీ మాయని మచ్చలు.

రక్షాబంధన్ కథ

చలిత్రను తారుమారు చేసిన ఆ రక్షాబంధనం

మహావృక్షాల వరుసలు. చుట్టూ ఆకుపచ్చని వనం. జీలమ్ నది తరంగాల హోరు. చల్లని పిల్లగాలి. వాతావరణమంతా కొత్తగా, ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. అక్కడ వేసిఉన్న గుడారాలలో వ్యాపించింది ఈ ఆశ్చర్యం. ఆ శిబిరాల వరుసలు తనను తాను మహా వీరుడుగా ప్రకటించుకునే అలగ్నాండరువి. ఆతడు క్రీ.పూ.326లో భారత్మీద దురాక్రమణ చేశాడు. దాడులు జరపడంవల్ల, కొందరు దేశద్రోహులు చేతులు కలపడంవల్ల అతడు ఇటీవలనే కొద్ది సరిహద్దు ప్రదేశాలను జయించాడు. పురుషోత్తముణ్ణి ఓడించడం అతడి విజయాలకు



తలమానికం.

అయితే ఈ విజయం తనకు పరాజయమని అతడు భావిస్తున్నాడు. ఓటమి పొందిన పురుషోత్తమ మహారాజు అతడి సింహాసనం ప్రక్కన అమర్చిన ఒక విశిష్ట ఆసనంపై కూర్చొని ఉన్నాడు. విజేత అయిన అలగ్నాండరు గుడారంలో సెల్యూకస్, ఫిలిప్ మున్నగు సేనానాయకులు కూడ ఉన్నారు. వారి ముఖాలలో యుద్ధ వాతావరణపు ఉగ్రత కనిపిస్తోంది.

దగ్గరలోనే మరోవైపున అలగ్నాండరు భార్య సెలీనా, సెల్యూకస్ కుమార్తె కార్నేలియా కూడ కూర్చొని ఉన్నారు. విజేత పక్షంలోని వీరందరి ముఖాలలో సిగ్గు కనిపిస్తోంది. మరోవ్రక్క పరాజితుడైన పురుషోత్తమ మహారాజు ముఖం వెలిగిపోతోంది.

అలగ్నాండరుకు ఆ క్షణం ఇంకా జ్ఞాపకం ఉంది. సంకుల సమరం సాగుతోంది. పురుషోత్తమ మహారాజు ఏనుగుమీద ఉన్నాడు. తాను గుర్రంమీద ఉన్నాడు. పురుషోత్తముడు తన గుర్రాన్ని చంపివేశాడు. తాను క్రింద పడిపోయాడు. తనను చంపడానికి పురుషోత్తముడు బల్లెం ఎత్తాడు..... ఆ క్షణంలో అతడి దృష్టి తన మణికట్టుకు ఉన్న దారంమీద పడింది. మరుక్షణంలో తాను ఆ బల్లెం పోటుకు చనిపోయేవాడే. కానీ, ఆ క్షణంలో మహావీరుడైన పురుషోత్తముడు తన బల్లెమును వెనుకకు తీసుకున్నాడు. తనను చంపడానికి పురుషోత్తమునికి మరెన్నో అవకాశాలు వచ్చాయి ఆ యుద్ధంలో. అయినా అతడు తనను చంపలేదు.

యుద్ధం ముగిసినప్పటికీ, ఆ క్షణాలు గుర్తువచ్చి అలగ్నాండరుకు తలనొప్పి వచ్చింది. శరీరం కంపించింది. అతడు పురుషోత్తముణ్ణి ఇలా అడిగాడు -

“మహారాజా! యుద్ధరంగంలో మీకు ఏమయింది? మీరు నన్ను దెబ్బ కొట్టి ఉంటే, నేడు మీరు విజేతగా నిలచేవారుకదా.”

పురుషోత్తముడు ఇలా జవాబిచ్చాడు -

“ఈ ప్రశ్నకు మీ భార్య సెలీనా మరింత మంచి జవాబు ఇవ్వగలుగుతుంది.”

పురుషోత్తముడు తన మాటలను ఆపి, చిరునవ్వు

సంభాషణలో నీ తెలివిని ప్రదర్శిస్తే - నీ తెలివితక్కువే బయటపడవచ్చు.

నవ్వాడు.

సెలీనా, అలగ్జాండరుల ముఖాలలో ఆశ్చర్యం కనిపించింది. అలగ్జాండరుకు గతం గుర్తువచ్చింది. తాను భారత్ పై దాడి చేశాడు. తన గుడారాలు జీలమ్ నది ఒడ్డున ఉన్నాయి. ఆ వర్ష ఋతువు నీటిని నేలనూ ఏకం చేస్తోంది. జీలమ్ నది భయంకరంగా కనిపిస్తోంది. తరంగాలు ఉవ్వెత్తున ఎగసివడుతున్నాయి. నది నురుగులు క్రక్కుతోంది. మహాసముద్రంలా ఉంది ఆ నది. నదివేగం తగ్గితే దానిని దాటాలని అలగ్జాండరు, అతడి సైన్యం ఎదురుచూస్తున్నారు.

ఆ క్షణాలలో అలగ్జాండరుకు ఒక ఉపాయం తట్టింది. అతడికి భారతీయుల ఆచార వ్యవహారాలు కొద్దోగాప్పొ తెలుసు. పురుషోత్తముడు మహావీరుడు. అతడి రణ కౌశలం, వ్యూహారచన, యుద్ధనీతి యవనసేనలో భయాందోళనలు కలిగిస్తున్నాయి. యవన సైనికులలో యుద్ధం చేయాలనే ఉత్సాహం అడుగంటింది. అలగ్జాండరుకు భయపడి వారు తప్పనిసరి అయి యుద్ధానికి సిద్ధపడ్డారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో- పురుషోత్తముని వీరత్వాన్ని తన ఉపాయంతో క్రమివేయాలని అలగ్జాండరు ఆలోచించాడు.

ఆ ఉపాయం అమలు జరిగింది. ఒక నావ నది ఆవలి ఒడ్డుకు చేరింది. ఆ నావలో అలగ్జాండరు భార్య సెలీనా ఉంది. అది శ్రావణ మాసం. భారత దేశంలో శ్రావణ మాసంలో మహిళలు తమ సోదరుల చేతులకు రక్షలు కడతారనీ, దానిని రక్షాబంధనం అంటారనీ ఈ యవనలకు తెలుసు. తన ప్రాణాలను ఒడ్డి అయినా సోదరిని రక్షిస్తానని సోదరుడు అప్పుడు వాగ్దానం చేస్తాడనీ వారికి తెలుసు.

సెలీనాకు పురుషోత్తముని దర్బారులో స్వాగతం లభించింది. ఆమెను రాజమహాలుకు తీసుకువెళ్లారు. పురుషోత్తముడు ఆమెను ఇలా అడిగాడు -

“మీరెందుకు వచ్చారు? మీరు కబురు పంపితే నేనే మీ శిబిరానికి వచ్చేవాణ్ణి కదా. ఈ సమయంలో జీలమ్ నదిని

దాటడం చాలా ప్రమాదకరం.”

సెలీనా ఇలా జవాబిచ్చింది -

“నేనే రావలసి వచ్చింది.... ఎందుకంటే, ఇది శ్రావణ మాసం కదా. నాకు అన్నదమ్ములు లేరు. మిమ్మల్ని నా సోదరుడుగా స్వీకరించాలన్నది నా కోరిక.”

పురుషోత్తముడు ఇలా అన్నాడు -

“చిత్రంగా ఉంది. ఆనందంగా ఉంది. నాకు అక్కచెల్లెళ్లు లేరు. మిమ్మల్ని సోదరీమణిని చేసుకోవడం నాకెంతో సంతోషం కలిగించే విషయం.”

సెలీనా పురుషోత్తముని మణికట్టుకు రాఫీ కట్టింది. ప్రాణాలను ఒడ్డి అయినానరే, ఆమెను రక్షిస్తానని పురుషోత్తముడు వాగ్దానం చేశాడు.

సెలీనా ఇలా అన్నది -

“అన్నగారా! నేను మీ మాటను పూర్తిగా నమ్ముతున్నాను. భారతదేశపు వీరులు తమ మాటమీద నిలబడతారని నాకు తెలుసు. అయినా, నేను కోరుకుంటున్నది నా రక్షణ కాదు, నా పసుపు కుంకుమల రక్షణ. త్వరలో మీకూ, నా భర్తకూ యుద్ధం జరుగుతుంది. ఆ యుద్ధంలో ఈ ఒక్క విషయం మాత్రం గుర్తుంచుకోండి - ఆయన మీ సోదరి భర్త; మీ సోదరి వితంతువు కాకూడదు.”

వీర శిరోమణి పురుషోత్తముడు ఇలా జవాబిచ్చాడు-

“అలాగేనమ్మా! నేను బ్రతికి ఉండగా నీవు వితంతువువు కావు. ఇది ఒకసోదరుని వాగ్దానం.”

ఆనాడు జరిగిన ఈ సంఘటన గుర్తువచ్చి - సెలీనా కళ్లలో కృతజ్ఞత వర్షించింది. అలగ్జాండరుకూడ తల వంచాడు. ఆయన ఇలా అన్నాడు -

“మహావీరా! సెలీనాను మీవద్దకు పంపి ఆమెచేత మీకు రాఫీ కట్టించడం నాకు తట్టిన ఒక ఉపాయం మాత్రమే, నా జీవితంలో సాధనాలను గురించిన ప్రశ్న ఎన్నడూ రాలేదు.

ముక్కలను కలపడంలోనే, కోపాన్ని శాంతింపజేయడంలోనే ఉంది విజ్ఞత.

లక్ష్యాన్నే నేను సర్వస్వంగా పరిగణించాను. అయితే నాకో సంగతి తెలుసు. రాఫీకి మీరు భావనాత్మకంగా బద్దులు కావడంవల్లనే నేను జీవించి ఉన్నాను, నేను విజేతను అయినాను. ఈ జీవితం, ఈ విజయం నాకు మీనుండి లభించినవే.”

పురుషోత్తముడు నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు -

“యవన రాజా! రాఫీ కట్టే సమయంలో భారతదేశపు పురోహితులు ఒక మంత్రం పఠిస్తారు -

**యేన బద్ధో బలీరాజా, దానవేంద్రో మహాబలః ।
తేన త్వామ్ అనుబద్ధామి, రక్షో మా చల మా చల॥**

అనగా -

మహాబలవంతుడైన దానవుల రాజు బలిని బంధించిన రక్షాసూత్రం ఇది. ఓ రక్షాసూత్రమా! నీవు చలించకు. అలాగే నిలచి ఉండు.

“రక్షాబంధనం యొక్క ఈ మహిమ, ఈ ప్రతిష్ఠ మహత్తరమైన మా సాంస్కృతిక సంప్రదాయం. నేను మీకు జీవన దానం చేసి, మా సాంస్కృతిక గౌరవాన్ని అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగించాను, ఏమైనా, ఇతర దేశాలలో చొరబడి దౌర్జన్యాలు జరపడం, వారి భూమిని హరించడం - ఇవి మా భారతీయుల ఉద్దేశ్యాలు కావు, మా లక్ష్యం హృదయాలను జయించడం.

సాంస్కృతిక దిగ్విజయం మా జీవన లక్ష్యం.”

భారతీయ సాంస్కృతిక సంప్రదాయానికి సజీవ ప్రతీక అయిన మహావీరుడు పురుషోత్తముడు చెప్పిన ఈ మాటలు విని అలగ్జాండరు భావవిహ్వలుడు అయినాడు.

ఈ సంఘటన తర్వాత అలగ్జాండరు తన దేశానికి తిరిగివెళ్ళి పోయాడని చరిత్రవేత్తలు ఏకగ్రీవంగా చెబుతున్నారు. యుద్ధంలో గెలిచిన అలగ్జాండరు వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోవడానికి కారణం ఏమిటో ఎవ్వరూ సరిగా చెప్పలేకపోతున్నారు. ఆ యుద్ధంతో భారతదేశపు ద్వారం తెరుచుకున్నది. భారతదేశంలోని ఇతర రాజ్యాలలోనికి అతడు సులభంగా ప్రవేశించవచ్చు. పురుషోత్తముని రాజ్యం సరిహద్దును ఆనుకుని ఉన్న రాజ్యం. మరి అలగ్జాండరు ముందుకుపోకుండా ఎందుకు వెనుదిరిగాడు?

అలగ్జాండరు తిరోగమనం భారతీయ సంస్కృతి ముందు అతడు సమర్పితుడు కావడంయొక్క ఫలితమని సత్యాన్వేషులకు తెలుసు. రక్షాబంధనం పట్ల దృఢ ప్రతిజ్ఞ తీసుకున్న పురుషోత్తముని ఉదాత్త భావనలముందు అలగ్జాండరు భావనలు ఓడిపోవడమే ఈ తిరోగమనానికి కారణం. గొప్పవాడు తానుకాడనీ, రాఫీ వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకున్న సమ్రాట్ పురుషోత్తముడేననీ వాస్తవాన్ని అలగ్జాండరు ఒప్పుకోవడం ఈ తిరోగమనానికి కారణం.

H H H

సర్వోత్తమ సౌందర్య సాధనం శీలం

స్త్రీ సహజరూపము శీల ప్రధానము. అది ఆమెకు విలువైన భూషణం కూడా. అరిస్టాటిల్ కుమార్తె పేరు పీథియా. అరిస్టాటిల్ శిష్యుడైన అలగ్జాండర్ చక్రవర్తి రాణులు ఒకరోజు గురుగృహానికి వెళ్ళారు. అతిథ్యమైన తరువాత వారు పీథియాను అడిగారు - “ముఖాన్ని ఎక్కువ అందంగా ఉంచుకోవటానికి ఏమేమి వాడాలి?” పీథియా చెప్పింది - “అన్నింటిలోకి గొప్ప సౌందర్య సాధనం శీలమే. దీనిని వదలకుండా ఉన్న వారు ఇంకా చేయవలసినదంటూ లేదు. శీలవంతు లెవరో సౌందర్యవతులు కూడా వారే.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

సోమరితనాన్నీ, దుష్కర్మనూ వదులుకున్న కొలదీ దైవభక్తి పెరుగుతుంది.

ధారావాహిక : గాయత్రీ మహావిజ్ఞానం-3

గాయత్రీయోగానికి తాళపుచెవి - గాయత్రీ మంజరి - 1

గాయత్రీ మంజరి వ్యాఖ్యా స్వరూపమే ఈ పుస్తకం. ఆ గాయత్రీ మంజరి టీకతో సహా ఇవ్వబడినది.

- (1) ఏకదాతు మహాదేవం కైలాసగిరి సంస్థితం
పప్రచ్చ పార్వతీ వంద్యా వందితా బుధ మండలైః ।

ఒకప్పుడు కైలాస పర్వతము మీద కూర్చొని ఉన్న, దేవతలచే పూజింపబడు మహాదేవుని, వందనీయయైన పార్వతి ఇట్లడిగెను.

- (2) కతమం యోగమాసీనో యోగీశత్య ముపాససే
యేనహి పరమాం సిద్ధిం ప్రాప్తవాన్ జగదీశ్వర ।

హే విశ్వనాథ! స్వామి! యోగీశ్వర! మహాదేవ! తాము ఏ యోగమును ఉపాసించుచున్నాము? దేనివలన మీకు పరమసిద్ధి ప్రాప్తించినది?

- (3) శ్చత్వాతు పార్వతీ వాచం మధుసిక్తం శ్రుతిప్రియం
సమువాచ మహాదేవో విశ్వకళ్యాణ కారకః ।

కర్ణపేయమైన, మధురమైన పార్వతీదేవి వాక్కులను వినిన విశ్వకళ్యాణ కరుడైన మహాదేవు డిట్లనెను.

- (4) మహా ద్రహస్యం తద్గుప్తం యత్తు పృష్టం త్వయా ప్రియే
తదాపి కథయిష్యామి స్నేహవాత్సల్య కారణాత్ ।

హే పార్వతీ! నీవు చాల గుప్తమైన, నిగూఢ రహస్యమయమైన విషయమును గురించి అడిగినావు. అయినా నీమీది స్నేహ వాత్సల్యముల చేత అట్టి రహస్యమును నీకు ఉపదేశించుచున్నాను.

- (5) గాయత్రీ వేదమాతాస్తి స్తాద్యశక్తిర్మతా భువి
జనానాం జననీ చైవ తాముపాస్తేహ మేవహి ।

గాయత్రీ వేదమాత. పృథ్విపై నామె ఆద్యశక్తిగా పిలువబడుచున్నది. ఆమె విశ్వమునకు గూడ మాత. నేనామెను ఉపాసించుచున్నాను.

- (6) యోగి కానాం సమస్తానాం సాధనా నాంతు హే ప్రియే
గాయత్ర్యేద మతాలోకే మూలాధార విదాం వరైః ।

హే ప్రియే । సమస్త యోగిక సాధనలకును మూలాధారము గాయత్రీ యని విద్వాంసు లెరుగుదురు.

- (7) అతి రహస్యమయ్యేషా గాయత్రీదశ భుజేతి
లోకే విరాజతే పంచ ధారయంతి ముఖానితు ।

దశ భుజములు కలిగిన అత్యంత రహస్యమయమైన గాయత్రీ (విశ్వమందు) పంచముఖములను ధరించి అత్యంత శోభామయిగా విరాజిల్లుచున్నది.

- (8) అతి గూఢాని సంశ్రుత్వా వచనాని శివస్యచ
అతి సమృద్ధ జిజ్ఞాసా శివమూచేతు పార్వతీ ।

శివుని అత్యంత గూఢ వచనముల నాలకించి, అతిశయింపబడిన జిజ్ఞాస కల్గిన పార్వతి శివునడిగినది.

- (9) పంచాస్య దశ బాహూనా మే తేషాం ప్రాణవల్లభ
కృత్వా కృపాం కృపాశోత్వం కిం రహస్యంతు మేవద ।

హే ప్రాణవల్లభ! కృపాశో! కృపచేసి ఈ పంచముఖముల దశభుజముల రహస్యమును నాకు తెలుపుడు.

- (10) శ్రుత్వాత్వే తస్మహాదేవః పార్వతీ వచనం మృదు
తస్యాశం కామ పా కుర్వ ప్రవ్రతుస్వవచ నిజాం ప్రియాం ।

పార్వతి కోమల వచనములను విని మహాదేవుడు పార్వతీ దేవి సందేహమునకు సమాధానము నీ విధముగా సెలవిచ్చెను.

- (11) గాయత్రాస్తు మహాశక్తిర్విద్యతే యాహి భూతలే
అనన్య భావతోహ్యస్పిన్యో ప్రోత్సోస్తి చాత్మని ।

పృథ్విపై గాయత్రీకి గల మహాశక్తి ఈ ఆత్మయందు అనంత భావముచేత ఓతప్రోతమై ఉన్నది. (మణుల యందు సూత్రమువలె ఇమిడి ఉన్నది.)

- (12) విభర్తి పంచావరణాన్ జీవః కోశాస్తుతే మతాః
ముఖాని పంచ గాయత్ర్యాస్తా నేవ వేద పార్వతీ ।

జీవుడు పంచావరణముల ధరించి యున్నాడు. వానినే పంచకోశములని పిలుతురు. హే పార్వతీ! వానినే గాయత్రీ యొక్క పంచముఖములని చెప్పుదురు.

మార్పునకూ, సంఘర్షణకూ జంకడం పిరికితనానికి పరాకాష్ట.

(13) విజ్ఞాన మయాన్నమయ ప్రాణమయ మనోమయాః
తథానంద మయాశ్చైవ పంచకోశాః ప్రకీర్తితాః ।
అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ,
ఆనందమయ కోశములని ఈ పంచకోశములు
పిలువబడుచున్నవి.

(14) ఏష్యేన పంచకోశేషు హ్య నంతా రిద్ధి సిద్ధయః
గుప్తా అసాధ్యయా జీవో ధన్యత్వ మధిగచ్ఛతి ।
ఈ కోశరూప భాండారముల యందు అనంత
రిద్ధిసిద్ధులు ఉన్నవి. వానిని పొంది జీవుడు ధన్యుడగును.

(15) యస్తు యోగీశ్వరోహ్యతాన్వచకోశాను భేదతే
స భవ సాగరం తీర్త్వా బుధవేభ్యో విముచ్యతే ।
యోగి ఈ పంచకోశములను భేదించి, భవసాగరమును
దాటి బంధముల నుండి విముక్తుడగును.

(16) గుప్తం రహస్యమే తేషాం కేశానాం యోగగచ్ఛతి
పరమాం గతి మాప్నోతి స ఏవ నాత్ర సంశయః ।
ఈ కోశముల గుప్త రహస్యములను తెలిసిన వాడు
నిశ్చయముగా పరమగతిని పొందును.

(17) లోకానాంతు శరీరాణి హ్యన్నాదేవ భవంతిను
ఉపత్యక్తా సుస్వాప్నంచ నిర్భరం వర్తతే సదా ।
మనుష్యుని శరీరము అన్నముతో తయారగును.
ఉపత్యక్తలపై ఆరోగ్యము ఆధారపడి యుండును.

(18) ఆసనే నోపవాసేనా తత్వ శుధ్యా తపస్యయా
అస్యాన్న మయ కోశస్య సంశుద్ధి రభి జాయతే ।
ఆసనము, ఉపవాసము, తత్వశుద్ధి, తపస్సులచే
అన్నమయ కోశము శుద్ధి యగును.

(19) ఐశ్వర్యః పురుషార్థశ్చ తేజం ఓజో యశస్తథా
ప్రాణ శక్త్యాతు వర్ధంతే లోకానామిత్యసంశయం ।
ప్రాణశక్తి వలన మనుష్యులకు ఐశ్వర్యము, పురుషార్థము,
తేజస్సు, ఓజస్సు, కీర్తి నిశ్చయముగా పెంపొందును.

(20) పంచభిస్తు మహా ప్రాణైర్లఘు ప్రాణైశ్చ పంచభిః
ఏతే ప్రాణమయః కోశో జాతో దశభిరుత్తమం ।
పంచ మహాప్రాణములు, పంచ లఘు ప్రాణములు,
ఈ పదింటివలన ఉత్తమ ప్రాణమయ కోశము తయారగును.

(21) బంధేన ముద్రయా చైవ ప్రాణాయామేన చైవహి
ఏషః ప్రాణమయ కోశయుత మానస్తు సిద్ధ్యతి ।
బంధములు, ముద్రలు, ప్రాణాయామములతో
యత్నుశీలుడైన మనుష్యుని ప్రాణమయ కోశము సిద్ధమగును.

(22) చేతనా యాహి కేంద్రంతు మనుష్యాణాం మనోమతం
గాయతే మహతీత్వంతః శక్తి స్త్వ స్మన్వశం గతేస్మి ।
మనుష్యుని యందలి చేతనకు కేంద్రం మనస్సు, దానిని
వశము నందుంచుకొనుట వలన గొప్ప అంతఃశక్తి ఉత్పన్న మగును.

(23) ధ్యాన, త్రాటక, తన్మాత్రా జపానాం సాధనైర్మను
ప్రభవత్యుజ్వలః కోశః సార్యత్యేష మనోమయః ।
ధ్యాన, త్రాటక, తన్మాత్రా, జప సాధనల వలన ఓ
పార్వతీ! మనోమయ కోశము అత్యంత ఉజ్వల మగుననుట
నిశ్చయము.

(24) యథావత్పూర్ణతో జ్ఞానం సంపారస్యచ స్వస్యచ
పూర్ణమిత్యేవ విజ్ఞానం ప్రోక్తం విద్యా విశారదైః ।
విశ్వమును గూర్చి, తనను గూర్చి, సంపూర్ణముగా
తెలియుటనే విజ్ఞానమని విజ్ఞాన వేత్తలు వివరించిరి.

(25) సాధనా స్యో హమిత్యేషా తథావాత్మాను భూతయః
స్వరాణాం సంయమశ్చైవ గ్రంధి భేద స్తథైవచ ।
సాధన, సాధన, ఆత్మానుభూతి యోగము, స్వరముల
సంయమము, గ్రంధి భేదనము - వీని సిద్ధి వలన యత్ను శీలునికి
తనయందలి విజ్ఞానమయ కోశము ప్రబుద్ధమగును.

(26) ఏషాం సంసిద్ధి భిర్నానం యతమానస్య చాత్మని
సవిజ్ఞాసమయః కోశః ప్రియే । యాతి ప్రబుద్ధవాన్ ।
సోహం సాధన, ఆత్మానుభూతి యోగము, స్వరముల
సంయమము, గ్రంధి భేదనము - వీని సిద్ధి వలన యత్ను శీలునికి
తనయందలి విజ్ఞానమయ కోశము ప్రబుద్ధమగును.

(27) ఆనందా వరణోన్న న్యాత్యంత శాంతి ప్రదాయికా
తురీయాస్థితి ర్లోకే సాధకం త్వధిగచ్ఛతి ।
ఆనందావరణ ఉన్నతివలన అత్యంత శాంతి నొసగు
తురీయావస్థ సాధకునకు విశ్వమందు లభించును.

(28) నాదబిందు కళానాంతు సాధనాయఖలు స్వయం
నన్వానందమయః కోశః సాధకేహి ప్రబుద్ధ యేత్ ।
నాద, బిందు కళల సంపూర్ణ సాధన చేత సాధకుని
యందు ఆనందమయ కోశము జాగృతమగును.

H H H

ధైర్య సాహసాలు ప్రపంచంలోని ప్రతి ఆపదకూ చికిత్సలు.

ఉపాసన, సాధన, ఆరాధనల త్రివేణి - 2

పరాజయం ఎరుగని సాధన

బాలునికివలె మానవునికి కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయి. అతడు తన సృష్టికర్త అయిన శక్తిమంతుడైన భగవానునినుండి అక్షయమైన శక్తిని సొందుతాడు. అయితే ఇందుకు నిబంధనలు ఉన్నాయి. బాలురకు వస్తువుల విలువ తెలియదు. కనుక వారికి చౌక అయిన ఆటవస్తువులు, చిన్న చిన్న గాలి బుడగలు, ఈలలు, నిమ్మరసం, టాఫీల వంటివి ఇస్తారు. బాలుడు పెద్దవాడు అయినపుడు, తన బాధ్యతలను తెలుసుకున్నప్పుడు, అతడికి అడగకుండానే అన్నీ వారసత్వంగా అందుతాయి. ఇందుకోసం యాచించడం కాని, ప్రాధేయపడడంకాని, ప్రార్థించడంకాని అనవరం ఉండదు. భగవంతుడు ఇచ్చిన బహుమతులను ఉదాత్త ప్రయోజనాల కోసం, మానవసేవ కోసం వినియోగించే సామర్థ్యం మనకు ఉన్నదనీ, వాటిని సంకుచిత స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం దుర్వినియోగం చేయమనీ మనం నిరూపించినపుడు - మనము అడిగినదానికన్న వేయిరెట్లు ఇవ్వడానికి భగవంతుడూ, దేవ మానవులూ ముందుకువస్తారు.

భవిష్యత్తు గురించి లేనిపోని హామీలు ఇవ్వడం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. ఇంతవరకు ఇవ్వబడినది సద్వినియోగం అయిందని ఋజువు చూపాలి. ప్రమోషన్ ఇచ్చేముందు గత చరిత్రను పరిశీలించడం ఇందుకే. నా సామర్థ్యాన్ని గురించి, చిత్తశుద్ధి గురించి నేను అనేక పూర్వజన్మలలో ఋజువులు చూపవలసివచ్చింది. అన్నీ సవ్యంగా ఉన్నాయని తెలుసుకున్న తర్వాత నా మీద బహుమతులు, అనుగ్రహం కురిసేయి.

సుగ్రీవుడు, విభీషణుడు, కుచేలుడు, అర్జునుడు సొందినదీ, వారు చేసినదీ అంతా వారి స్వప్రయత్నాల ఫలితం కాదు. వాటి వెనుక భగవానుని మహాశక్తి పనిచేసింది. కాలువలకు నది నుండి నీరు అందుతుంది. పొలాలకు నీరు అందించే పిల్ల కాలువలకు కాలువల నుండి నీరు అందుతుంది. ఇందులో ఎక్కడైనా అవ్యవస్థ ఏర్పడితే, పొరపాటు జరిగితే - మొత్తం నీటి సరఫరా వ్యవస్థ అంతా దెబ్బతింటుంది. మనిషి భగవంతునితో సన్నిహిత బాంధవ్యం ఏర్పరచుకోవడానికి ఒక నిర్దిష్టమైన ఆధారం ఉండాలి. ఇందులో పొగడ్డలకు తావు లేదు.

భగవంతుడు ఎవ్వరిపట్లా పక్షపాతం చూపడు. తన బ్రహ్మాండం సక్రమంగా పనిచేయడానికి వెనుక ఉన్న మూలసూత్రాలకు ఆయన కట్టుబడి ఉంటాడు.

నా వ్యక్తిగత సామర్థ్యం చెప్పుకోదగినది కాదు. నేను సాధించినదంతా దైవానుగ్రహం ఫలితమే. ఆ అనుగ్రహం చాలావరకు గురుదేవుల ద్వారా అందినదే.

ఉదాత్తమైన ఈ సాఫల్యం ఎలా సాధ్యపడింది? పాత్రతను లేక యోగ్యతను పెంచుకోవడం వల్ల. దానిని జీవన సాధన అని కూడ అంటారు. దానికి ఉపాసనతో సన్నిహిత సంబంధం ఉంది. విద్యుచ్ఛక్తి కర్ర ద్వారా ప్రసరించదు. తీగ ద్వారా ప్రసరిస్తుంది. తడిసిన కట్టెకన్న ఎండిన కట్టె మరింత త్వరగా, మరింత బాగా మండుతుంది. శిశువు పరిశుభ్రంగా ఉన్నప్పుడు తల్లి దానిని ఒడిలోకి తీసుకుంటుంది. అది మురికిగా ఉంటే, తల్లి ముందు దానిని స్నానం చేయించి ఆ తర్వాత తన ఒడిలోనికి తీసుకుని ఆహారం ఇస్తుంది.

భగవంతునికి దగ్గర కావాలంటే శీలం స్వచ్ఛంగా ఉండాలి. వలువురు వ్యక్తులు తమ పూర్వ జన్మలలో విషయవాంఛలతో కలుషితం అయినారు. అయితే, శ్రద్ధ, భక్తి, సాధనలను అనుసరించడం వల్ల వారి జీవితాలు గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయాయి. వాల్మీకి, అంగుళిమాల, బిల్వమంగళుడు, అజామీళుల పూర్వజన్మలు పుణ్యప్రదంగా లేకపోయినా - భగవానుని శరణాగతి సొందిన మరుక్షణంలో వారు నిజమైన సాధువులుగా మారిపోయారు. 'రామనామ జపనా పరాయా మాలా అపనా' (యాంత్రికంగా రామనామాన్ని జపించడం, ఇతరులకు చెందినవాటిని వాంఛించడం) అనే విధానాన్ని మనం అనుసరిస్తాం. మనం పాపాలు చేస్తూపోతాం. అయినా కేవలం బాహ్యమైన కర్మకాండద్వారా భగవంతుణ్ణి పూజించడంవల్ల మన పాపాలన్నీ ప్రక్షాళన అయిపోతాయని భావిస్తాం. ఇది వట్టి భ్రమ కూడా!

రంగులు వేసే ముందు బట్టను ఉతకాలి. విత్తే ముందు

అనుభవించిందీ, దానం చేసిందే మనది. దాచినవి ఎందరు దోచుకుంటారో తెలియదు.

సాలాన్ని దున్నాలి. భగవానుని అనుగ్రహం పొందాలంటే, ధార్మిక జీవనం గడిపి, సాధకునిగా మారాలి. సాధకుడు మాత్రమే నిజమైన భక్తుడు కాగలుగుతాడు. జీవన సాధన లేనప్పుడు, వ్యక్తి ఆలోచనలు, శీలము, ఆహారము, దినచర్య - అన్నీ అస్తవ్యస్తంగా ఉంటాయి. అత్యాశ, వాంఛలు కారణంగా వ్యక్తికి ఎప్పుడూ మానసిక శాంతి ఉండదు. అతడు తన మనస్సును ఎన్నడూ కేంద్రీకరించలేడు. కేవలం కర్మకాండ జరపడం వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనమూ కలుగదు. పూజకూ, ఆంతరిక భావనలకూ ప్రత్యక్ష సంబంధం ఉంది. భావనలను ఉదాత్తంగా మలచుకున్నప్పుడే వ్యక్తి తన దృక్పథంలో, కర్మలో, స్వభావంలో ధార్మికతను జీర్ణించుకోగలుగుతాడు.

ఎవరైనా పెద్ద మనిషి అతిథిగా వస్తారని తెలిస్తే, ఏదైనా ఉత్సవం జరిగితే - ఇంటిని అంతటినీ శుభ్రపరుస్తాం. ఇంటికి వెళ్లవేయిస్తాం. భగవంతుని మన హృదయ మందిరంలోకి ఆహ్వానించాలంటే - మొదట దానిలో ఉన్న చెత్త చెదారాలను తొలగించి దానిని శుభ్రపరచాలి. ఇందుకై వ్యక్తి ఆత్మ పరీక్ష, ఆత్మ ప్రక్షాళన, ఆత్మ పరివర్తన, ఆత్మ వికాసం జరపవలసి ఉంటుంది. ఈ వాస్తవాలు నాకు వివరించబడ్డాయి. నేను వాటిని పూర్తిగా జీర్ణించుకున్నాను. అసలు మనం నికృష్ట జీవితాన్ని ఎందుకు గడుపుతాం? లోభగుణం, భ్రమ, గర్వం - ఈ మూడూ దానికి మూల కారణాలు. ఈ దుర్గుణాలు కలిగిన వ్యక్తి నరకానికి వెళ్ళడం ఖాయం.

మన సంస్కారాలు మన పనులను తీర్చిదిద్దుతాయి. మన శరీరాన్ని మన మనస్సు అదుపుచేస్తుంది. శరీరం కాక, మనస్సే చెడు పనులన్నింటికీ మూలకారణం. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించి, ఈ విషవృక్షం వ్రేళ్లను చేదించడం మంచిదని నేను భావించాను. మనస్సు ఆధారంగా జీవన సాధన ప్రారంభించాను.

ఆర్థికమైన ఒత్తిళ్లవల్ల, ప్రలోభాలవల్ల నేరాలు తఱచు జరుగుతాయి. కనుక - సగటు భారతీయునివలె సాదా జీవితం గడపాలని నేను ప్రతిజ్ఞ చేసేను. ఆదాయం ఎంత ఉన్నా, దానిని సాధువుగా, స్థానిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా, 'సాదా జీవితం, ఉదాత్త భావన' అనే సూత్రం ప్రకారం ఖర్చుచేయాలి. ఈ సూత్రాన్ని పలువురు మాటలలో సమర్థిస్తారు. కాని, ఆచరణకు వచ్చేసరికి అది కష్టమని గుర్తిస్తారు. ఆ ఆచరణకు చెక్కు చెదరని

దృఢత్వం, సంకల్ప బలం కావాలి. ఎందుకంటే - దానిని మాటలలోనే కాక చేతలలో కూడ అక్షరాలా అమలుపరచడానికై కుటుంబ సభ్యులను కూడా తయారు చేయవలసి ఉంటుంది.

ఈ విషయంలో - సమాజంలో వ్యాపించి ఉన్న దృక్పథం చాలా పెద్ద ఆటంకంగా నిలుస్తుంది. న్యాయంగా కాని, అన్యాయంగా కాని సంపాదించిన ధనంతో ప్రతి ఒక్కరూ భోగ విలాసాలలో మునిగి తేలుతున్నప్పుడు, మనం మాత్రం ఎందుకు సాదాగా జీవించాలి అని ప్రజలు భావిస్తారు. ఈ విషయమై కుటుంబ సభ్యులకు నచ్చజెప్పడం చాలా కష్టం. అయినా మనం చెప్పేదాన్ని చేసి చూపితే, తర్కంతో, వాస్తవాలతో, ఫలితాలతో నచ్చజెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తే, మన నిశ్చయం దృఢంగా ఉంటే, మన సన్నిహితులు ప్రభావితులు కాకపోవడం దాదాపు అసంభవం. ఆర్థిక నేరాలను నివారించాలంటే, ప్రజల మనస్సులను ఈ దిశలో మలచవలసి ఉంటుంది. ఈ విశ్వాసంతో నేను నా ఆదర్శాలకు దృఢంగా కట్టుబడ్డాను. మధురలోని ఫియా మండీలో ఉన్న మా కుటుంబంలో అయిదుగురు సభ్యులు ఉండేవారు. 1971లో హరిద్వార్ వచ్చేవరకు నెలకు రెండు వందల రూపాయలతో మేము కుటుంబాన్ని నడిపాము. నా ఆదాయం సగటు ఆదాయం కన్న ఎక్కువే. నాకు వారసత్వపు ఆస్తి ఉంది. అయినా, సాధువు ద్వారా, ఇతరుల ప్రమాణాలకు భిన్నమైన ప్రమాణాలను పాటించడం ద్వారా ఇది సాధ్యపడింది. ఉమ్మడి కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యుల పిల్లల చదువుకు కూడ ఈ మొత్తం ఖర్చయింది. చెడు అలవాట్లను పెంచే నిల్వ సాము ఉండనిచ్చేవాణ్ణి కాను. ఆవిధంగా, జీవన సాధనలోని ఒక ప్రధానాంశం ఆచరణలోకి రావడం సాధ్యపడింది. కుటుంబాన్ని భోగ విలాసాలలో ముంచాలనే కోరిక మనిషిలో ఉంటుంది. చనిపోయేటప్పుడు వారసత్వంగా పెద్ద ఆస్తి ఇచ్చివెళ్ళాలనే కోరిక ఉంటుంది. భోగ విలాసాలకు దాసులైన వ్యక్తుల పిల్లలు అన్ని రకాల సుఖభోగాలకు బానిసలు అయిపోతారు. ఆవిధంగా ఆడంబరాలూ దుబారా ఖర్చు ప్రారంభం అవుతాయి. అన్యాయంగా సంపాదించిన ఆస్తి విచ్చలవిడి జీవితాన్ని గడవడానికి ఖర్చుకావడం ఖాయం. ఇతరుల పతనం నుండి నేను ఈ గుణపాఠం నేర్చుకున్నాను. అలాంటి దృక్పథం నా ఇంటిలో ప్రవేశించకుండా జాగ్రత్త పడ్డాను.

ఆ విధంగా సంస్కారాలతో, సదాచారాలతో నిండిన కుటుంబం ఏర్పడింది.

గొప్పలు, ఆడంబరాలు, వింత అలంకరణలు, స్వాష్ర్ల కోసం జనం ఎంతో డబ్బు, సమయం ఖర్చు చేస్తారు. అహంకారాన్ని పెంచి గొప్పలు చెప్పేందుకు పనికివచ్చే అలాంటి అల్ప విషయాలకు నా జీవితంలో స్థానం లేదు. ఎందుకంటే - నా వ్యక్తిగత జీవితంలోనూ, కుటుంబ జీవితంలోనూ బ్రాహ్మణమైన మర్యాదతో, నిరాడంబరత్వంతో నిండిన వాతావరణాన్ని నేను నిరంతరంగా కొనసాగించాను. ఇంటి పనులన్నింటినీ స్వయంగా చేసికొనే అలవాటును మేము ఏర్పరచుకున్నాం. సంవత్సరాల తరబడిగా మాతాజీ ఇంటిలో గోధుమలు విసిరి పిండి చేసేవారు. కుటుంబానికి, అతిథులకూ స్వయంగా వంట చేసేవారు. మిషన్ పని ఎన్నోరేట్లు పెరగడంతో ఇంటి పనులు చేయడానికి ఆమెకు తీరిక చిక్కనందువల్లనే పనిమనిషిని పెట్టుకోవలసివచ్చింది.

ఆడంబరంగా జీవించేవారిని గొప్పవారుగా, సాదాగా జీవించేవారిని దురదృష్టవంతులుగా, వెనుకబడినవారుగా పరిగణించడం అనేది విలువలు తారుమారు కావడం వల్ల ఏర్పడిన దురభిప్రాయం. అది నా జీవితంలో ఎన్నడూ అమలు కాలేదు. సోమరితనం వల్ల కాని, చేతకానితనం వల్ల కాని దారిద్ర్యం వచ్చి ఉంటే - ఆ విషయం వేరు. మరో ప్రక్క ఉన్నతమూ, ఉదాత్తమూ అయిన నీతి అవలంబించాం. నా సంవర్కంలోకి వచ్చిన నా బంధుమిత్రులు దానిని దారిద్ర్యంగా కాక, బ్రాహ్మణ సంప్రదాయాలను నెలకొల్పడానికొక ఉదాహరణగా పరిగణించారు. మిరపకాయలు వదలివేసి, పావుకోళ్ళు ధరించి తమ నిరాడంబరత్వాన్నీ, నీతిని చాటి చెప్పుకునే వారు ఉన్నారు. నిజమైన బ్రాహ్మణుని జీవన విధానంగా తమ జీవన విధానాన్ని అంతటినీ మలచుకునేందుకు అనుక్షణం ప్రయత్నపూర్వకంగా కృషి చేయడానికి అనుగుణమైన సర్వసమగ్రమైన ఆత్మ సంయమనాన్ని, అనుశాసనాన్ని పాటించే వ్యక్తులు నిజమైన ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని గడుపుతారు. ఇందుకు క్రమక్రమమూ, సుదీర్ఘమూ అయిన సాధన అత్యవసరం. ఆ విధంగా నేను నన్నూ, నాతో ముడిపడిన వారందరినీ తీర్చిదిద్దాను.

జీవితం దుష్ట సంస్కారాలవల్ల, దురలవాట్లవల్ల ప్రభావితం అవుతుంది. కామ క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యాలు నన్ను ధర్మ వధం నుండి మరల్చడానికి ప్రయత్నించాయి. అయితే, అవి నా అంతరంగంలో స్థానం ఏర్పరచుకొనకముందే నేను వాటిని తరిమివేసేను. మనిషి ఏమరుపాటుగా ఉన్నప్పుడు, తన రక్షణ ఏర్పాట్లను సడలించినపుడు మాత్రమే అవి జయిస్తాయి. నా గుణ కర్మ స్వభావాలలో సాధకుని ధర్మం రంగరించబడేటట్లు శ్రద్ధ తీసుకోవడానికై నేను వాటిపై గట్టి నిఘా ఉంచాను. నేను అందులో విజయం సాధించానని సవినయంగా మనవి చేయగలగడం నాకు తృప్తి కలిగించే అంశం.

పుట్టినప్పుడు ప్రతి వ్యక్తీ ముడి సరకుగా, నగిషీ లేని సరకుగా ఉంటాడు. ప్రతి జీవాత్మ పూర్వజన్మల నుండి తనతోపాటు చెడు వాసనలను, సంస్కారాలను తీసుకువస్తుంది. మనిషిని బట్టి వీటిలో హెచ్చుతగ్గులు ఉంటాయి. వీటిని ఒక్కసారిగా నిర్మూలించడం సాధ్యపడదు. గురువు యొక్క అనుగ్రహం, పూజలు, స్తోత్రాలు ఇందుకు పనికిరావు. ఆ చెడు వాసనలను దృఢంగా ఎదిరించడం ఒక్కటే మార్గం. ఒక చెడు తలంపు చొరబడగానే దానిని పారద్రోలడానికై ఉదాత్త భావనల పోటీ సైన్యాన్ని తగు తరిఫీదు ఇచ్చి సిద్ధం చేసికోవాలి. చెడు తలంపులకూ, చెడు సంస్కారాలకీ మన మనస్సులలో స్థిరపడే అవకాశం ఇవ్వకపోతే - అవి ఎక్కువ సేపు నిలవలేవు. వాటి బలం పరిమితమైనదే. అవి ప్రధానంగా అలవాట్లపైనా, పారపాట్లపైనా ఆధారపడి ఉంటాయి. మరోప్రక్క సదాలోచనలకు తర్కం, వాస్తవాలు, ఋజువులు, వివేకం మున్నగు వాని ఆసరా ఎప్పుడూ ఉంటుంది. చివరకు సత్యమే జయిస్తుందని శాస్త్రకారులు చెప్పిన మాట అక్షరాల నిజం. ఉన్నతమైన మన నిజస్వభావంలో ఉండేది దివ్య గుణాలూ, ఉదాత్త ధోరణులూ మాత్రమే. దుష్ట ధోరణులు వట్టి నీడలు మాత్రమే. కోతులనూ, ఎలుగుబంట్లనూ తరిఫీదు చేసి వాటి చేత ఎన్నెన్నో ఆశ్చర్యకరమైన పనులు చేయించగలుగుతూన్నప్పుడు - ముడి సరకుగా ఉన్న మనస్సును తీవ్ర సాధన ద్వారా సంస్కరించడం, పునీతం చేయడం ఎందుకు సాధ్యపడదు?

H H H

నిష్కళంక ప్రేమయే జీవనాధారం.

దేవసంస్కృతి సౌరభం

మన సాంస్కృతిక చరిత్రను పునర్నిర్మించుకుందాం

అనుభవాల సారం చరిత్ర

చరిత్ర జీవం కలిగినది. ప్రాణవంతమైనది. అది వాస్తవాల సంకలనం మాత్రమే కాదు. అది అనుభవాల సారం. ఒక వ్యక్తి లేక జాతి యొక్క తీపి చేదు అనుభవాల, జ్ఞాపకాల, విలువల, సంప్రదాయాల, సంస్కారాల నిగ్గు. ఈ అంశాలు శ్రేష్ఠములు, ఉత్కృష్టములు అయితే, ఆ చరిత్ర ప్రభావం సార్థకంగా, విస్తృతంగా ఉంటుంది. పురోగమించడానికీ, వికాసం పొందడానికీ అది చక్కని మాధ్యమం అవుతుంది. ఎందుకంటే - వర్తమాన జీవన యాత్ర గతం అనే సుదీర్ఘమైన మార్గంలో సాగుతుంది. భవిష్యత్తు గురించి బంగారు కలలు కంటుంది. కనుక, చరిత్ర ఒక మంజూష, ఒక పేటిక. దానిలో అమూల్య సంపద భద్రపరచబడి ఉంటుంది.

చరిత్ర కేవలమొక పదం కాదు. అది తన పదాలతో అనేక రహస్యాలను విప్పి చెప్పుతుంది. ఇతి+హ+ఆస=ఇతిహాస. అనగా - ఇది సరిగా ఈ విధంగా జరిగింది. గతంలోని సంఘటనలను జరిగినవి జరిగినట్లు చెప్పేది ఇతిహాసం. ఈ దృష్టిలో చరిత్ర ఒక సత్యాన్వేషణ, సత్యశోధన. కనుక, చరిత్ర పరిధి చాలా విస్తృతమైనది. చరిత్ర అనుభవాల భండాగారం. దానిని ఆ విధంగానే చూడాలి. దానిని కలగాపులగంగా, కత్తిగా చూడకూడదు. పరిశోధనకు మూలం ఇదే.

ఈ విధంగా - చరిత్ర రచన పాశ్చాత్యుల గుత్త సొమ్ము కాదు. భారతీయ ఋషులూ, మనీషులూ చరిత్రలోని మర్మాన్ని పరీక్షించారు, తెలుసుకున్నారు. వాస్తవానికి ఈ ప్రాచ్య మనీషులే చరిత్రలో ఇమిడి ఉన్న అర్థాన్నీ, ఆ అర్థంలో ఇమిడి ఉన్న మర్మాన్నీ కనుగొన్నారు.

పాశ్చాత్య జగత్తులో చరిత్ర వాస్తవాల సంకలనంగా, సంఘటనల సమాహారంగా మిగిలిపోయింది.

చరిత్రలో పురుషార్థాల ఉపదేశం కూడా

ప్రాచీన భారతం చరిత్రలోని అర్థాన్నీ, మర్మాన్నీ గ్రహించింది, అనుభూతి పొందింది. ఈ చరిత్రలో పాశ్చాత్య తరహాలోవలె వాస్తవాల, సంఘటనల కాలక్రమం కనిపించకపోవచ్చు. దీని వెనకకూడా ఒక గొప్ప కారణం ఉంది. భారతీయ సంస్కృతి చరిత్ర మానవీయ విలువల, అనుభవాల, సత్యాన్వేషణల చరిత్ర. పాశ్చాత్య రచయితలవలె రాజులను, మహారాజులను పొగుడుతూ వారి అభిరుచికి అనుగుణంగా వ్రాయడం కాదు భారతీయ చరిత్ర రచయితల ఉద్దేశ్యం. ఈ రచయితల ఉద్దేశ్యం సామాన్య ప్రజల జ్ఞానాన్ని పెంపొందించడం; సమ్మర్ది కలిగిన గతాన్ని పరిచయం చేసి, ముందుకు వెళ్లేందుకు ప్రేరణ ఇవ్వడం. కనుకనే, భారతీయ చరిత్రకారులు కేవలం వాస్తవాల, సంఘటనల సంకలనంతో తృప్తి చెందలేదు. ప్రతి సంఘటనకూ కారణాన్ని, దానివల్ల కలిగిన ఫలితాన్ని గుర్తించడం అవసరమని వారు భావించారు. వారి దృష్టిలో చరిత్ర ఇది -

ధర్మార్థ కామ మోక్షాణామ్ ఉపదేశ సమన్వితమ్ ।
పూర్వవృత్త కథాయుక్తమ్ ఇతిహాసం ప్రచక్షతే ॥

అనగా -

ధర్మార్థ కామ మోక్షముల ఉద్దేశ్యంతో కూడినదీ, గత సంఘటనల కథతో కూడినదీ ఇతిహాసం.

ఇతిహాసం, పురాణం అనే పదాలు రెండూ చరిత్రను తెలుపుతాయి. పురాణంలో సర్గ, ప్రతిసర్గ, వశం, మన్వంతరం,

నిర్మల అంతఃకరణయే జీవన ప్రగతి.

వంశాల చరిత్ర అనే లక్షణాలు ఉంటాయి. నేటి చరిత్ర రచనలో దీర్ఘకాలిక ఫలితాలు ఉండవు. సంఘటనలను క్రమబద్ధంగా కూర్చితే సరిపోతుందనే అభిప్రాయం ఉంది. దూరదృష్టితో కూడిన ఆలోచన లేనపుడు దానినుండి మరేమి ఆశించగలం.

పురాణాలు చరిత్ర గ్రంథాలు

ప్రాచీన భారతీయ చరిత్రకారులు సంఘటనలకు కారణాలనూ, వాటి దీర్ఘకాలిక ప్రభావాలనూ దృష్టిలో ఉంచుకుని పురాణాలవంటి ప్రసిద్ధమైన చరిత్రగ్రంథాలు రచించారు. ఇతిహాసం అంటే పునరావృత్తం - అని అమరకోశం చెబుతోంది. అంటే గతంలో జరిగినది అని. కౌటిల్యుని యుగంవరకు పురాణాల ప్రాముఖ్యం పెరుగుతూ వచ్చింది. పురాణం, ఇతివృత్తం, ఆఖ్యాయిక, ఉదాహరణ, ధర్మశాస్త్రం, అర్థశాస్త్రం చరిత్ర పరిధిలోనికి వస్తాయని ఆయన చెప్పారు.

పాశ్చాత్యుల దృక్పథంవలె భారతీయుల దృక్పథం పాక్షికం కాదు. అది బహుముఖమైనది. అనేక అంగములు కలిగినది. దాని ప్రకారం రామాయణం, మహాభారతం, పురాణాలు, రాజతరంగిణి, రాజవృత్తాంత, నాటకాలు, చంపూగ్రంథాలు మున్నగునవి అన్నీ చరిత్రలో అంతర్భాగాలు. వీటిని అధ్యయనం చేయనిదే కేవలం సగం సగం శాసనాలు, నాణెములు, విగ్రహాలు, విదేశీయుల పర్యటనల వర్ణనలు ఆధారంగా ఆక్స్ ఫర్డ్ ప్రాఫెసర్ అయినా మన భారతదేశ చరిత్రను వ్రాయలేడు. పైన ఉదహరించిన గ్రంథాలలో చరిత్ర రచన సూత్రాలు, ప్రక్రియలు అనేకం ఉన్నాయని ఒక పాశ్చాత్య చరిత్రవేత్త వ్రాసారు. వీటి రచనా విధానాన్ని అనుసరిస్తే, ప్రపంచ చరిత్ర రచనకు అది ఎంతగానో దోహదపడుతుందని ఆయన వివరించారు. మన పురాణాలవంటి ఉత్తమ సాధనాలు, పుణ్య పరంపరలు మొదట్లో నమ్మదగనివిగా పరిగణించబడినప్పటికీ, వాటి ప్రాముఖ్యం తిరిగి గుర్తింపబడిందని మహామహోపాధ్యాయ

డా॥ హరప్రసాద్ శాస్త్రి వ్రాశారు. భారతీయులకు చరిత్ర గురించి తెలియదని చెప్పిన భారతీయ చరిత్రకారులను ప్రాఫెసర్ భండార్కర్ 1938లో అలహాబాదులో జరిగిన భారతీయ ఇతిహాస పరిషత్లో చేసిన అధ్యక్షోపన్యాసంలో తీవ్రంగా విమర్శించారు. భారతీయులేకాక, ఓరల్ స్టీన్ వంటి పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కూడా కల్లణుణ్ణి చరిత్రవేత్తగా నేడు గుర్తిస్తున్నారు.

వేదవ్యాసులు కావాలి చరిత్ర రచనకు

భారతీయ చరిత్ర రచనలో మరో గొప్ప విశేషం ఉంది. విశ్వంలో లిపిని గురించిన కల్పన జరగని సమయంలో ఆ రచన జరిగింది. ఆనాటి భారతీయ చరిత్రవేత్తల సృజనాత్మకమైన మేధాశక్తి, దూరదృష్టి, సంశ్లేషణాత్మక - విశ్లేషణాత్మక బుద్ధి మనల్ని ఆశ్చర్యచకితులను చేస్తాయి. వారు ఎంత సూక్ష్మంగా, ఎంత లోతుగా సంఘటనలను, వాస్తవాలను చిత్రించారో, ఎంత సహజంగా, ఎంత సరళంగా, ఎంత సుబోధకంగా వాటిని ప్రజల అభిరుచిని ఆకర్షించే విషయాలుగా మలచారో - ఇదంతా తీవ్రంగా పరిశోధించదగిన అంశం.

చరిత్రను వ్రాయడం, దాని సమాలోచన, దాన్ని లిపిబద్ధం చేయడం వేర్వేరు విషయాలు. కాలాన్ని జయించిన రామాయణ, మహాభారతాలు ఈ తేడాను స్పష్టం చేస్తాయి. వేదవ్యాసుడు చరిత్రవేత్త. విదురుడు సమాలోచకుడు. సంజయుడు చరిత్ర అధ్యాపకుడు. ఈ ముగ్గురి భూమికల ద్వారా చరిత్ర పరిధి విస్తరిస్తోంది. ఎందుకంటే - ఇందులో ప్రతి ఒక్కరికీ తనదైన విశిష్టత ఉంది. దురదృష్టవశాత్తూ, మనం చరిత్ర అధ్యాపకుడిని చరిత్రవేత్తగా పరిగణిస్తున్నాం. వాస్తవానికి, వేదవ్యాస మహర్షివంటి మేధా సంపన్నుడూ, దూరదర్శి అయిన మనీషియే ఆ బాధ్యతను నిర్వహించాలి. మన సాంస్కృతిక చరిత్రను రచించడానికి ఇది అత్యవసరం. దురదృష్టమేమంటే - ఇలాంటి వ్యక్తులు కరవయినారు. స్వరాజ్యం లభించి 47 సంవత్సరాలు

నిర్వికల్ప ఆనందమే జీవన జ్యోతి

గడచినా, ఈ కొరత అలాగే నిలచి ఉంది. భవిష్యత్తుకు ఇవ్వడానికి మనవద్ద ఏమీ లేదు.

ఈ విచ్ఛిత్తికి కారణం ఏమిటి?

ఈనాడు మనిషి జీవన సరళి, దేశ కాలాల చక్రం బహుముఖం అయినాయి. అవి అతివేగంగా పయనిస్తున్నాయి. ఫలితంగా - మనిషికి తన జీవిత పరిధి మినహా మరేదీ కానరావడం లేదు. సమగ్ర దృష్టి అందరినీ తనతో కలుపుకుని తీసుకువెళ్లే లక్షణం, సమయోచితమైన పరిష్కారాలను అర్థమయేటట్లు అందించగలిగే శక్తి కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు మాత్రమే చరిత్ర రచించే పాత్రను నిర్వహించగలుగుతారు.

కారణం గతంలో

మరొక విషయాన్ని స్పష్టం చేయడం అవసరం. ఈనాటి జీవితం హడావుడిగా ఉన్నది. బాహ్యమైన సమ్మద్ది కానవస్తున్నది. అయినా - ఆంతరిక వైఫల్యం నుండి జనించిన ఖండిత వ్యక్తిత్వం ఎందుకు కానవస్తోంది? మనం భవిష్యత్తును ఆర్థిక సమ్మద్ది దృష్టితోనే చూస్తున్నాం. సమగ్ర దృష్టి లోపించడంతో - భద్రతారాహిత్యం, నిస్సహాయత కానవస్తున్నాయి. వ్యక్తి ముక్కలవుతున్నాడు. కుటుంబం విచ్ఛిన్నం అవుతోంది. సమాజం చిన్నాభిన్నం అవుతోంది. జాతి కుతంత్రాలకూ, కుటిల రాజకీయాలకూ బలి అయిపోతోంది. ఈ పరిస్థితి మనల్ని కలవరపెడుతోంది.

ఇలా వర్తమానం ఆందోళనకరంగా ఉంది. భవిష్యత్తు అస్పష్టంగా ఉంది. ఇందుకు కారణాలనూ, పరిష్కారాలనూ కనుగొనాలంటే - మనం మన గతాన్ని పరిశీలించాలి. ఏ చరిత్ర పుటలు కారణంగా మన ప్రగతి ఆగిపోయిందో పరిశోధించాలి. వ్రేళ్లకు పట్టిన చీడను శుభ్రపరచనిదే వృక్షాన్ని రక్షించడం సాధ్యం కాదు. మన గతంలో మన మంచి లక్షణాలూ, చెడు లక్షణాలూ అన్నీ నిండి ఉన్నాయి. వాటిలో మంచి లక్షణాలను పెంచాలి. చెడు లక్షణాలను తొలగించాలి.

చరిత్ర ఒక వ్యక్తికి కాని, జాతికి కాని దర్పణం. అందులో గతకాలపు దృశ్యం కానవస్తుంది. చరిత్ర ఆ కాలఖండపు సామాజిక, సాంస్కృతిక, ఆర్థిక సమీక్ష. దానిలో భావిభారతం ఒకప్రక్క తన పూర్వీకుల గొప్పతనానికి గర్వించవచ్చు. మరోప్రక్క ఆనాటి లోపాల విశ్లేషణ కూడా ఉండాలి. అప్పుడే వాటిని తొలగించుకుని వైభవోజ్వలమైన భవిష్యత్తును నిర్మించగలుగుతాము.

చరిత్ర రచనకు అదృశ్య ఉపకరణాలు

చరిత్ర జటిలతనుండి, వైవిధ్యం నుండి వికసించి, పుష్పించి పల్లవిస్తుంది. ఈ వికాసంలో అనేక వాస్తవాలు దోహదం చేస్తాయి. అవి కాలక్రమాన్ని అనుసరించి మారుతూ ఉంటాయి. మనం ఈ మార్పును అంగీకరించాలి. దీనిని యుగానికి అనుగుణంగా ప్రతిపాదించాలి. మనం చారిత్రక విశ్వాసాలనూ, సంప్రదాయాలనూ దృష్టిలో ఉంచుకుని, వివేకంతో, ప్రగతిశీలంగా ఆలోచించాలి. అందువల్ల గతాన్ని వర్తమానంతో జోడించడం సాధ్యమవుతుంది; భవిష్య లక్ష్యం స్పష్టమవుతుంది.

ఈ విధంగా చరిత్రలోని ఎంతో కొంత భాగం ఏదోవిధంగా వర్తమానంలో జీవించి ఉంటుంది. వర్తమానం మన గతం యొక్క సమగ్రమైన కూడిక కాదన్న మాట నిజమే. అయితే, వర్తమానాన్ని పూర్తిగా, శ్రేష్టంగా సద్వినియోగం చేసుకుని దానిని భవిష్యత్తుకు మంచి విత్తనంగా తయారుచేసుకోవచ్చు. వర్తమానానికే చరిత్రను రచించే అధికారం లభ్యమవుతుంది. శ్రేష్టమూ, సమున్నతమూ అయిన చరిత్రను రూపొందించడానికై వర్తమానాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవడం, క్రమబద్ధం చేసుకోవడం అవసరం. సంఘటనలకు దివ్య స్వరూపాన్ని ఇవ్వడం, శ్రేష్టమైన దిశలో అవగాహన చేసుకోవడం, పీటన్నింటినీ ఒకే సూత్రంలో గుదిగ్రుచ్చుతూపోవడం - ఇది వర్తమానం వహించవలసిన మహత్తర బాధ్యత.

చరిత్రను మానవ నాగరికత యొక్క కథగా

భగవంతుడు కావా? అయితే అందరినీ ప్రేమించు.

రూపొందించాలి. చరిత్రను సంప్రదాయంగా వచ్చే విషయాలలో బంధించి, సంకుచిత సిద్ధాంతాలలో ఇరికించకూడదు. పురావస్తువులు, ప్రమాణాలు, పురాణ కథలు, గాథలు, ప్రజల నమ్మకాలు మున్నగు ప్రత్యక్ష విషయాలు చరిత్ర నిర్మాణంలో ఉపయోగించబడతాయి. ఇవికాక మరికొన్ని ఉపకరణాలు ఒకేసారి పరోక్షంగా ఉపకరిస్తాయి. ఈ ఉపకరణాలు - మహాపురుషుల ధార్మిక ఉపదేశాలు, దార్శనిక కథలు, మహా పురుషులు చేసిన సమాజసేవ వెనుక ఉన్న మూలసూత్రాలు, ఇతర ప్రగతిశీల విషయాలు. వీటిని సముచితంగా వివేచన చేయడం ద్వారా చరిత్రకు కొత్త స్వరూపాన్ని, కొత్త స్వభావాన్ని ఇవ్వవచ్చు.

మన సాంస్కృతిక చరిత్రను తిరిగి నిర్మిద్దాం

ప్రాచీన భారత సాంస్కృతిక చరిత్రను తెలుసుకోవడానికై మనవద్ద వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, బ్రాహ్మణ గ్రంథాలు, రామాయణ మహాభారత

మహాకావ్యాలు, పురాణాలు ఉన్నాయి. వీటిని ఆధునిక నేపథ్యంలో వివేచన చేయడం అవసరం. ఈ రంగంలో పరిశోధన, అధ్యయనం మానవ జాతికి అమూల్య విషయాలను అందించగలుగుతాయి. సాహసవంతులూ, సంకల్పవంతులూ అయిన వ్యక్తులు తమ యోగ్యతను, ప్రతిభనూ, శ్రమనూ, సమయాన్నీ ఈ మహత్తర కృషిలో వినియోగించడం, భారతీయ సాంస్కృతిక చరిత్రను తిరిగి జీవింపజేయడం అత్యవసరం. ఆ విధంగా వారు పుణ్యాన్ని సంపాదించగలుగుతారు. ఈ మాధ్యమం ద్వారానే సాంస్కృతిక మూల్యముల, గౌరవయుతమైన సంప్రదాయాల, దివ్య సంస్కారాల ప్రాదుర్భావం సాధ్యమవుతుంది. కనుక, ఈ మహా కార్యం కోసం బలిదానం చేయడానికి సంకోచించకూడదు. ఈ మహాకార్యానికి మనం అంకితం కావాలి.

H H H

నేను ఎలా ఉన్నానో అలాగే ఉంటాను

తన సహజ స్వాభావిక రూపంలోనే స్త్రీకి శోభ ఉన్నది. గౌరవం ఉన్నది. కృత్రిమత్వము పోగైనప్పుడల్లా ఆమె రసహీనంగా తయారవుతుంది.

భారత మాజీ ప్రధాన మంత్రి శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి ధర్మపత్ని శ్రీమతి లలితా శాస్త్రి తన జీవితంలోని ఒక ఆసక్తికర సంఘటన ఇలా తెలియజేశారు.

“నేను మొదటిసారి నా భర్తతో రష్యా యాత్రకు తయారయ్యేటప్పుడు నాకు చాలా భయముగా ఉన్నది. నేను మామూలు భారతీయ గృహిణిని అని అనుకునే దానిని. రాజకీయ జ్ఞానం లేదు. విదేశీ పద్ధతుల గురించి తెలియదు. నన్ను ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే దానికి నేను సరిగ్గా సమాధానం చెప్పలేకపోతే నా భర్త యొక్క, దేశము యొక్క గౌరవము నష్టం పాలు, తాత్కాలికంగా నైనా కావచ్చు కదా. నేను ఒక మహోన్నత దేశ ప్రధానమంత్రి భార్యగా ప్రదర్శించుకోను, అందరి ఎదుట నన్ను నేను ఒక సాధారణ గృహిణిగా ప్రదర్శించుకుంటాను. అని నిశ్చయించుకొని భయం పోగొట్టుకున్నాను. రష్యా వెళ్ళిన తరువాత అలాగే చేశాను. అక్కడి ప్రముఖులు గృహ నిర్వహణ గురించే ప్రశ్నించారు, వారికి సంతృప్తికరమైన సమాధానాలు ఇవ్వగలిగాను. ఈ విధంగా నేను ఒక గొప్ప అనుభవాన్ని పొందాను. మనుష్యుడు వాస్తవానికి ఏదో అదే రూపంలో ఇతరుల ముందు ఉంచుకోవాలి. అప్పుడు అతనికి ఏ రకమైన ఇబ్బంది ఉండదు. అతని సాదాతనం నవ్వులాటకు దారి తీయదు. పైగా గౌరవానికి కారణమవుతుంది.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

ఆనందం కావాలా? అయితే అభాగ్యులకు సేవ చేయి.

దేవతా విజ్ఞానం

దేవతలు పరమేశ్వరుని అలౌకిక శక్తులు

భారతీయ సంస్కృతి ఎప్పటికీ ధైవోపాసకమే. ఆకాశంలో ఏదో ఒక స్థానంలో దేవతలు ఉంటారని, మంత్రాలు, జపం, ధ్యానం మొదలైనవాటి ప్రభావంతో ప్రసన్నులై వరాలు కురిపిస్తారని ఒక నమ్మకం. శివుడు, వరుణుడు, అగ్ని, ఇంద్రుడు, వినాయకుడు, సరస్వతి, సోముడు, ఉష, సూర్యుడు, ధన్వంతరి, బృహస్పతి మొదలైన దేవతలు వారి వారి తరహాలకు చెందిన శక్తులు కలిగి ఉంటారు. తమ ఉపాసకులకు అలాంటి శక్తినే ప్రసాదిస్తారు. అందువలననే కేవలం లౌకికంగా సమర్థంగా, బలంగా తయారుకావడం కోసమే కాక ఆత్మ కల్యాణం కోసం, ఈశ్వర ప్రాప్తికోసం కూడా దేవతలను ఆశ్రయించేవారు. దేవతలంతా పరమాత్ముని విభిన్న అలౌకిక శక్తులు. ఎవరిని ఆశ్రయించినా ఆ ప్రభువును పొందే ఆలోచనే ఉండేది. దానిని ఇప్పుడు కేవలం కల్పనగానే భావిస్తున్నారు.

అగ్ని - తాత్విక విశ్లేషణ

కఠోపనిషత్తులో నచికేతుడు యముడిని ఇలా ప్రశ్నిస్తాడు -

స త్వమగ్నిం స్వమ్యం మధ్యేషి మృత్యో
ప్రబూహిం తం శ్రద్ధధానాయ మహూహే ।

స్వర్గలోకా అమృత్త్వం భజంత
ఏతద్వితీయేన వృణే వరేణ॥

‘ఓ యమధర్మరాజా! ఈ రోజు స్వర్గ ప్రాప్తి సాధనమైన అగ్నిని తెలుసుకుంటాను. స్వర్గమయ అమృతత్వాన్ని అందించే ఆ అగ్నిని వర్ణించవలసినదిగా వినమ్రంగా అర్థిస్తున్నాను.’

ఈ ప్రశ్నకు యముని సమాధానం -

ప్రతే ప్రవీమి తదుభే నిబోధ
స్వర్గమగ్నిం నచికేతః ప్రజానన్ ।
అనంత లోకాప్తిమయి ప్రతిష్ఠాం,
విధిత్వమేతం నిహితం గృహయామ్ ॥

ఓ నచికేతా! నేను నీకు సరియైనరీతిలో అగ్నిని ఉపదేశిస్తాను. ఆ అగ్ని స్వర్గాన్ని, అనంతలోకాన్ని అందిస్తుంది. దాని ఆధారం బుద్ధి అనే గుహలోదాగి ఉన్నది. దానిని సరిగా అర్థం చేసుకో.

ఈ మంత్రంలో నిస్సందేహంగా అగ్నియొక్క పరమాణు స్వరూపాన్ని స్థిరీకరించడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. మైత్రాయణీ ఉపనిషత్తులో దానిని ఇంకా బాగా స్పష్టికరిస్తూ శాస్త్రకారుడు ఇలా చెప్పాడు - ‘అగ్ని హృదయ కమలంలో ఉంది. అది అన్నం తింటుంది. అదే మోక్షధామమైన ‘ద్యౌః’లో ఉన్న కాలాగ్ని పేరుగల పరమేశ్వరుని రూపంలో ఉన్న అగ్ని. అది ప్రళయకాలంలో సమస్త భూతాలను ఆరగించి తనలో లీనం చేసుకుంటుంది.

ఈ కథనంలో అగ్నియొక్క తాత్విక విశ్లేషణ ఉన్నది. నిజానికి శరీరంలో అగ్ని లేకపోతే ఆహారం జీర్ణం కాదు. మందాగ్ని పురుషులు ఎప్పుడూ అజీర్ణ రోగులుగా, బలహీనులుగా ఉంటారు. కాబట్టే వైద్యులు జరరాగ్ని ప్రదీపనం చెందే మందులు ఇస్తారు. అన్నం వలన కూడ శరీరంలో వేడి పుడుతుంది. అనగా అగ్ని ఒక వ్యాపక తత్వం. అది కనిపించేదిగానూ, కనిపించనదిగానూ ఉంటుంది. అదృశ్యావస్థలో ఉండే అగ్ని పరమాణువే ఈశ్వరీయ శక్తిని ప్రబోధిస్తుంది. కనుక అగ్నిని దేవత, భగవంతుడు అన్నారు. శరీరం, మనసు, వాక్కులలో చురుకుదనం అగ్నితత్వ ప్రాధాన్యంతోనే వికసిస్తుంది.

చితికిపోయిన బ్రతుకు బొమ్మను అతికించుకునే అవకాశమే భక్తి.

వరుణుడు - ఋతం

ఋగ్వేదంలోని 7/87/2 మంత్రంలో వరుణదేవుడిని స్తుతిస్తూ మంత్రద్రష్ట ఇలా అంటాడు - 'నదులన్నీ వరుణదేవుని ఆదేశంతోనే ప్రవహిస్తాయి. ఆయన ఆకాశదేవత. ఇతర దేవతలు ఆయన అనుయాయులు. వారి ఆదేశం అన్నిటికంటే ఉత్తమమైనది. ఈ దేవత రక్షించే వ్యవస్థను ఋతం అంటారు. విశ్వ సృష్టికి పూర్వం కూడ 'ఋతం' ఉంది. దాని రహస్యం తెలసిన వారు ఋతాచార్యులు అవుతారు.

వరుణ 'పర్' అనే పదం నుండి పుట్టింది. దీని అర్థం ఆచ్ఛాదన - దేవలోకాలన్నింటిలో వ్యవస్థకు అనుగుణంగా పరివర్తన చేసి ఋతువులను నియంత్రించే తత్వం. ఋతువులు లేకపోతే సంసారం శూన్యమవుతుంది. ఇది ప్లేటో యూనివర్సల్ సిద్ధాంతంతో సరితూగుతుంది. రష్యా ఇప్పుడు విస్తృతంగా ఋతువిజ్ఞానాన్ని అన్వేషిస్తోంది. రష్యా జల వాయువులను నియంత్రించగలిగితే - ఎటువంటి యుద్ధమూ చేయకుండానే అది తమ దేశాన్ని ఎడారిగా మార్చగలదని అమెరికా భయం. పరమాణుశక్తితో పని చేసే వందలాది యంత్రపంపుల ద్వారా ప్రశాంత మహాసాగర జలానికి స్థానచలనం కలిగించే ప్రణాళికను రష్యా సిద్ధం చేస్తున్నది. దానితో సైబీరియా వచ్చుబడుతుంది. కాని అమెరికా జలవాయువులు ఒక్కసారిగా మారిపోతాయి. డా॥ఎడ్వర్డ్ టాడ్, డా॥హెన్రీ బేవెన్లర్ ఇలాంటి అనుమానాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ఈ ఋతువులను నియంత్రించే ఒక వ్యవస్థ ఉందనీ, దానినే వరుణ దేవుడని పిలుస్తామనీ మనం గమనించాలి.

దానిని తెలుసుకునే వ్యక్తులు ఋతాచార్యులు లేదా వాతావరణ వేత్త లవుతారనడంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. ఇష్టానుసారంగా ఎక్కడైనా వర్షాన్ని కురిపించే సిద్ధాంతాన్ని ఆవిష్కరించడంలో క్రెమ్లిన్ శాస్త్రవేత్తలు విజయం సాధించారు. అది వరుణ విజ్ఞానానికి చెందిన ఒక చిన్న రహస్య లాంటిది. విస్తృతఖజానా మాత్రం భారతీయ ధర్మంలో దాగిఉంది.

సూత్రాలు లభిస్తున్నాయి. తెలుసుకోవలసింది ఇంకా చాలాఉంది.

శక్తికి ప్రతీక దేవత

సోమ, ఉష, అదితి - వీరి విషయంలో కూడ విస్తృత వివేచన శాస్త్రాలలో లభిస్తుంది. కాని ఈనాటి విద్యావంతులైన భారతీయులు కూడా దేవతల ఈ శక్తులను, స్వరూపాలను పిల్లల కల్పనగా భావించి ఉపేక్షించడం విచారించదగ్గ విషయం. ప్లీడ్రబర్ట్ - బ్లూమ్ ఫీల్డ్ అనే పాశ్చాత్య శాస్త్రవేత్తలు దేవతల గురించిన భారతీయ తత్వదర్శనాన్ని హాస్యాస్పదమని విమర్శించారు. పాశ్చాత్య నాగరికతవల్ల ప్రభావితమైన వారు అదే సరయినదని నమ్ముతూ వస్తున్నారు. ఈనాటి విజ్ఞానమే ఆ భ్రాంతిని ఖండించడం హర్షించదగ్గ పరిణామం.

దేవత అనేది ఏదో ఒక విగ్రహం కాదు. విశిష్టగుణం లేదా శక్తికి ప్రతీక మాత్రమే. ఆ శక్తులు సూక్ష్మజగత్తులో నిజంగానే పని చేస్తూ ఉంటాయి. వాటితో సంపర్కం ఏర్పరచుకోవడంలో లేదా యాంత్రిక సంబంధం పెట్టుకోవడంలో సాధించిన విజయం వేదాలు, ఉపనిషత్తుల నమ్మకానికే బలాన్నిస్తోంది. ఈ విజ్ఞానాన్ని ఈనాడు కంప్యూటర్ విజ్ఞానం పేరుతో తెలుసుకుంటున్నాము. వేదాలలోని ఏ దేవతాశక్తులను లోకులు అపహాస్యం చేశారో అనే ఇప్పుడు లోహ యంత్రాల రూపంలో వచ్చి వింటున్నాయి, లెక్కిస్తున్నాయి, తమ వివేకంతో నిర్ణయాలను, సలహాలను ఇవ్వడమేకాక మాట్లాడుతున్నాయి కూడ. చంద్రలోక యాత్ర నుండి గణిత ప్రశ్నలను ఛేదించేవరకు ప్రతిపనిలో కంప్యూటర్ ఒక అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది. అది ఈ అదృశ్యశక్తుల సూక్ష్మ పరమాణువుల ఇష్టానుసార నియంత్రణ ఫలితమే.

ఆధ్యాత్మిక విద్యావిషయాలు తెలిసినవారికి దైవీశక్తులు సామాన్యంగా కనిపిస్తాయి. అదేవిధంగా విజ్ఞానం దృష్టిలో కంప్యూటర్ కూడ అంతపెద్ద ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమీ కాదు. ఇదంతా సృష్టిలోని విభిన్నరకాల ఎలక్ట్రాన్స్

ప్రేమ రథానికి చక్రాలు త్యాగం, సేవ.

యొక్క స్మరణకీరణాల (శక్తి) ఆట మాత్రమే. అగ్ని యొక్క ఎలక్ట్రాన్స్ అన్నాన్ని జీర్ణం చేస్తాయి. శరీరంలో శక్తిని సమతుల్యంగా ఉంచుతాయి. జీవన అస్తిత్వ రూపంలో ప్రస్తుతమవుతాయి. అదే విధంగా వారు శక్తి యొక్క ఎలక్ట్రాన్స్ నృప్తి అంతా వ్యాపించి ఋతువులను నియంత్రిస్తాయనడంలో ఆశ్చర్యమేముంది? ఎలక్ట్రానుల వివిధస్థితుల రూపంలోనే కంప్యూటర్ కూడ మాట్లాడుతుంది, వింటుంది, జవాబిస్తుంది. తరువాతి వాక్యాలలో ఇచ్చిన ఆశ్చర్యజనకమైన పనులను చేస్తుంది. ఇది ఏదో ఒక స్థానానికి చెందినది కాదు. సార్వభౌమిక నియమం. కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన డా॥హోబర్ మహోదయుని అభిప్రాయం ప్రకారం ఘన, ద్రవ పదార్థాలలాగే వాయు (గ్యాస్) పదార్థాలలో కూడ జీవనిర్మాణం జరుగవచ్చు.

అనగా గ్యాస్ (వాయువు) లాంటి ఏదయినా స్థితిలో కూడ జీవన అస్తిత్వం ఉంటే అవి వేదాలు, ఉపనిషత్తులలో వర్ణించిన విధంగా బ్రహ్మాండమంతా వ్యాపించిఉన్న ఆ దేవశక్తులే అయిఉండాలి. వాటిని కేవలం చైతన్యంగానే అర్థం చేసుకోవడంలో కష్టం ఉంటే దానిని కంప్యూటర్ దూరం చేస్తుంది. కంప్యూటర్ (సంగణక యంత్రం)లోపల విభిన్న రకాల జ్ఞానాన్ని, శక్తిని కలిపే ఎలక్ట్రాన్స్ స్మరణ కీరణాల జాతకవర్ణనను ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం.

వినాయకుని స్మరణ శక్తి

అసాధారణ జ్ఞాపకశక్తి, లేఖన సామర్థ్యంగల దేవతగా వినాయకుని మనం గుర్తిస్తాము. వ్యాసమహర్షి చెప్పిన 18 పురాణాలను విని అక్షరబద్ధం చేసే గురుతర కార్యాన్ని వినాయకుడు నిర్వహించాడు. ఈ అసాధారణ మానవీయ జ్ఞాపక (స్మరణ) శక్తి మీద మామూలు మనిషికి అనేక అనుమానాలు, సందేహాలు ఉండవచ్చు. కాని వైజ్ఞానికులు దీనిని విశ్వసిస్తారు. కార్యాలయాలు, బ్యాంకులు మొదలైనవాటిలో పదిరెట్లు వేగంగా పనిచేసే అలాంటి కంప్యూటర్ కనుగొనబడింది. 1600 పైళ్ళు ఉంచడానికి ఎన్నో

అల్మైరాలు అవసరమవుతాయి. కాని ఈ కంప్యూటర్ కేవలం 3 ఘనపు అడుగులలో ఇన్ని పైళ్ళలోని విషయాలను పరిశీలించగలదు. ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు, ఏ పేజీ కావాలంటే ఆ పేజీ తెరిచి వివరాలన్నీ తీసుకోవచ్చు.

మనిషి ఒక అంకెను వ్రాసే సమయంలో ఈ కంప్యూటర్ 16 పెద్ద పెద్ద లెక్కల గణన ఫలితాన్ని, గరిష్ఠ లేదా కనిష్ఠ సామాన్య గుణిజాన్ని లెక్కించగలడు. మనిషి అత్యధికంగా 5000 మాటలను గుర్తుపెట్టుకోగలడు. ఈ కంప్యూటర్ స్మరణశక్తి 60000 మాటలకంటే అధికం. మనిషి అతికష్టం మీద నాలుగు నుండి ఆరు భాషలను నేర్చుకోగలడు. కానీ ఈ కంప్యూటర్ 15 భాషలలో ప్రావీణ్యం సంపాదించగలదు. ఒక భాషను ఒకేసారి 15 భాషలలోకి అనువదించే శక్తిని ఈ కంప్యూటర్లో మనం చూడవచ్చు. మనిషి ఒకసారి 240 పదాలను టైపుచేయగలిగితే అది 60 వేల పదాలను ప్రతిసెకనుకు టైపు చేసి పెడుతుంది. టెలిఫోన్, టెలిప్రింటర్లతో వచ్చే సంభాషణలను ఈ కంప్యూటర్ 15 భాషలలోకి అనువదిస్తుంది.

ఇది స్మరణశక్తికి సంబంధించి ఒక చిన్న చమత్కారం. ఇంతకంటే అనేకరెట్లు జ్ఞాపకశక్తిగల వినాయక శక్తి ఏదో ఉన్నది. మనిషి దానితో సంపర్కం ఏర్పరచుకునే సాధనతో అంతకంటే ఎక్కువ బుద్ధిబలాన్ని పెంచుకోవచ్చు. అనేకమంది శతావధానులు ఇప్పుడు కూడ ఉన్నారు.

వైవాహిక జీవితంపై కంప్యూటర్ జోస్యం

బ్రిటన్ శాస్త్రవేత్తలు మరో కంప్యూటర్ను తయారు చేశారు. అది జన్మ సమయం, కుండలి, రాశి చక్రం, సూర్యస్థితి, సూర్యోదయం లేదా గ్రహయోగం లేకుండానే యువతీ యువకుల వైవాహిక జీవితం సఫలమవుతుందో కాదో తెలియజేస్తుంది. జ్యోతిషం అబద్ధం చెప్పవచ్చు. కాని ఈ కంప్యూటర్ భవిష్యజ్ఞానంలో ఎటువంటి అబద్ధమూ ఉండదు. ఇదే కాకుండా వాయు కంపనాలు ఆధారంగా కొన్ని

నీటితో శరీరం శుభ్రపడుతుంది. సత్యంతో మనస్సు ప్రకాశిస్తుంది.

కొత్తవదాలను కనిపెట్టే కంప్యూటర్ కూడ తయారైంది. వ్యాకరణ దృష్టిలో అవి తప్పు కాదు. పాటలను తయారుచేసి వినిపించే కంప్యూటర్ జర్మనీలో తయారైంది. దాని కంఠ మాధుర్యం ముందు మానవ కంఠం, భావనలు ఎందుకూ కొరగావు. వందలు, వేల సంవత్సరాల పూర్వం పాడిన పాటలను అవే భాషలలో వినిపించే శక్తిని కలిగే విధంగా ఈ కంప్యూటర్ అభివృద్ధి పరచనున్నారు. ఒకానొక రోజు కృష్ణ భగవానుడు అర్జునునికి ఏమి చెప్పిందో ఆయన నోటి నుండి వినవచ్చు. అప్పుడు మహాభారత కథను వినడానికి ఏ పండితుని అవసరమూ ఉండదు. వైశంపాయనుడు స్వయంగా తన నోటితోనే ఆ కథను వినిపించగలడు.

ఇదంతా సృష్టిలో వ్యాపించి ఉన్న భావసంవేదనల సూక్ష్మకణాల ఆట. శాస్త్రవేత్తలు దానిని పట్టుకునే పద్ధతిని తెలుసుకున్నారు. అందువలననే వారు ఈ విధమైన ఆశ్చర్యకర నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించగలుగుతున్నారు. నిజానికి మనిషి యొక్క ఆధ్యాత్మిక శక్తులు ఇంతకంటే లక్షలరెట్లు పరిపూర్ణంగా ఉంటాయి. దేవశక్తుల ఈ విధానాలు తమకు తాము వైజ్ఞానిక

సిద్ధాంతాలతో విభేదించవు. ఆ విజ్ఞానాన్ని ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో వికసించజేస్తే మనిషి సుఖశాంతులలో అనేకరెట్లు వృద్ధి సాధించవచ్చు.

మంత్రబద్ధం, యంత్రబద్ధం

ఈ దేవశక్తులు అంతరిక్షంలో అనంతకాలం నుండి ఉన్నాయి. వాటి సూక్ష్మ ప్రతినిధిత్వం మానవ శరీరంలో కూడ నిండి ఉన్నది. భారతీయ తత్వవేత్తలు ఈ శక్తులతో సంబంధం పెట్టుకోవడానికి ఆధ్యాత్మిక స్థాయిలో ప్రయత్నం చేస్తూ వచ్చారు. ఉపాసన, తపశ్చర్య వాస్తవానికి అలాంటి ఉన్నతస్థాయి విజ్ఞానాన్ని ప్రతిపాదిస్తాయి. దీనికి యంత్రాలు అవసరం లేదు. పవిత్రత, సాత్వికతలతో నిండిన నిర్మల వ్యక్తిత్వాలు మాత్రమే అవసరం. దేవశక్తులను భౌతిక విజ్ఞానం యంత్రబద్ధం చేస్తూ వస్తున్నది. ఆధ్యాత్మిక విద్యకు చెందిన ఆచార్యులు వాటిని మంత్రబద్ధం చేశారు. అది యంత్రాలతో పోలిస్తే అధిక సరళంగాను, ఉపాసనకు అనుకూలంగాను ఉంటుంది.

అనువాదం: డి.వి.ఆర్.మూర్తి

స్వయంకృషి

దాది మేరి అమెరికా లోని ఒక గొప్ప పారిశ్రామికురాలైన మహిళ పేరు. 18 సం॥ల వయసులో వితంతువయింది. విద్యావంతురాలు కాకపోయినా, ఉత్సాహం వలన చిత్రకళ నేర్చుకోవటం ప్రారంభించింది. సాధనాలు లేనప్పటికీ ప్రకృతి లోని చెట్లు చేమలు చూసి చిత్రించటం ప్రారంభించింది. మొదట్లో చిత్రాలు తక్కువ ధరకే అమ్మేది. కానీ నిరుత్సాహ పడవలేదు. ఇంకా మంచి చిత్రాలు తయారు చేసింది. డబ్బు ఎక్కువ రాసాగింది. ఉత్సాహంతో పాటు చిత్రాల స్థాయి పెరిగింది. ప్రపంచమంతటా ప్రసిద్ధురాలైనది. చిత్రాలు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బుతో ఆమె మహిళా సంక్షేమానికి ఒక ట్రస్టు ఏర్పాటు చేసింది. నూరు సంవత్సరాలు జీవించింది. చివరిదాకా చిత్రాలు వేస్తూనే ఉన్నది. షుమారు 1500 చిత్రాలు తయారు చేయగా అవి అనేక లక్షల రూపాయలకు అమ్మబడ్డాయి. ఆమె నూరవ జన్మదినానికి, జీవించి ఉన్న నల్గూరు మాజీ అధ్యక్షులు శుభాకాంక్షలు పంపారు. దాది మేరి చిత్రాలు విశ్వ విఖ్యాతి పొందాయి. అధ్యాపకుడు లేని ఈ విద్యార్థి ఒక అరుదైన ఉదాహరణ.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

నిత్య వేదాంత శ్రవణం చరాస్థి. ఆత్మానుభవం పొందడం స్థిరాస్థి.

ఆధ్యాత్మిక చికిత్స

ప్రార్థనగా మారాలి ప్రతిపని

ప్రేమమయమైన భక్తిని పొందే పద్ధతి ప్రార్థనలో ఉంది. మనకు ఇష్టదైవం ఎడల ప్రేమ ఉండి, ఆయనయందు భక్తి పటిష్టమైతే - ప్రార్థన దానికదిగా స్ఫురిస్తుంది. ప్రార్థనామయమైన ఈ స్వరం కేవలం దేహానికేకాక జీవితమంతటికీ ఆధ్యాత్మిక చికిత్స అవుతుంది. రోగాలూ, దుఃఖాలూ పోతాయి. బాధలు తొలగుతాయి. సంతాపం శాంతిస్తుంది. మనల్ని బాధలూ, సమస్యలూ చుట్టుముట్టినప్పుడూ, జీవితం చీకటిమయమై మనకెవ్వరూ తోడు లేరన్నప్పుడూ భగవంతుని మీద కొద్దిగానైనా విశ్వాసం మన అంతఃకరణలో కలిగితే - మనం వెంటనే 'భగవంతుడా రక్షించు; నీవు తప్ప మాకెవ్వరూ లే'రని ఎలుగెత్తి పిలుస్తాం.

కనుమరుగయే ప్రార్థనాభావం

ఆర్థితో పిలిచిన ఈ పిలుపు వల్ల ఊహకందని విధంగా రక్షణ కలిగిన అనుభవం మనలో చాలామందికి లభించింది. భయానక రోగాలూ, భరించలేని దుఃఖాలూ అద్భుతంగా తొలగిపోయాయని మనకు అనుభవమవుతుంది. ఈ విధంగా ఎలా జరిగింది? భగవంతుడు మనకు దూరంగా లేడు కనుక. భక్తవత్సలుడైన భగవంతుని సంపూర్ణ జ్ఞానమూ, అనంతమైన సామర్థ్యమూ, అపరిమితమైన ప్రేమా అనుక్షణం మనతోనే ఉంటాయి. అపారమైన ఆయన ప్రేమా, అనంతమైన శక్తి ప్రకటితమవగానే చీకటి మేఘాలు తొలగిపోతాయి. నిర్మలమైన ప్రకాశం ఆవరిస్తుంది.

కానీ భగవంతునితో ఈ సంయోగాన్ని మనం స్థిరంగా ఉంచుకోము. ప్రార్థన చేసిన అద్భుతం అనుభవమైనప్పటికీ మన జీవితం ప్రార్థనామయం కాదు. పరిస్థితులు మనకు అనుకూలం కాగానే భగవంతుణ్ణి ఆయన శక్తిని మర్చిపోతాము. మనలో మొలకెత్తిన ప్రార్థనా భావం, మనం చూచిన అద్భుతాలూ నెమ్మది నెమ్మదిగా కనుమరుగవుతాయి.

ప్రార్థన సఫలం కావాలంటే ఎలా? ప్రార్థనతో ఆధ్యాత్మిక చికిత్స ఏవిధంగా జరుగుతుంది? ప్రార్థనలోని విజ్ఞానమేమిటి? ఈ ప్రశ్న మనలో కలుగుతుంది. ప్రాపంచిక జంజాటంలో ఎంత వెదికినా దీనికి జవాబు దొరకదు. ప్రయత్నిస్తే దీనికి జవాబు తెలుసుకోగలము. అంతే కాదు. ప్రార్థనా విజ్ఞానంతో పరిచయంకూడ కలుగుతుంది.

అంతర్ముఖత్వం అవసరం

మన సాధారణ జీవితమంతా లౌకికమైంది. స్థూల దేహానికి సంబంధించిన అనుభూతుల్లోనే మనం బ్రతుకుతున్నాం. లోతుగా ఆలోచించాల్సిన అవసరం చాలా కొద్దిగా ఉంటుంది. ఏకాగ్రతతో ఏదైనా ఆలోచించినా అది కేవలం సంసార సంబంధంగానో, సమాజ సంబంధంగానో ఉంటుంది. అంతరిక చైతన్యంతో జోడించే అవసరం ఉండదు. ఇటువంటి ఆలోచనల వల్ల అస్థిరత ఎక్కువవుతుంది. మన ఈర్ష్య, ద్వేషం, ప్రేమ ఇవన్నీ ఈ ప్రపంచంతో కలుషితమౌతాయి. ఆలోచనలన్నీ చిందర వందరగా తయారయి, మనం అసలు సత్యాన్నీ, శక్తిని గ్రహించలేము.

సాధారణ జీవితం గడిపేవాళ్లు ఆపద క్షణాల్లో మారుతారు. రోగం, దుఃఖం, బాధలూ వ్యావహారిక జీవితం నుండి విముఖులయ్యే విధంగా చేస్తాయి. ఒక్కొక్కటిగా నిరాశలు ఎదురయ్యేకొద్దీ ఆధారం కోసం అంతరంగంలో వెతుకుతాం. ఈ అంతర్ముఖ చేతన స్థూలజగత్తునుండి సూక్ష్మజగత్తులోకి ప్రవేశిస్తుంది. ఎవరూ లేరన్న భావన మొదట ఆందోళనను కల్గిస్తుంది. తర్వాత ఏకాగ్రత కలుగుతుంది. అంతర్ముఖమైన ఆలోచనల వల్ల ఏకాగ్రత పటిష్టమౌతుంది. ఈ ఆలోచనలు మనల్ని, 'సంకట పరిస్థితులలో భగవంతుడు తప్ప నీకెవ్వరూ లేరు; బాగా ఆలోచించు' - అని మాటిమాటికీ హెచ్చరిస్తాయి.

వ్యావహారిక జీవనం స్థూల శరీరానికి సంబంధించింది.

చిన్న విత్తనం మహావృక్షం అవుతుంది. చిన్న ఆలోచన భవిష్యత్తును చిత్రిస్తుంది.

ప్రగాఢమైన చింతన సూక్ష్మచేతన యొక్క అనుభూతిని కల్గిస్తుంది. భావనాత్మక చేతనలో మనం కారణ శరీరంలో ఉంటాం. ఇక్కడ ఎంత ఎక్కువ స్థిరమైన ఏకాగ్రతతో ఉంటే అంత అధికంగా భావనాత్మక శక్తి కలుగుతుంది. ఈ స్థితిలో మన శ్రద్ధ సర్వోన్నతమైన బిందువు వద్ద కేంద్రీకృతమై, పరమకారణమైన ప్రభువును మనం స్పృశించగలుగుతాం. ప్రగాఢమైన శ్రద్ధవలన ఉత్పన్నమైన భావనాత్మక శక్తి యొక్క విస్తృతం మనల్ని సర్వేశ్వరుని సర్వవ్యాపకమైన చైతన్యంతో లీనమయ్యేలా చేస్తుంది. ఈ స్థితిలో భగవంతుని యొక్క అనంత శక్తి ప్రవాహం మన జీవితంలోకి చొచ్చుకొని వస్తుంది. అప్పుడు అసాధ్యాలు సాధ్యాలౌతాయి.

కానీ విపత్తులనే మేఘాలు తొలగగానే విషయభోగాలు మనల్ని ప్రలోభపెడతాయి. ఈ ప్రలోభంలో పడి మరల భావచేతన యొక్క సర్వోన్నత శిఖరం నుండి పడిపోతాం. ప్రార్థనవల్ల మనం పొందినవన్నీ పోవడం మొదలవుతుంది. మనందరి మామూలు జీవితాల్లో ఈ విధంగానే జరుగుతుంటుంది. కానీ సంఘ్ పురుషులకూ, భక్తులకూ భోగాల ఎడల ఏవిధమైన ఆసక్తి ఉండదు. కనుక వారి భావనాత్మక చేతన సదా భగవంతునితో ఏకమై ఉంటుంది. వారి ప్రార్థనలేవీ ఎప్పుడూ వృధా కావు.

‘నా ప్రతిపనీ దైవ ప్రార్థన’

అందుచేతనే ప్రార్థనాశిలురైన వారు ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకులుగా ఈ ప్రపంచంలో జీవిస్తుంటారు. మేము పరమపూజ్య గురుదేవులను ఈ విధంగానే చూశాము. వారి కృపను అనుభవించాము. వారు తమ ప్రతిశ్వాసనూ భగవంతుని ప్రార్థనగా చేసుకున్నారు.

ఒకరోజున గురుదేవులు కూర్చున్నారు. వారి శ్రీచరణాలవద్ద మేమూ కూర్చున్నాము. ప్రార్థన గురించిన చర్చ జరుగుతోంది. గురువు గారు మాతో -

“బిడ్డా! యోగమూ, ధ్యానమూ, జపమూ ఇవన్నీ ఒకవైపైతే ప్రార్థన ఒక్కటి ఒకవైపు, ప్రార్థన వీటన్నిటికన్నా అధికమైంది.”

ఇలా చెప్పి వారు తమ అనుభవాన్ని గురించి చెప్పారు-

“నేను చేసే ప్రతి పనినీ భగవంతుని ప్రార్థనగా చేసుకున్నాను. ఒకవేళ ఎవరైనా నా జీవిత రహస్యాన్ని గురించి అడిగితే ఈ విధంగా చెప్పండి. ‘మా గురువుగారు చేసే ప్రతి పని వారు శరీరం ద్వారా చేసే భగవంతుని ప్రార్థనే. వారి భావాలన్నీ కూడ మనసు నుండి వెలువడే ప్రభుప్రార్థనా స్వరాలే. వారి భావనలోని ప్రతి స్పందనా ప్రభువుకోసం పిలుపే. మా గురువుగారి జీవనం ప్రార్థనామయ జీవనం. కనుకనే వారెప్పుడూ భగవంతునితో కలిసిమెలిసి జీవిస్తున్నారు. మీరా వద్ద కృష్ణుడున్నట్లే - వారి భగవంతుడు వారితోనే, వారి చుట్టుప్రక్కలే ఉంటాడు. భగవంతుడు చెప్పినట్లు వారు వింటారు. భగవంతుడు వారు చెప్పినట్లు చేస్తాడు.’”

నయమైన కాన్సరు వ్యధి

భగవంతుని స్వరూపంగా మనం భావిస్తూన్న గురువుగారి మాటలివి. ఈ ప్రార్థనామయ జీవితం ద్వారానే వారు అసంఖ్యాకములైన ప్రజలకు ఆధ్యాత్మిక చికిత్స చేశారు.

ఒకసారి వారివద్దకు ఒక యువకుడు వచ్చాడు. యువకుని తండ్రికి కాన్సర్ జబ్బు. ఆ యువకుడు తన సమస్యను గురుదేవులకు తెలిపాడు. గురువుగారు ఆ యువకునితో - “ఇంతేనా! నీవు జగన్నాతను ప్రార్థించు. నేను కూడ నీ కోసం ప్రార్థన చేస్తా” అన్నారు. డాక్టర్లకు ఏదైనా అసాధ్యం కావచ్చు. కానీ ఆ జగన్నాతకు అసాధ్యమంటూ ఏదీ ఉండదు. గురువుగారు చెప్పిన విధంగానే అతను చేశాడు, కొద్దిరోజుల తర్వాత అతను గురువుగారిని కలిసి జగన్నాత తన ప్రార్థనను విన్నదనీ, తన తండ్రి ఆరోగ్యంగా ఉన్నాడనీ చెప్పాడు. గురువుగారు అనేవారు -

భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించేటప్పుడు ఈ పని అసాధ్యం. ఇది అవుతుందో, కాదో - అని సందేహం పెట్టుకోకూడదు. ఎటువంటి అసాధ్యమైనా భగవంతుడు సాధ్యం చేస్తాడని విశ్వసించాలి. నిరంతరం చేసే పటిష్టమైన ప్రార్థనలో ధ్యానం యొక్క సఫలతలు కూడ ఇమిడి ఉన్నాయి.

- అనునాదం: కె. అరవిందమ్మ

నవ్వడం మరచిపోయినవాడు నిరాశావాది. మరచిపోవడానికి నవ్వేవాడు ఆశావాది.

ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం - 20

'సైనిక' పత్రికకోసం హుంకారం

శిబిర సంయోజకులలో శ్రీకృష్ణదత్ పాలీవాల్ ఒకరు. ఆగ్రాలోనేకాక, ఉత్తరప్రదేశ్ అంతటిలో ఆయన స్వరాజ్య ఉద్యమానికి అగ్రశ్రేణి నాయకులు. వయస్సులో శ్రీరామ్ కన్న బాగా పెద్దవారు ఆయన. శిబిరంలో శిక్షణ పొందుతూన్న కార్యకర్తలు ఆయనను భా-ఈసాహెబ్ అనీ, నేతాజీ అనీ పిలిచేవారు. పత్రికా రచనలో, విప్లవ సాహిత్య సృజనలో ఆయన సిద్ధహస్తులు. శ్రీరామ్ ఇతర కార్యకర్తలకన్న భిన్నమైనవాడనే, విలక్షణ వ్యక్తి అనే అభిప్రాయం అతడిని చూడగానే ఆయనకు ఎందువల్లనో కలిగింది. శ్రీరామ్ అప్పుడు తాను వ్రాసిన కవితను సహచరులకు వినిపిస్తున్నారు. దేశభక్తితో పొంగిపొరలిన ఆ కవిత ఇలా ఉంది -

కో-ఈ భీహో తేరా దుష్మన్,
నిశ్చయ్ హీ మిట్ జావిగా,
త్రింశకోటి హుంకారోం సె
సభమండల్ ఫట్ జావిగా॥

అనగా -

నీ శత్రుకోటి నిర్మూలన ముమ్మాటికీ
నిస్సంశయం, త్రిదశకోటి హుంకారాలతో
గగన భేదనం ఖాయం.

పాలీవాల్ జీ ఈ కవిత విన్నారు. శ్రీరామ్ వెన్నుతట్టి
ఇలా అన్నారు -

“ఈ కవితను 'సైనిక' పత్రికలో ప్రచురిస్తే - చదివిన
ప్రతివ్యక్తి పాడతాడు, మళ్ళీ మళ్ళీ పాడతాడు.”

ఇలాంటి రచనలు మరిన్ని చేయగలననే ఉత్సాహాన్ని
శ్రీరామ్ చూపారు. పాలీవాల్ జీ అప్పుడు 'సైనిక' పత్రిక
సంపాదకులుగా, ప్రచురణకర్తగా ఉన్నారు. దేశభక్తితో, విప్లవ
భావాలతో నిండిన ఆ పత్రిక మూడు సంవత్సరాలుగా
ప్రచురితం అవుతోంది. సంఘటనకూ, సేవకూ సంబంధించిన

మరి అనేక బాధ్యతలు పాలీవాల్ జీ భుజస్కంధాలపై ఉన్నాయి.
ఆయన ఒక సహచరునికోసం అన్వేషిస్తున్నారు. శ్రీరామ్
దొరకడంతో ఆ అన్వేషణ పూర్తయిందని ఆయనకు తోచింది.
ఆయన శ్రీరామ్ ను ఇలా ప్రోత్సహించారు - వ్రాస్తూ ఉండు;
అదే పనిగా వ్రాస్తూ ఉండు; నీ కవితలు ప్రజలలో దేశభక్తిని
మేలుకొలుపుతాయి.

శ్రీరామ్ ఈ సందర్భంగా సాహిత్యవరంగా,
ఉద్యమవరంగా తాను చేసిన రచనలను ఆయనకు పరిచయం
చేశారు. ఆ సాహిత్యం, ప్రచార పత్రాలు తాను వ్రాసి
గ్రామాలలో పంచినవి.

ఆగ్రా వచ్చి పత్రిక పనిలో
సహకరించవలసిందిగా పాలీవాల్ జీ శ్రీరామ్ ను
కోరారు. శ్రీరామ్ సరే అన్నారు. ఏర్పాట్లు పూర్తి
చేసుకుని వస్తానని మాట ఇచ్చారు. ఏర్పాట్లు
పూర్తి చేసుకోవడం అంటే అర్థం అనుమతి
లభించడం.

శిబిరం ముగిసింది. శ్రీరామ్
ఆవల్ ఫేడా తిరిగివచ్చారు. తన

సహచరులను తిరిగి సమీకరించారు. వారి తల్లిదండ్రులు
వారిపై విధించిన ఆంక్షలు పనిచేయలేదు. స్వరాజ్య ఉద్యమ
ప్రభావం ఎంతగా వ్యాపించిందంటే - ఆ ఉద్యమానికి
దూరంగా ఉండడం వెనుకబడినతనానికీ, చేతకానితనానికీ
గుర్తుగా పరిగణించబడింది. జనం ఉద్యమంలో క్రియాశీలంగా
పాల్గొనక పోయినా, ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు మాత్రం చేస్తున్నారు.
శ్రీరామ్ తో కొద్దిసంవర్కం ఏర్పడగానే, యువకులలో
నవోత్సాహం పెల్లుబికింది. తల్లిదండ్రుల మాటలను ఖాతరు
చేయకుండా వారు ప్రభాత ఫేరీలలో పాల్గొనసాగారు. ఆ
ఊరేగింపులలో శ్రీరామ్ రచించిన గీతాలను గానం చేసేవారు.
అలా పాటలు పాడుతూ పాడుతూ యువకులు

కళ్లజోడు రంగు దృశ్యాన్ని మార్చుతుంది. మనస్సు విశ్వచిత్రాన్ని కలతపెడుతుంది.

తన్నయ్యలైపోయేవారు. మైమరచిపోయేవారు.

1929-30 సంవత్సరాలు స్వరాజ్య ఉద్యమం ఊపందుకున్న సంవత్సరాలు. 1929 డిసెంబరులో లాహోర్ కాంగ్రెసు మహాసభ పూర్ణస్వరాజ్యం తన లక్ష్యమని స్పష్టంగా ప్రకటించింది. శాసనసభల నుండి ప్రజాప్రతినిధులను వెనుకకు పిలిపించారు. ప్రభుత్వంతో సంభాషణలను పూర్తిగా నిలిపివేశారు. మహాసభ సందర్భంగా డిసెంబరు 31 రాత్రి గడియారం 12 గంటలు కొట్టిన క్షణంలో, కొత్త సంవత్సరం తొలిరోజు ప్రారంభమైన క్షణంలో - జవహర్లాల్ నెహ్రూ లాహోరులో జాతీయ జెండా ఎగురవేశారు; అది మూడు రంగుల జెండా. నేటి చక్రం స్థానంలో నాడు రాట్నం ఉండేది. ఆ జెండా ఎగురవేయడంతో - దేశం తన స్వతంత్రతను ప్రకటించుకున్నట్లు అయింది. ప్రతిచోటా ఊరేగింపులు జరిగాయి. సమావేశాలు జరిగాయి. జనవరి 26న దేశమంతటా స్వాతంత్ర్యదినోత్సవాన్ని జరపాలనీ, త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఎగురవేయాలనీ నిర్ణయించారు.

ఆవల్ఖేడాలో శ్రీరామ్ ధ్వజారోహణ జరిపారు. పత్రికలలో ప్రచురితమయ్యే తన కవితలలో, వ్యాసాలలో శ్రీరామ్ తన పూర్తిపేరు వ్రాయసాగారు. భవంతి బయట మైదానంలో ఆయన జెండా ఎగురవేసే ముందు పండిత గేంద్రామ్ ఆయనను మొదటిసారిగా పూర్తి పేరుతో సంబోధించారు. “ఇప్పుడు పండిత శ్రీరామ్ శర్మ ఉత్సవ ప్రాధాన్యం గురించి వ్రసంగిస్తారు” - అని ఆయన ప్రకటించారు.

నూతన అవతారంలో శ్రీరామ్

పండిత శ్రీరామశర్మ ఆనాడు యువకులను ఉద్దేశించి చేసిన ప్రసంగం వివరాలు లభ్యం కాలేదు. ఏమైనా - ఆ కార్యక్రమం పండిత శ్రీరామశర్మ నాయకత్వంలో జరిగిన ఉద్యమానికి వ్యవస్థితమూ, సంఘటితమూ అయిన ప్రారంభం. జనవరి 26న తొలి స్వరాజ్య దినోత్సవాన్ని జరిపిన తర్వాత పండిత శ్రీరామ్ శర్మజీ బెల్లంతో తయారైన ప్రసాదాన్ని

వితరణ చేశారు. ప్రతి సంవత్సరం స్వరాజ్య దినోత్సవం జరుగుతుందనీ, సంస్థ సభ్యులు ఎక్కడ సమావేశం జరిపితే, మరో కార్యక్రమం నిర్వహిస్తే అక్కడ ధ్వజారోహణ జరుగుతుందనీ ఆ సందర్భంగా ప్రకటించారు.

ఆ జనవరి 26 దేశచరిత్రలో ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించింది. ఆరోజునే ఆవల్ఖేడాలో శ్రీరామశర్మగారి నూతన అవతారానికి ప్రతిష్ఠ జరిగింది.

1930 ఏప్రిల్లో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం ప్రారంభమయింది. లాహోరు మహాసభ ఆమోదించిన తీర్మానాన్ని జన మానసంలో అంకితం చేయడానికి రూపొందించిన వ్యూహంలో అంతర్భాగం ఈ ఉద్యమం. ఏప్రిల్ 6న మహాత్మా గాంధీ తమ సబర్మతీ ఆశ్రమంనుండి యాత్రను ప్రారంభించారు. సత్యాగ్రహులు వేల సంఖ్యలో ఆయనను అనుసరించారు. ఆయన సముద్రతీరాన ఉన్న దండి అనే స్థలానికి చేరారు. అక్కడ ఉప్పు తయారుచేశారు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ఉప్పుమీద విధించిన ఆంక్షలను ఉల్లంఘిస్తూ జరిగిన ఈ ఉద్యమం మొత్తం ప్రభుత్వవ్యవస్థకే గొప్ప సవాలు. ప్రభుత్వం ఈ విషయం పసికట్టింది. ఈ ఉద్యమం ఒక మహా విస్ఫోటనానికి సూచకమని గ్రహించింది. దమనకాండను ఉధృతం చేసింది. అరెస్టులు ముమ్మరం అయినాయి.

ఇలా దమనకాండ, అరెస్టులు తీవ్రతరం అయిన దశలో, కొందరు యువకులు పోలీసులకు పట్టుబడలేదు. పండిత శ్రీరామశర్మ వారిలో ఒకరు. ఆయన గ్రామం బయట ఒక స్థలంలో గొయ్యి త్రవ్వారు. దానిలో ఉప్పునీళ్లు నింపారు. ఆ నీళ్లనుండి ఉప్పు తీయడానికి ప్రయత్నించారు. ఆయనకు ఉప్పు తయారుచేయడంలో అనుభవం లేదు. ఆ పనిలో శిక్షణ పొందనూ లేదు. సత్యాగ్రహులు వివిధ స్థలాలలో శిక్షణ శిబిరాలు నిర్వహించారు. అయితే, అందరూ వాటిలో పాల్గొనలేక పోయారు. పండిట్జీ ప్రతీకాత్మకంగా ఉప్పుతయారు చేశారు. ఈ కార్యక్రమం పూర్తికాకముందే పోలీసులు వచ్చారు. యువకులను చెదరగొట్టడానికై పోలీసులు లాఠీచార్జి జరిపారు. శ్రీరామ్తోపాటు ముగ్గురు నలుగురు

నిద్ర మనసుకేకాని ఆత్మకు లేదు. చావు దేహానికేకాని ఆత్మకు అంటదు.

యువకులు ఆ గోతిలో ఉప్పు తయారుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

గోతినుండి బయటకు రమ్మని పోలీసులు వారిని అడిగారు. గొయ్యి బయట ఉన్న యువకులు లారీల ఝుళిపింపులకు భయపడి పారిపోయారు. నీటిలోకి దిగిన యువకులుకూడ జారుకోసాగారు. కానీ, శ్రీరామ్ పోలీసుల మాట వినిపించుకోలేదు. పోలీసులు మూడు నాలుగుసార్లు గద్దించారు. తమ మాటలను ఆయన ఏమాత్రం ఖాతరు చేయకపోవడంతో, వారు నీళ్లలోకి దిగారు. శ్రీరామ్ మీద లారీదెబ్బల వర్షం కురిపించారు. ఆయన వీపుమీద, చేతులమీద, భుజాలమీద, తలమీద లారీదెబ్బలు తగిలాయి. ఈ దెబ్బలకు ఆయన నీళ్లలో పడిపోయారు. పోలీసులు ఆయనను అలా వదలి వెళ్లిపోయారు. సాయంత్రం అయింది. పోలీసులకు భయపడి - శ్రీరామ్ ను తీసుకువెళ్లడానికి ఎవరూ రాలేదు. ఆయన రాత్రంతా ఆ ఉప్పునీళ్లలో అలాగే పడి ఉన్నారు. మరునాటి ఉదయం ఆయనను తీసుకువెళ్లారు. పోలీసులు ఆయనను పట్టుకుని తీసుకువెళ్లారని అనుకుంటూ తా-ఈజీ రాత్రంతా గడిపారు.

గోరక్షణకై కఠోర శ్రమ

స్వరాజ్య సమరంలో పాల్గొనడంతోపాటు అనుష్ఠాన సాధనకూడ కొనసాగింది. రోజూ మహాపురశ్చరణకు ఆరుగంటలు పట్టేది. ఉదయం ఆరు గంటలకుముందు, సాయంత్రం సూర్యాస్తమయంలోగా శ్రీరామ్ ఈ సాధనను పూర్తిచేసేవారు. జపం అభ్యాసం అయిన తర్వాత ఈ సాధనకు అయిదు గంటలు సరిపోయేది.

శ్రీరామ్ 18 - 19 సంవత్సరాల వయస్సులో ఉన్నప్పుడు జరిగిన సంఘటన.

ముసలి ఆవులను అమ్మివేసే ప్రవృత్తి, పాలివ్వని ఆవులను వీధిలో వదిలివేసే ప్రవృత్తి ఆరోజుల్లోకూడ ఉండేది. గ్రామంలో ఒక వ్యక్తి రెండు ఆవులను కసాయివాడికి అమ్మివేశాడు. ఆ ఆవుల కాళ్లు చచ్చుపడ్డాయి. కసాయివాడు

ఆ ఆవులను తీసుకుని వెళ్లిపోయాడు.

శ్రీరామ్ కు ఈ సంగతి తెలిసింది. ఆయన తమ బాలసేన సభ్యుల అత్యవసర సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఏమి చేయాలో తక్షణం నిర్ణయించారు. శ్రీరామ్ ఒక సహచరుణ్ణి వెంటతీసుకుని వరుగు వరుగున వెళ్లి, కసాయివానితో మాట్లాడారు. ఆ ఆవులను చంపవద్దని కోరారు. తాను కొన్న ధర ఇస్తే ఆవులను అప్పగిస్తానని అతడు చెప్పాడు. రెండు ఆవుల ఖరీదు 18 రూపాయలని చెప్పాడు. తా-ఈజీని ఆ పైకం అడగవచ్చు. కానీ, శ్రీరామ్ కు అది ఇష్టం లేదు. ఆయన కొంత ఆలోచించి సరే అన్నారు. కొద్ది సమయం అడిగారు.

ఆ తర్వాత ఆయన గ్రామంలోని షావుకారు గుల్జారీ వద్దకు వెళ్లారు. అతడినుండి రూ. 35లు అప్పుతీసుకున్నారు. ఈ యువకుని స్వభావం, నిష్ఠ అతడికి బాగా తెలుసు. అతడు వడ్డీ అడగలేదు. వస్తువు కుదవబెట్టమనీ అడగలేదు. కొద్ది రోజులలో తిరిగి ఇవ్వాలని, చేబదులుగా ఆ మొత్తం ఇచ్చాడు. ఆ పైకంలో ఆవుల ఖరీదు ప్రక్కన ఉంచి, శ్రీరామ్ ఒక ఎద్లబండి అద్దెకు తీసుకొన్నారు. కొంత దూరం వెళ్లిన తర్వాత ఒక ఎద్దు చతికిలపడింది. దానికేదో రోగం వచ్చింది. శ్రీరామ్ ఆ ఎద్దును కాడినుండి తప్పించారు. దాని బదులు కాడిని తన బుజానికి ఎత్తుకున్నారు. కాడికి ఒకవైపున ఎద్దు, మరోవైపున శ్రీరామ్, ఈ విధంగా ఆవులను మోసుకుని బండి ముందుకు సాగింది. మూడు రోజులపాటు సాగింది ఆ యాత్ర. శ్రీరామ్ ఆవులను తీసుకుని హాత్ రన్ చేరారు. అక్కడి గోశాలకు ఆవులను అప్పగించారు. నాల్గవరోజున తిరిగివచ్చారు. షావుకారు అప్పు తీర్చడానికై శ్రీరామ్ బాలసేన సభ్యుల సహకారాన్ని తీసుకున్నారు. తలోకొద్ది మొత్తం వేసుకుని, అందరూ కలిసి గుల్జారీ అప్పు తీర్చారు.

ఊహకందని సాహసం

ఆ రోజుల్లోనే జరిగిన ఒక సంఘటన.

గ్రామంలో ఒకేఒక పచారీ కొట్టు ఉంది. ఆ కొట్టు

ఆత్మీయులను గుర్తించడానికే ఆపదలు వస్తాయి.

యజమాని సులేఖ్‌చంద్ ఇంటికి నిప్పంటుకున్నది. కొట్టూ, ఇల్లూ కలిసే ఉన్నాయి. ఇల్లు ఇటుకలు, అడుసుతో తయారైనది. అయితే, పైకప్పు వెదురుకర్రలతో తయారైనది. పెంకులతో కప్పబడినది. చూస్తూ ఉండగానే పైకప్పుకు నిప్పు అంటుకుంది. అతడు తన పిల్లలను కాపాడుకోవడంలో కన్నా కొట్టులోని డబ్బునూ, సామానునూ కాపాడుకోవడంలో మరింత శ్రద్ధ చూపాడు. పిల్లలు తెలివి గలవారు. దూకుతూ అగ్ని జ్వాలలనుండి బయటికి వచ్చారు. వదినెలోపలే ఉండిపోయిందని కేకలు వేశారు. వదినె అంటే ఆ ఇంటి కోడలు. ఆమె గర్భవతి.

శ్రీరామ్ అక్కడికి చేరారు. ఆ కేకలు విని, పరిస్థితిని అర్థం చేసుకున్నారు. చుట్టూప్రక్కల పరకాయించి చూచారు. పొరుగు ఇంటిలోకి వెళ్లారు. అక్కడనుంచి నిచ్చిన బయటికి తెచ్చారు. గుమ్మంవద్ద మంటలు బాగా వ్యాపించి ఉన్నాయి. లోపలికి వెళ్లడం కష్టం. నిచ్చిన సహాయంతో ఆయన పైకప్పు ఎక్కి, ఇంటిలోకి దూకారు. కొద్ది నిమిషాలలో ఇంటి కోడలిని బుజాలమీద వేసుకుని బయటికి వచ్చారు. ఆమె శరీరం కొద్దిగా కమిలిపోయింది. ఆమెకు ప్రథమ చికిత్స జరిపే ఏర్పాట్లు చేశారు. దుకాణదారు కుటుంబం ధన్యవాదాలు చెప్పతూ ఉండిపోయింది. ఆయన తన పని పూర్తిచేసుకుని ముందుకు వెళ్లారు.

అగ్ని జ్వాలలలో చిక్కుకున్న దుకాణ దారు కోడలిని శ్రీరామ్ తన ప్రాణాలు ఒడ్డి కాపాడిన ఈ సంఘటన తర్వాత మరో సంఘటన జరిగింది.

వితంతువు అయిన ఒక యువతిమరో కులం యువకునివల్ల గర్భవతి అయింది. పెళ్లయిన కొద్ది రోజులకే ఆమె వితంతువు అయింది. అత్తింటివారు ఆమెను ఆమె పుట్టింటికి తిరిగి పంపివేశారు. ఆమె తన తల్లిదండ్రులతోపాటు నివసిస్తోంది. ఆరోజుల్లో వితంతువు ఇంటిలో ఉండడమే అప్రతిష్ట పాలుకావడం అయ్యేది. పైగా ఆమె గర్భిణి అయింది. ఆమె తల్లిదండ్రులకు గ్రామంలో ఉండడం చాలా కష్టమయింది. ఇరుగు పొరుగు అమ్మలక్కల సూటిపోటి

మాటలను వారు భరించలేకపోయారు.

శ్రీరామ్ ఈ వ్యవహారంలో జోక్యం కలిగించుకున్నారు. ఆ యువతికి మళ్ళీ పెళ్లి చేయవలసిందని సలహా ఇచ్చారు. జనం మొదట్లో ఈ సలహాను ఎగతాళి చేశారు. ఆ ఇంటివాళ్లుకూడ ఒప్పుకోలేదు. మామీద దయ ఉంచండి; అసలే కష్టాలలో ఉన్నాం; మరో ఉపద్రవం ఎందుకు కొనితెచ్చుకోవాలి - అన్నారు. శ్రీరామ్ వారికి ఇలా నచ్చజెప్పారు - 'ఇందులో ఎలాంటి పాపమూ లేదు. ప్రాచీన కాలంలో ఇలాంటివి జరుగుతూ ఉండేవి. శాస్త్రాలు ఇందుకు సమ్మతించాయి.' కొంచెం ఆగి ఆయన ఇలా అన్నారు - "వితంతువులైన బాలికలు కోరుకుంటే మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకోవచ్చునని ప్రభుత్వంకూడ చెప్పతోంది. అలాంటి బాలికలకు తిరిగి కుటుంబాన్ని ఏర్పరచుకునే హక్కు ఉన్నది." శ్రీరామ్ శాస్త్ర సంప్రదాయాలనూ, ప్రభుత్వాన్నీ, మహాపురుషులనూ ప్రమాణాలుగా చూపారు. వారు ఒప్పుకున్నారు. ఆ అమ్మాయి కడుపులో ఉన్న బిడ్డను ఏమి చేయాలన్నదే వారి ఒకే ఒక సమస్య. తల్లిదండ్రులు తన సలహా పాటించడానికి సిద్ధపడడం చూచి, శ్రీరామ్ ఇలా అన్నారు - "దాన్ని కూడ ప్రపంచంలోకి రానివ్వండి. భగవంతుడు దాని బాగోగులూ చూచుకుంటాడు."

సంరక్షకులు అంగీకరించిన తర్వాత శ్రీరామ్ ఆ యువతి తండ్రిని తీసుకుని మధుర వెళ్లారు. అక్కడ ఆర్య సమాజ్ శాఖ ప్రధాన పండితుడు వేదవ్రతను కలిశారు. ఆయనకు మొత్తం పరిస్థితిని వివరించారు. మూడు నాలుగు నెలలపాటు సమాచారం సేకరించడం, చర్చించడం జరిగిన తర్వాత తగిన వరుడు లభించాడు. జీవన్ ప్రసాద్ అనే ఆ యువకుడుకూడ విధురుడే. అతడికి ఒక సంతానం ఉంది. యువతి పరిస్థితిని, ఆమె కుటుంబం పరిస్థితిని అతడికి స్పష్టంగా వివరించారు. సంబంధం కుదిరింది. ఆ యువతికి జన్మించిన సంతానం ఇప్పుడు ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని ఒక పారిశ్రామిక నగరంలో జీవితపు చరమదశను గడుపుతున్నారు. ఆమె వంశంవారు సుఖ సమృద్ధులతో జీవిస్తున్నారు.

ప్రవర్తనను బాహ్యంలో నిగ్రహించడం నాగరికత, ఆంతర్యంలో నిగ్రహించడం సంస్కృతి.

గిరివర్ ఇంటిలో సత్యనారాయణవ్రతం

శ్రీరామ్ కౌమార దశను దాటి యౌవనదశలో ప్రవేశిస్తున్న సమయంలో జరిగిన మరో సంఘటన.

ఆవల్ఖేడాలో భవంతి బయట ఊడ్చడానికీ, తా-ఈజీ గుర్రాన్ని పాలికట్టతో శుభ్రపరచడానికీ గిరివర్ అనే ఒక పారిశుద్ధ్య కార్మికుడు వచ్చేవాడు. తన ఇంటిలో సత్యనారాయణ వ్రతం చేసుకోవాలనే కోరిక అతడికి కలిగింది. కానీ, పండితులెవ్వరూ అందుకు ఒప్పుకోలేదు. అతడు నలుగురైదుగురిని అడిగి చూచాడు. తగినంతగా దానదక్షిణలు ఇస్తాననికూడ చెప్పాడు. అయినా - కడజాతివారి ఇంటిలో వ్రతం జరపడానికి అందరూ వెనుకాడారు. గిరివర్ మనస్సు గాయపడింది, ఒక రోజున శ్రీరామ్ ముందు ఇలా తన బాధ వెళ్లబోసుకున్నాడు. “మా ఇంటిలో సత్యనారాయణ వ్రతం జరపాలని అనుకున్నాం. కాని మా అదృష్టం బాగా లేదు.”

“ఎందువల్ల? ఏమయింది అదృష్టానికి?”

అని శ్రీరామ్ అడిగారు. ఆ ప్రశ్నలో ఆత్మీయతతోపాటు ఆక్రోశంకూడ కలగలిసి ఉంది. గిరివర్లోని నిరాశవల్ల కలిగిన ఆక్రోశం అది. అతడు ఇలా అన్నాడు -

“మేము అంటరానివాళ్లం కదా. కనుక మా ఇంటిలో ఎవరూ వ్రతం చేయించరు.”

శ్రీరామ్ కొద్ది క్షణాలు ఆగి ఇలా అన్నారు -

“రేపు స్నానాలు చేసి సిద్ధంగా ఉండాలి. ఇంటిలోని వాళ్లందరూ శుభ్రంగా ఉండాలి. మేము మీ ఇంటిలో వ్రతం చేస్తాము.”

ఈ వాగ్దానం పొందడంతో గిరివర్ ముఖం వికసించింది. కానీ, మరుక్షణంలోనే అతడు క్రుంగిపోయాడు. అతడు ఇలా అన్నాడు.

“మిగతా పండితులు రానన్నప్పుడు, మిమ్మల్ని ఎవరు రానిస్తారు. మీ తా-ఈజీ, మిగతావారూ మిమ్మల్ని రానివ్వరు.”

ఆవిషయంలో నిశ్చింతగా ఉండమని శ్రీరామ్ అతడికి చెప్పారు. అనుమానం, నమ్మకం కలగలిసిన అనుభూతితో గద్గదుడై గిరివర్ తన ఇంటికి తిరిగివెళ్లాడు. ఇంట్లో ఉన్న అందరికీ చెప్పాడు. ఆ వెంటనే సన్నాహాలు ప్రారంభమైనాయి. ఇల్లంతా శుభ్రం చేశారు. బట్టలూ, పక్కబట్టలూ ఉతికారు. గిన్నెలు శుభ్రంగా తోమారు. ఇంటివాకిలి అలికి ముగ్గులు వేశారు. రాత్రి బాగా పొద్దుపోయేవేళకు గిరివర్ ఇల్లు మెరిసిపోయింది.

మరునాడు 18 - 19 సంవత్సరాల వయస్సుగల యువపండితుడు సంచీ, హవన కుండం, సామగ్రి, శంఖం, సత్యనారాయణస్వామి పటం, ప్రసాదం మున్నగునవి తీసుకుని అక్కడికి వచ్చారు. గిరివర్ తన బంధువులనూ, కులస్థులనూ కూడ వ్రతానికి పిలిచాడు. 25 - 30 మంది చేరారు.

విధివిధానం ప్రకారం వ్రతం ప్రారంభమయింది. ఒక్కొక్క కథ పూర్తయిన తర్వాత శంఖం ఊదారు. అంతా జయజయ ధ్యానాలు చేశారు. కథలన్నీ పూర్తయిన తర్వాత గంట మ్రోగిస్తూ హారతి ఇస్తున్నారు. అక్కడ గుమిగూడిన జనంలో ఉత్సాహం, ఉత్తేజం ఉరకలు వేస్తున్నాయి. ‘ఓం జయ జయదీశ హరే’ అని బిగ్గరగా భజన చేస్తూ వారంతా హారతి ఇస్తున్నారు. శంఖం ధ్వని, జయజయధ్యానాలు గ్రామంలోని ఇతర గృహాలకు వినిపించాయి. ఏమీ జరుగుతోందో మొదట అర్థంకాలేదు. అర్థంకాగానే - బ్రాహ్మణవాడల, రాకూర్వాడల జనంలో క్రోధం చెలరేగింది.

15 - 20 మంది తిట్లు తిడుతూ శాపనార్థాలు పెడుతూ ఆ హరిజనవాడవైపు పరిగెత్తారు. ఆ కేకలూ, పెడబొబ్బలూ దూరంనుండి వినిపిస్తున్నాయి. గిరివర్ ఇలా అన్నాడు - జనం కొట్టడానికి వస్తున్నారు. బాబుగారూ! మీరు తప్పించుకుని వెళ్లిపోండి.

శ్రీరామ్ ఇలా అన్నారు - పారిపోను. మిమ్మల్ని వాళ్ల క్రోధానికి ఎరలు కానివ్వను.

గిరివర్, అతడి కుటుంబ సభ్యులూ అరిచారు.

నరుని నారాయణుని చేయడానికే నారాయణుడు నరుడై వచ్చాడు.

మొత్తుకున్నారు. ఒత్తిడి చేశారు. కాళ్ళవేళ్ళ పడ్డారు.

శ్రీరామ్ ఒక షరతు పెట్టారు -

మీరు మిమ్మల్ని దోషులుగా చేసుకోకండి. 'శ్రీరామ్ వ్రతం చేస్తానని పట్టుపట్టారు. మేము అందుకు ఇష్టపడ లేదు' - అని ఆ జనం ఏమీ చెప్పకముందే మీరు స్పష్టం చేయండి.

అక్కడివాళ్లు ఆ షరతుకు ఒప్పుకున్నారు. ఒట్టు వేసుకున్నారు. ఆ తర్వాతనే - శ్రీరామ్ వెళ్లడానికి అంగీకరించారు.

బ్రాహ్మణ - తాకూర్ గుంపు ఇంటికి చేరకముందే శ్రీరామ్ వ్రతం సామగ్రి సర్దుకున్నారు. తాను తెచ్చిన దుప్పటిలో ఆ సామగ్రి మూట కట్టారు. ఆ మూటను బుజాన వేసుకున్నారు. పొలాలమధ్యనుంచి సాగిపోయారు. జనానికి కనబడకుండా భవంతికి చేరారు.

అక్కడ గిరివర్, ఇతరులు తాము ఒట్టు వేసుకున్న ప్రకారం సంజాయిషీ ఇచ్చారు. శ్రీరామ్ మొండిపట్టు అందరికీ తెలిసిందే. కనుక - వ్రతం చేస్తానని ఆయనే పట్టుపట్టారని వారు ఒప్పుకున్నారు. వారు భవంతికి వచ్చి, తా-ఈజీకి ఫిర్యాదు చేశారు. తా-ఈజీ శ్రీరామ్ ను కొద్దిగా మందలించారు. అంతటితో ఆ కథ ముగిసింది.

విప్లవవాద కార్యాలయం

సమాజంలో కొత్త సంస్కారాన్ని మేలుకొలపడానికై శ్రీరామ్ తన అభిప్రాయాలను వ్రాతద్వారా, ప్రసంగాలద్వారా వ్యక్తంచేయడం ప్రారంభించారు. స్వరాజ్య ఉద్యమాన్ని సమర్థిస్తానో, ఆంగ్ల పాలనను వ్యతిరేకిస్తానో వ్రాయడం ఆరోజుల్లో సులభమైన విషయం కాదు. వ్రాసినా, దాన్ని అచ్చువేయడం కష్టమయ్యేది. శ్రీరామ్ ఎక్కువగా కవితలు వ్రాసేవారు. ప్రచురణ కోసం వాటిని ఆగ్రాలోని సైనిక, కాన్పూర్ లోని ప్రతాప్, కలకత్తాలోని విశ్వమిత్ర మున్నగు పత్రికలకు పంపేవారు. "శిర్ కత్", "మస్తాన్" మున్నగు పత్రికలలో కూడ ఆయన రచనలు ప్రచురించబడేవి.

స్వరాజ్య ఉద్యమం కోసం సమావేశాలు జరపడంతోపాటు సామాజిక కార్యాలకోసంకూడ చర్చలు అవసరమయ్యేవి. సమావేశాలు అక్కడక్కడ జరిగేవి. సత్యనారాయణ వ్రతం సంఘటన జరిగిన తర్వాత - సమావేశాల కేసం ఏదోఒక స్థలాన్ని నిర్ణయించాలని శ్రీరామ్ తన సహచరులతో చెప్పారు. ఇళ్లలో సమావేశాలు జరగడం కుదరదు. ఇళ్లలో ఇతర వ్యక్తులు ఉంటారు. పెద్దవాళ్ల ప్రభావంకూడ ఉంటుంది. వచ్చిపోయేవాళ్లవల్ల ఇబ్బంది కలుగుతుంది. ఏకాంతం ఉండదు.

ఈ సమస్యకు పరిష్కారాన్ని తా-ఈజీ కనుగొన్నారు. ఆమె భవంతిలోని ఒక భాగాన్ని సూచించారు. తమ సమావేశాలు ఇళ్లకు దూరంగా ఉన్న స్థలంలో జరగాలనే తమ నిర్ణయాన్ని సైనికులు తెలిపారు. తా-ఈజీ ఇలా అన్నారు - 'ఇక్కడ మీకు ఎవరూ అడ్డం రారు. 24 గంటలూ కూర్చున్నా, మిమ్మల్ని పిలవను.' అయినా బాలసేనలోని యువ సభ్యులు ఒప్పుకోలేదు. తా-ఈజీ తన మనసులోని బాధను ఇలా వారిముందు ఉంచారు - 'అసలు శివాలయంలో శ్రీరామ్ కు వ్రమాదం పొంచి ఉంది. అతడు మా చేతుల్లోనుంచి జారిపోయి, శివుడి చేతుల్లోకి వెళ్లిపోతాడు.'

తా-ఈజీ చెప్పిన ఈ మాట బ్రహ్మాస్త్రం అయింది. ఆమె సంకోచాన్ని గౌరవిస్తూ, భవంతిలోని ఒక భాగాన్ని తమ కార్యాలయంగా చేసుకోవడానికి అందరూ అంగీకరించారు. తమ సమావేశాల గురించి, వనుల గురించి ఎవరికీ చూచాయగా అయినా తెలియకూడదని వారు ఆమెనుండి మాట తీసుకున్నారు. తా-ఈజీ స్వయంగా వెళ్లి, వారికి ఆ గది చూపించారు. 20 - 25 మంది విశ్రాంతిగా కూర్చునేందుకు స్థలం ఆ గదిలో ఉంది. అవసరం అయినప్పుడు అల్పాహారం, భోజనం ఏర్పాటు జరుగుతుందనే వాగ్దానాన్ని కూడ వారు పొందారు. ఆవిధంగా - ఆవల్ ఖేడాలోని ఆ గదిలో ఒక విప్లవవాద కార్యాలయం ప్రారంభమయింది.

H H H

గాదెలోని ఎలుకలు ధాన్యాన్ని పాడుచేస్తాయి. మనిషిలోని అహంకారం జ్ఞానాన్ని పాడుచేస్తుంది.

స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అగ్రగామిగా గాయత్రీ పరివార్

జోన్ల పునర్నిర్మాణం

2004 జనవరి నుండి దేశాన్ని వివిధ జోన్లుగా వికేంద్రీకరించడం, వాటిని క్రమబద్ధం చేయడం జరుగుతోంది. 8 జోన్ల కార్యశాలలు నిర్వహించ బడ్డాయి. పది జోన్ల కేంద్రాలు శాంతికుంజ్ పర్యవేక్షణలో పనిచేస్తున్నాయి. వాటికి కంప్యూటర్లు అమర్చుతున్నారు. తద్వారా 24 గంటలూ వాటిని కేంద్ర మార్గదర్శనంలో ఉంచుతున్నారు. వివిధ స్థలాలలో సమయదాసులు ముందుకు వస్తున్నారు. వారికి తగు బాధ్యతలు ఇవ్వబడుతున్నాయి. మన సంస్థను కేంద్ర సంచాలనలో సువ్యవస్థితం చేస్తున్నారు. స్వంత భవనాలు కలిగిన కేంద్రాలు దేశంలో సుమారు 2400, విదేశాలలో పది ఉన్నాయి. ప్రజ్ఞా సంస్థాన్లు, శక్తిపీఠాలు, గాయత్రీ చేతనా కేంద్రాలు అని వీటిని పిలుస్తున్నారు. జోన్ల కేంద్రాలు జిల్లా సమన్వయ సమితులద్వారా ఈ శక్తిపీఠాల సువ్యవస్థ జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరాంతానికి ఇవి పూర్తిగా వ్యవస్థితం, క్రియాశీలం అవుతాయి. శతజయంతి ఉత్సవాలకు తయారవుతాయి. ఈ పీఠాల ట్రస్టీలకూ, కార్యకర్తలకూ ప్రత్యేక శిబిరాలు ఈ సంవత్సరం శాంతికుంజ్లో ఏర్పాటు చేయబడుతున్నాయి.

జోన్ల కేంద్రాలలో, 50కి పైగా ఉన్న ఉపజోన్ల కేంద్రాలలో ఈ సంవత్సరం కూడ కార్యశాలలు జరుగుతాయి. జిల్లాస్థాయి కార్యశాలల బాధ్యత జోన్ల కేంద్రాలకూ, ఉపజోన్ల కేంద్రాలకు అప్పగిస్తారు. వీటి ఫలితంగా క్షేత్రంనుండి కేంద్రంవరకు మన సంస్థ నిర్మాణం క్రమబద్ధం అవుతుంది. వివిధ ఉద్యమాలలో, కార్యాలలో క్రియాశీలంగా ఉన్న ప్రతి వ్యక్తి సమాచారమూ కేంద్రంవద్ద ఉంటుంది. అతడు ఈ ఉపకేంద్రాలద్వారా తన సమాచారాన్ని కేంద్రానికి పంపుతూ ఉంటాడు.

కేంద్రంలో సంస్థ కార్యాలయాన్ని విస్తరిస్తున్నారు, పటిష్ఠం చేస్తున్నారు, సువ్యవస్థితం చేస్తున్నారు. శక్తిపీఠాలనూ, కార్యక్రమ విభాగాన్ని దానితో జోడిస్తున్నారు. కంప్యూటర్లద్వారా

దానిలో గణాంకాలను క్రమబద్ధంగా భద్రపరుస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరాంతానికి మన సంస్థ స్వచ్ఛంద సంస్థలన్నింటిలో పెద్దదిగా రూపొందుతుందని అంచనా.

దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయం కార్యకలాపాలన్నీ ఈ వ్యవస్థద్వారా పర్యవేక్షించబడతాయి. అక్కడ నుండి ఉత్తీర్ణులయి వెలికివచ్చే విద్యార్థులను పూర్తిగా వినియోగించడం జరుగుతుంది. వారి ఇంటర్నెషివ్ క్రమబద్ధం అవుతుంది. వారందరికీ ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి.

2011 - 12కు మహత్తర ప్రాధాన్యం

మిషన్ చరిత్రలో 2011 వసంత పంచమి నుండి 2012 వసంత పంచమి వరకు గల సంవత్సరం మహత్తర ప్రాధాన్యం కలిగినట్టిది. పరమపూజ్య గురుదేవుల శతజయంతి సంవత్సరం అది. ఆవల్ఫేడాలో 1911 ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి (సెప్టెంబరు 20) నాడు వారు జన్మించారు. వారు జీవితమంతా తమ ఆధ్యాత్మిక జన్మదినాన్నే జరుపుతూ వచ్చారు. వారు దానినే తమ బోధ దినంగా, దీక్షాదినంగా పరిగణించారు. ప్రతి సంవత్సరం వసంత పంచమి నాడు మనం వారి జయంతిని జరుపుతున్నాం. ఆరోజునే శక్తిపాతం రూపంలో ఒక వసంత ఉల్లాసం, ఒక వసంత ఉత్సాహం, ఒక వసంత ఉత్తేజం వారి జీవితంలో ప్రవేశించింది. ఆ శక్తిపాతం వారి జీవితమంతటినీ ప్రభావితం చేసింది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ వసంత పంచమి రోజునే వారి సద్గురువు తమ సూక్ష్మ చేతన ద్వారా వారికి లక్ష్య నిర్దేశం చేస్తూ వచ్చారు. ఆ నిర్దేశమే గాయత్రీ పరివార్ అనే విరాట్ మిషన్ను నిర్మాణం చేసింది. ఒక విధంగా వసంత పంచమి గాయత్రీ పరివార్ సంస్థాపన దినంకూడా.

శతజయంతివరకు మన లక్ష్యాలు

(అ) పరమపూజ్య గురుదేవుల ప్రాణచేతనకు వాహికలూ, మాధ్యమాలు అయిన పత్రికలు అఖండ జ్యోతి (హిందీ, ఇంగ్లీషు) యుగ నిర్మాణ యోజన, వివిధ భాషలలో వేర్వేరు పేర్లతో ప్రచురితం అవుతున్న యుగశక్తి గాయత్రీ, యుగ సాధన వంటి

సౌకర్యాలు పెరుగుతున్నాయి. సంతృప్తి తరుగుతోంది. మానవజాతి విషాదం ఇదే.

పత్రికలు - వీటి చందాదారుల సంఖ్యను పదిరెట్లు పెంచడం మొదటి లక్ష్యం.

ఎందుకంటే - ఈ పత్రికలు వ్యక్తి నిర్మాణ ప్రక్రియను వేగవంతం చేశాయి. లక్షలాది వ్యక్తుల జీవనాన్ని, ఆలోచనా విధానాన్ని, జీవన సరళిని మార్చాయి. కనుక ఈ సంజీవని అత్యధిక గృహాలకు శ్రేష్ట ఆలోచనల రూపంలో అందాలి. ఇప్పుడు చందాదారుల సంఖ్య 15 లక్షలు ఉంది. పాఠకుల సంఖ్య దానికి పదిరెట్లు ఉంది. ఈ సంఖ్యను పదిరెట్లు పెంచాలి. **పాఠకుల సంఖ్య 15 కోట్లకు పెరగాలి.** పత్రికల పాఠకులను చందాదారులుగా, చందాదారులను ప్రజ్ఞా పరిజనులుగా మార్చడానికి మనం విశిష్టమైన లక్ష్యాలతో పనిచేయాలి. అలాంటి ప్రజ్ఞా పరిజనులు స్వాధ్యాయాన్ని జీవితంలో అమలుచేసి క్రియాశీల కార్యకర్తలుగా మారాలి. మన పత్రికల చందాదారులు పత్రికలను దైనందిన స్వాధ్యాయంగా పరిగణించాలి. ఒక నియమిత పాఠకుడు పదిమంది సహపాఠకులను చేర్చాలి.

ప్రస్తుతం మన పత్రికలు హిందీ, ఇంగ్లీషు, గుజరాతీ, తెలుగు, బెంగాలీ, అస్సామీ, ఒరియా, తమిళ భాషలలో ప్రచురితం అవుతున్నాయి. త్వరలో మరి ఆరు భాషలలో ప్రచురితం అవుతాయి. అత్యధిక సంఖ్యలో వ్యక్తులు ఈ నిర్మాణాత్మక ఆలోచనా ధారనుండి ప్రయోజనం పొంది తమ జీవితాలను మెరుగుపరుచుకుంటారు.

అధ్యాత్మ చేతనకు ధృవ కేంద్రమైన హిమాలయం నుండి ప్రవహిస్తున్న ఋషి చింతన మన పత్రికల రూపంలో అందరికీ అందుతోంది.

మనం లాభంకోసం పత్రికలు నడిపే పుస్తక విక్రేతలం కాము, మీడియా బ్యారన్లము కాము. వాణిజ్య ప్రకటనలు లేకుండా ప్రచురితం అవుతున్న ఈ సత్చింతన లక్షలాది మందిలో మంచి అభిరుచిని మేలుకొలిపింది. అంతే కాదు. ఉపనిషత్తులలో గురువు శిష్యునికి ప్రదానం చేస్తూవచ్చిన విధంగా - ప్రజలకు వైవిధ్యం కలిగిన విషయాలను అవి నెలనెలా ప్రజలకు అందిస్తున్నాయి.

ఈ పత్రికల చందాదారులను పదిరెట్లు, పాఠకులను 100 రెట్లు పెంచడానికి మనమంతా కృషి చేయాలి. అన్ని గ్రంథాలయాలకూ, కళాశాలలకూ, విశ్వవిద్యాలయాలకూ ఈ

చింతన అందాలి. తద్వారా ప్రజలు యుగ నిర్మాణం దిశలో ఆలోచించడం ప్రారంభించాలి.

ప్రజ్ఞా అభియాన్ పక్షపత్రిక (హిందీ, గుజరాతీ) కార్యకర్తలకు మార్గదర్శనం చేసే పత్రిక, దీని చందాదారుల సంఖ్య పది లక్షలకు పెరగాలి. మన పత్రికలన్నీ లాభం నష్టంలేని పద్ధతిలో ప్రచురితం అవుతున్నాయి. ఈ పత్రిక మాత్రం నష్టంతో నడుస్తోంది.

2005 నుండి 2011 - 12 వరకు సునిశ్చితమూ, ప్రణాళికాబద్ధమూ అయిన కార్యపద్ధతిద్వారా మనం పై లక్ష్యాలను చేరుకోగలుగుతాము.

గాయత్రీమయం కావాలి వాతావరణమంతా

(అ) మనం వాతావరణమంతటినీ గాయత్రీమయం చేయాలి. గాయత్రి యొక్క శబ్దశక్తితో, దాని మౌలిక భావనతో మనం సమాజమంతటినీ ముంచెత్తాలి. సద్బుద్ధి బలపడితే దురాలోచన, దుర్బుద్ధి పారిపోతాయి; ఉద్రిక్తత నశిస్తుంది; ఉగ్రవాదం సమాప్తం అవుతుంది. ఇందుకోసమై మనం ప్రతి సంవత్సరం, ప్రతి రోజూ కనీసం లక్ష్యాన్ని నిర్ణయించుకుని కొత్త వ్యక్తులకు గాయత్రీ సాహిత్యాన్ని అందించాలి. సాధన ఉద్యమాన్ని వేగవంతం చేయాలి. తద్వారా సామూహిక మానసాన్ని, నిర్మాణాత్మక వాతావరణాన్ని సృష్టించాలి. అప్పుడు ఆస్తికతా విప్లవం వస్తుంది. సుకర్మలు ఫలించి కృతయుగ వాతావరణం నిర్మాణం అవుతుంది. యజ్ఞమయ జీవనాన్ని గడిపే వ్యక్తుల సంఖ్య అద్భుతంగా పెరుగుతుంది.

విశ్వవిద్యాలయంతో మేధావులను జోడించాలి

(ఇ) సమాజం సమున్నతం కావాలంటే మేధావి వర్గం, ధనిక వర్గం సేవా ప్రథకాలలో క్రియాశీలంగా పాల్గొనాలి. అందుకై - ఈ వర్గాలకు మనం వైజ్ఞానిక అధ్యాత్మవాదాన్ని అందించాలి. 21వ శతాబ్దపు వైజ్ఞానిక ధర్మం అదే. ఈ పరిష్కృత అధ్యాత్మయే ప్రత్యక్షవాదంతో, భోగవాదంతో పోరాడగలుగుతుంది. బ్రహ్మవర్యన్ శోధ సంస్థాన్లో జరుగుతున్న పరిశోధనల ఫలితాలూ, దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయ కార్యకలాపాలు ఈ కృషిలో మనకు మార్గదర్శనం చేస్తాయి.

H H H

మనసును ఆవరించే కామెర్ల వ్యాధి అసూయ.

వార్తలు

హైదరాబాదులో జ్ఞానపరీక్ష రాష్ట్రస్థాయి బహుమతుల ప్రదానం

విదేశీ దురాక్రమణలవల్ల ఆటుపోట్లకు లోనయిన భారతీయ సంస్కృతిని పునరుద్ధరించే లక్ష్యంతో భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞానపరీక్షలను నిర్వహిస్తున్నామని శాంతికుంజ్ వరిష్ట ప్రతినిధి శ్రీ ఆర్.కె. నాయక్ వివరించారు. హైదరాబాద్ కూకట్‌పల్లిలోని భారత్ వికాస్ పరిషత్ వికలాంగ సెంటర్‌లో జూలై 3 సాయంత్రం జ్ఞానపరీక్ష-2004లో రాష్ట్రస్థాయి, హైదరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లా స్థాయి విజేతల బహుమతి ప్రదానోత్సవంలో వారు ప్రసంగించారు. 2004లో ఈ పరీక్షలో 30 లక్షల మంది పాల్గొన్నారని ఆయన తెలిపారు.

శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు అధ్యక్షోపన్యాసం చేస్తూ, సంస్కృతి విలువలు క్షీణించిపోవడం ఒక భయంకర పరిణామమని, ఆ విలువలను పరిరక్షించడానికై గాయత్రీ పరివార్ జ్ఞానపరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నదని పేర్కొన్నారు.

ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేసిన స్పెషల్ పోలీస్ ఫోర్స్ డైరెక్టర్ జనరల్ శ్రీ ఎమ్.బాబూరావు ఐ.పి.యస్ మాట్లాడుతూ, “దేశమును ప్రేమించుమన్నా, మంచి అన్నది పెంచుమన్నా” అన్నది నాటిమాట అనీ, “విదేశాలను ప్రేమించుమన్నా, మనీ అన్నది పెంచుమన్నా” అన్నది నేటిమాట అయిందనీ తమ ఆవేదనను వ్యక్తం చేశారు. గౌరవ అతిథి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ డైరెక్టరు శ్రీ భీమశంకర శాస్త్రి విలువలతో కూడిన విద్య గురించి ప్రసంగించారు. జ్ఞానపరీక్ష రాష్ట్ర కన్వీనర్ శ్రీ బి.హనుమంతరెడ్డి పరీక్ష నివేదికను సమర్పిస్తూ, రాష్ట్రంలో 2003లో 12,000 మంది పరీక్షలలో పాల్గొనగా, 2004లో 19,000 మంది పాల్గొన్నారని తెలిపారు. గౌరవ అతిథి డా॥ తుమ్మూరి రాష్ట్రంలో గాయత్రీ పరివార్ కార్యకలాపాలను వివరించారు.

అనంతరం పరీక్షలలో విజేతలకు శ్రీయుతులు ఎమ్.బాబూరావు, కె.సి.కె.గుప్త, భీమశంకర శాస్త్రి, నాయక్ బహుమతులు అందజేశారు. కుమారి సీతాపావని (హిందూ పబ్లిక్ స్కూల్, సనత్‌నగర్, హైదరాబాదు), కుమారి వి.అవంతి (మాంటిస్సోరి ఇంగ్లీష్ మీడియమ్ స్కూల్, గుడివాడ), కుమారి పి.రేష్మ (గాయత్రీ పబ్లిక్ స్కూల్, పిడుగురాళ్ల), శ్రీగోపం పాపారావు (జిల్లాపరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల, జూలకల్లు, గుంటూరు జిల్లా) రాష్ట్రస్థాయిలో ప్రథమ బహుమతులు పొంది ఒక్కొక్కరు

వెయ్యిరూపాయలు అందుకున్నారు. రాష్ట్రస్థాయిలో బహుమతులు పొందిన 12మందికి పిడుగురాళ్ల గాయత్రీ జ్ఞానమందిర్ తరపున శ్రీమతి అరుణ పీల్డులు బహూకరించారు. శ్రీమతి అనసూయమ్మ యుగగీతాలు గానం చేశారు. శ్రీహిర్‌సింగ్ రాజపురోహిత్ వందన సమర్పణ చేశారు.

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞానపరీక్ష 2005 నవంబరు 19న

నాటి ఉదయం జరిగిన జ్ఞానపరీక్ష వర్క్‌షాప్‌లో ఈ సంవత్సరం పరీక్షార్థుల సంఖ్యను 50వేలకు పెంచాలనీ, పరీక్ష 2005 నవంబర్ 19న జరపాలనీ నిర్ణయించారు. గత సంవత్సరం ఏర్పడిన జ్ఞానపరీక్ష రాష్ట్రకమిటీ ఈ సంవత్సరం కొనసాగుతుంది.

హైదరాబాదు ఎస్.ఆర్.నగర్‌లో నవకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

గాయత్రీ జయంతి రోజున హైదరాబాదు సంజీవరెడ్డి నగర్‌లో శ్రీమతి అనసూయమ్మ, శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీరాజేంద్ర యాదవ్ నవకుండీయ యజ్ఞం నిర్వహించారు. శ్రీమతులు నాగమణి, ప్రమీలా హనుమంత రెడ్డి, ఇందిర, శ్రీయుతులు హనుమంతరెడ్డి, గోపాల్‌కేశవన్ రావు, జగన్నాథం, విక్రం, సత్యనారాయణ సహకరించారు.

నాటి సాయంత్రం గాయత్రీ జ్ఞానమందిర్ (దాసారం బస్టీలోని శ్రీ హనుమాన్ దేవాలయం)లో 1008 దీపాలతో గాయత్రీ దీపయజ్ఞం కన్నుల పండువుగా జరిగింది. శ్రీమతి అనసూయమ్మ యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. శ్రీ జి.లక్ష్మణరావు సహకరించారు.

హైదరాబాదు సైదాబాదులో పంచకుండీయ గాయత్రీయజ్ఞం

జూన్ 19న హైదరాబాదు సైదాబాదులోని విజయదుర్గ ఆలయ ప్రాంగణంలో నవకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీయుతులు తోషన్ సాహు, బి. హనుమంతరెడ్డి, శ్రీమతి అనసూయమ్మ యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. శ్రీయుతులు పి. ప్రతాపరెడ్డి, రాజలింగం, కె. ప్రతాపరెడ్డి, ఎస్. శ్రీనివాస రెడ్డి, శింగిరెడ్డి, డా॥అశోక్‌కుమార్, రవిశంకర్, తేజ్‌భాస్, గోవిందరెడ్డి, డి.బాలప్ప, మోతె అనిల్‌రెడ్డి, శ్రీమతులు ధనలక్ష్మి, కళావతి, శోణ

దీనులపై సానుభూతి చూపడం మానవత్వం. వారిని ఆదుకోవడం దైవత్వం.

సహకరించారు. 200మంది పాల్గొన్నారు.

చీరాలలో గాయత్రీ జయంతి ఉత్సవాలు

చీరాల గాయత్రీ పరివార్ ట్రస్టు ఆధ్వర్యంలో గాయత్రీ జయంతి ఉత్సవాలు వైభవంగా జరిగాయి.

జూన్ 16న రోజంతా అఖండ గాయత్రీ మంత్ర జపంలో 100మంది పాల్గొని లక్షకు పైగా జపం జరిపారు. 17 సాయంత్రం శ్రీయుతులు డి.వి.ఆర్. మూర్తి, ఎస్.ఎస్. ప్రసాద్ గాయత్రీ సహస్రనామార్చన నిర్వహించారు. 150మంది పాల్గొన్నారు.

చీరాల ఎమ్.జి.హెచ్. కాలనీ రామాలయంలో జూన్ 9నుండి 16 వరకు నిత్య సామూహిక గాయత్రీ మంత్ర జపం జరిగింది. 17న గాయత్రీ విగ్రహానికి ఆలయ కమిటీ అధ్యక్షులు శ్రీ ఆలపాటి నాగేశ్వరరావు పంచామృత అభిషేకం జరిపారు. శ్రీ ఎస్.ఎస్. ప్రసాద్ త్రికుండి గాయత్రీ యజ్ఞం జరిపారు. శ్రీవేదమాత గాయత్రీ మహిళా మండలి కార్యక్రమాలకు ఆధ్వర్యం వహించింది.

చీరాల సాల్మన్ సెంటర్లో శ్రీపాదర్చి భాస్కరనారాయణ గృహంలో శ్రీ డి. బాపయ్య, సిహెచ్.యు.చలపతిరావు రమాదేవి దంపతులు, బి. కృష్ణకుమారి-మల్లికార్జునరావు దంపతులు, శ్రీయుతులు పి.భాస్కర్, ఎన్.శ్రీనివాస్, ఏ.చిన్నబ్బి శెట్టి, కె. ప్రకాష్, మోహన్ కృష్ణ, వి.వి. నాగేశ్వర రావు, శ్రీమతులు సోము పద్మావతి, పి. అమరవాణి, సువర్ణ, సుగుణ, మంగమ్మ, సుజాత, సరోజిని, భారతి సహకరించారు.

పొన్నూరులో దీపయజ్ఞం

మార్చి 18న పొన్నూరు సీతారామ కళ్యాణ మండపంలో 2400 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగింది. 2500 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీచీరాల సింగ్ ఆధ్వర్యం వహించారు.

నారాకోడూరు శక్తిపీఠం ప్రచురించిన కొత్త పుస్తకాలు

నారాకోడూరులోని గాయత్రీ శక్తిపీఠంలో ఫిబ్రవరి 13న గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు శ్రీమతి బి.జయలక్ష్మి “వంటింటి వైద్యం” గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. మహాశివరాత్రి రోజున “యమ నియమాలు” గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. ఉగాది రోజున ‘యోగ దర్శనము”, “యోగ విజ్ఞాన్”, “స్త్రీల గాయత్రీ సాధన” గ్రంథాలు విడుదల అయినాయి. జూన్ 17న “గాయత్రీ మంత్రములోని ప్రతి అక్షరమూ ఒక శక్తిధారయే” గ్రంథాన్ని శ్రీ గోపాలరెడ్డి ఆవిష్కరించారు.

తీగల ధర్మారంలో నవకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం

కరీంనగర్ జిల్లా ధర్మపురి మండలంలోని తీగల ధర్మారంలో శ్రీకృష్ణ గీతాశ్రమం 26వ వార్షికోత్సవం సందర్భంగా మే 17నుండి 23 వరకు రోజూ ఏకకుండియ యజ్ఞాలు, చివరిరోజున నవకుండియ యజ్ఞం, పూర్ణాహుతి జరిగాయి.

సారంగ్పూర్ మండలం కొల్వాయిలోని శ్రీఆంజనేయ స్వామి ఆలయంలో మే 30న పంచకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 300మంది పాల్గొన్నారు.

కోరుట్ల మండలం అయిలాపురంలోని శ్రీప్రసన్నాంజనేయ స్వామి ఆలయంలో జూన్ 1న పంచకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 5000మందికి అన్నదానం జరిగింది.

జగిత్యాలలో జరిగిన యజ్ఞాలు

మున్సిపల్ కమీషనర్ శ్రీబాదా ప్రకాశ్ గృహంలో మే 2న ఏకకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 3న శ్రీవాసవీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయంలో ఏకకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 4న మాజీ మున్సిపల్ కౌన్సిలర్ గృహంలో ఏకకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 5న మాజీ మున్సిపల్ చైర్మన్ గృహంలో ఏకకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 8న శ్రీయుతులు కాసం విజయకుమార్ గుప్త, అశోక్ కుమార్ల గృహంలో ఏకకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం.

బీర్పూర్లో ద్వాదశకుండియ గాయత్రీ మహాయజ్ఞం

కరీంనగర్ జిల్లా సారంగపూర్ మండలం బీర్పూర్లో జూన్ 12న ద్వాదశకుండియ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీ వేముల రాంరెడ్డి, శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీకేశవచంద్ర బీ, శ్రీయుతులు ఆడెపు గంగారాం, గడ్డం బుచ్చిరెడ్డి యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. 3000మందికి అన్నదానం జరిగింది.

జూన్ 11న ధర్మపురి మండలం మేడపల్లిలో శ్రీచుక్క గంగాధర్ గృహంలో నామకరణ సంస్కారం, గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి.

జూన్ 17న జగిత్యాలలోని వానవీకన్యకా పరమేశ్వరి ఆలయంలో అన్నప్రాశన సంస్కారం, దీపయజ్ఞం, జన్మదిన సంస్కారం జరిగాయి. శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీ కేశవచంద్ర, శ్రీయుతులు ఆడెపు గంగారాం, డి.ఎల్.ఎన్.చారి, గడ్డం బుచ్చిరెడ్డి, పడకంటి లక్ష్మీనారాయణ ఆ కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు.

కోరిక తీర్చమనేవాడికి కాక - భక్తిని పెంచమనేవాడికి లభిస్తుంది భగవంతుని కరుణ.

భీమిలి శక్తిపీఠంలో త్రికుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

మే 23న 24 లక్షల గాయత్రీ మంత్రజప పూర్ణాహుతి సందర్భంగా భీమిలిలోని దుర్గా గాయత్రీ శక్తిపీఠంలో శ్రీ పి.వి.పండా, శ్రీమతి వసంతకుమారి, శ్రీహేమచంద్ర రావు త్రికుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. శ్రీమతి భారతి చంద్రశేఖరం కార్యక్రమాన్ని పర్యవేక్షించారు. శ్రీయుతులు బొల్లప్రోగడ లక్ష్మీగణపతి, గుత్తా సాయికిశోర్ బాబు ప్రసంగించారు. 50మంది పాల్గొన్నారు.

ఆరోజు అన్నమయ్య జయంతిని పురస్కరించుకుని, శ్రీమతి దంతులూరి పద్మావతి రాజు అన్నమయ్య కీర్తనలను హృద్యంగా గానం చేశారు. శ్రీమతులు సీతామహాలక్ష్మి, రాణి, శ్రీ సాయి కిశోర్ కుటుంబ సభ్యులు పాల్గొన్నారు.

శ్రీ పి.వి.పండా నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు-

జూన్ 6న శక్తిపీఠంలో శ్రీ పి.వి.పండా చిరంజీవి చంద్రలేఖ గాయత్రీ జన్మదిన సంస్కారం నిర్వహించారు.

ఏప్రిల్ 17న విశాఖలోని శ్రీమతి వి.సుశీల గృహంలో ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం, ఏప్రిల్ 18న విశాఖలోని శ్రీమతి పి. సంధ్యారాణి సూర్యనారాయణ గృహంలో ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం, మే 8న విశాఖ-భీమిలి సముద్రతీరంలోని గీతము కాలేజీలో ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 9న విశాఖ జిల్లా పద్మనాభ మండలం రెడ్డిపల్లిలోని శ్రీవైదా గురునాథరావు గృహంలో ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం. మే 25న భీమిలిలోని శ్రీమతి దంతులూరి పద్మావతిరాజు నూతన గృహంలో ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం. జూన్ 6న గాయత్రీ ఎంటర్ప్రైజ్ లో సత్యనారాయణ రాజు - ఛాయాదేవి దంపతులచే ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం.

భీమిలి శక్తిపీఠంలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

జూన్ 17న భీమిలిలోని శ్రీ దుర్గాగాయత్రీ శక్తిపీఠంలో శ్రీమతి భారతి చంద్రశేఖరం ఆధ్వర్యంలో 24లక్షల గాయత్రీ మంత్రజప పూర్ణాహుతి, పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి. శ్రీయుతులు బొల్లప్రోగడ లక్ష్మీగణపతి, డా॥ ఎన్. నారాయణరాజు - రాజేశ్వరి దంపతులు, వైదా గురునాథరావు, టి.ఎన్. ప్రకాశరావు, శ్రీమతులు పుష్పా మురళీమోహన్, రాణి, సావిత్రి, వసంత హేమచంద్ర రావు పాల్గొన్నారు. డా॥ చంద్రశేఖరం ప్రసంగించారు. శ్రీ పి.వి. పండా, కుమారి సంతోష్ యజ్ఞం నిర్వహించారు.

జూన్ 19న శక్తిపీఠం యజ్ఞశాలలో శ్రీ పి.వి.పండా రెండు జన్మదిన సంస్కారాలు నిర్వహించారు.

రెడ్డిపల్లిలో గాయత్రీ యజ్ఞం

విశాఖజిల్లా పద్మనాభం మండలం రెడ్డిపల్లిలోని శాంతినికేతన్ పబ్లిక్ స్కూల్ లో జూన్ 27న శ్రీయుతులు వైదా గురునాథరావు, పి.వి.పండా గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. 100మంది బాలబాలికలతోపాటు శ్రీయుతులు ఎన్.నారాయణ రావు, ఎన్. రామారావు, వి.గురునాథరావు, శ్రీమతులు ఎన్.సావిత్రి, పి.నిర్మలతేజ యజ్ఞంలో పాల్గొన్నారు.

బెండికొండలో గాయత్రీ యజ్ఞం

కవటి అగ్రహారం బెండికొండలో గాయత్రీ ప్రజ్ఞాపీఠం ద్వితీయ వార్షికోత్సవాలు జూన్ 8,9లలో జరిగాయి. శ్రీశంకరరావు అధ్యక్షత వహించారు. 8న గాయత్రీ మంత్ర జపం, కలశయాత్ర జరిగాయి. 9న ముగ్గురికి విద్యాభ్యాస సంస్కారం, అయిదుగురు దంపతులకు గురుదీక్ష, గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గాయత్రీ యజ్ఞాలు

మే 4న పొందూరులోని "రమేష్ క్రషర్స్" సంస్థలో పి.గోదావరి రాజు ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. హయగ్రీవ రావు దంపతులు, జాడ కొండల రావు, రామారావు యజ్ఞంలో పాల్గొన్నారు.

మే 15న శ్రీకాకుళం పురుషోత్తమనగర్ కాలనీలో శంకరరావు దంపతులు యజ్ఞం చేశారు. శ్రీహయగ్రీవ రావు కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

మే 22న కొత్తూరు శ్రీరామ మందిరంవద్ద శ్రీయుతులు లోతుగడ్డ లక్ష్మీనారాయణ, రఘునాథ్ పట్నాయక్ లు ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిపారు. పణతుల సింహాద్రి - శాంతి దంపతులు, మడపాక తిరుపతి రావు - సుజాత దంపతులు పాల్గొన్నారు. ప్రజ్ఞామండలి ఏర్పాటయింది. శ్రీహయగ్రీవ రావు కార్యక్రమాన్ని పర్యవేక్షించారు.

మే 23న శ్రీకాకుళం పురుషోత్తమ నగర్ కాలనీలోని శ్రీరమేష్ గృహంలో శ్రీహయగ్రీవరావు ఏకకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిపారు. శ్రీ పి.గోదావరి రాజు ప్రసంగించారు. ప్రతి శుక్రవారం సామూహికంగా 108 మార్లు గాయత్రీ జపం చేయాలని ఆ సందర్భంగా నిర్ణయించారు.

H H H

శాస్త్రం, మతం కాలబద్ధమైనవి. ఆధ్యాత్మిక సంపత్తి కాలాతీతమైనది.